

R.A. Monitorul Oficial
Centrul pentru relații cu publicul
CONFORM CU ORIGINALUL

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXIV) — Nr. 220

PARTEA A III-A
PUBLICAȚII ȘI ANUNȚURI

Miercuri, 24 mai 2023

RAPOARTE DE ACTIVITATE

Ministerul Apărării Naționale

RAPORT

asupra activității desfășurate în anul 2022

I. CONTEXTUL POLITICO-MILITAR

În anul 2022, mediul internațional de securitate a fost profund afectat de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei declanșată pe 24 februarie 2022, aspect care a contribuit semnificativ la erodarea încrederii și alimentarea tensiunilor pe plan internațional, precum și acutizarea scepticismului față de valorile multilateralismului.

Totodată, războiul ruso-ucrainean a grevat activitatea atât la nivelul Organizației Națiunilor Unite, prin blocarea deciziilor în cadrul Consiliului de Securitate, cât și la nivelul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, majoritatea reuniunilor anuale fiind anulate, iar dezbaterile din cadrul formatelor permanente au vizat, în principal, agresiunea Federației Ruse și sprijinul acordat de Republica Belarus în conflict.

În același timp, perpetuarea unor fenomene circumscrise proliferării armelor de distrugere în masă și a vectorilor purtători, categorie preponderentă a amenințărilor asimetrice identificate în Strategia Națională de Apărare a Țării 2020-2024, a contribuit la accentuarea percepției de incertitudine și impredictibilitate.

La nivelul Ministerului Apărării Naționale (MApN), a continuat implementarea obiectivelor politicii de apărare și planificare care transpun în mod integrat și unitar viziunea Guvernului asupra apărării naționale, reflectând obiectivele stabilite în Strategia Națională de Apărare a Țării 2020-2024, pentru a asigura un fundament solid în procesul transformării și modernizării instituției militare.

Din perspectiva cooperării interinstituționale, Ministerul Apărării Naționale a participat la procesul coordonat de Ministerul Afacerilor Externe privind înființarea Centrului Euro-Atlantic pentru Reziliență (E-ARC) pe teritoriul României. E-ARC va consolida rolul și vocea României la

nivel euroatlantic și în raport cu partenerii săi în domeniul rezilienței.

În anul 2022, conform principiului transparenței, Ministerul Apărării Naționale a continuat promovarea politicii de apărare la nivelul opiniei publice prin participarea reprezentanților săi la dezbaterile organizate de thinktank-uri, instituții de învățământ universitar și post-universitar sau în cadrul mass-media, dar și la nivel interinstituțional prin informarea persoanelor care încadrează funcții de conducere în domeniul administrației publice la nivel central.

Summitul NATO de la Madrid a reprezentat cadrul politic în care, într-o manieră unanimă, statele membre și-au reconfirmat angajamentele pentru consolidarea capacității aliate de descurajare și apărare comună, de prevenire și gestionare a situațiilor de criză, precum și de promovare și extindere a parteneriatelor.

Noul concept strategic reflectă imperativul revizuirii posturii Alianței în raport cu schimbările survenite în contextul strategic regional și global, în special în raport cu deteriorarea semnificativă a situației de securitate la nivel european ca urmare a acțiunilor militare ale Federației Ruse.

Catalogarea Federației Ruse drept principala amenințare la adresa securității euroatlantice va genera, probabil, un impact major asupra intensificării nivelului de pregătire a forțelor armate din statele membre NATO, inclusiv creșterea bugetelor destinate apărării.

Declararea explicită a Republicii Populare Chineze drept generatoare de provocări sistemice la adresa valorilor și intereselor Alianței semnifică asumarea de către NATO a rolului de garant al securității pe plan global.

România va beneficia, în mod direct, de implementarea deciziilor adoptate în cadrul Summit-ului de la Madrid, prin transformarea regiunii Mării Negre într-un punct de interes

strategic pentru NATO și, implicit, prin consolidarea dispozitivului militar aliat dislocat pe teritoriul național.

Deși, pe durata summit-ului, deciziile și angajamentele au fost adoptate în unanimitate, pe termen lung, probabil, ar putea apărea (și chiar accentua) unele tensiuni între statele membre referitoare la percepția amenințării ruse, inclusiv în ceea ce privește disponibilitatea guvernelor cu privire la creșterea bugetelor naționale pentru apărare.

Cooperarea europeană derulată sub egida Politicii de Securitate și Apărare Comună (PSAC) a cunoscut evoluții semnificative în anul 2022, amplificate de invazia Rusiei în Ucraina, precum și de schimbările geopolitice majore. Postura militară a Federației Ruse și politicile revizioniste ale Kremlinului au impulsionat accelerarea procesului de reconfigurare a Politicii de Securitate și Apărare comună, stabilirea unei optici comune asupra amenințării generate de Federația Rusă, precum și creșterea investițiilor în înzestrarea cu tehnică militară. Astfel, cooperarea în context PSAC a devenit unul dintre principalele dosare la nivelul Uniunii Europene (UE), securitatea și apărarea regăsindu-se în mod constant pe agenda Consiliului Uniunii Europene și a Consiliului European (CE).

Principalul efort instituțional cu impact asupra PSAC a fost aprobarea Busolei Strategice de către Consiliul Uniunii Europene, la 21 martie 2022, care afirmă angajamentul statelor membre față de imperativul consolidării apărării europene, în special în fața amenințării sistemice constituite de Federația Rusă. Documentul este un plan de acțiune ambițios, dar realist, pentru consolidarea și dezvoltarea rolului UE pe palierul PSAC, plecând de la o recunoaștere explicită a rolului NATO în arhitectura europeană de securitate, nevoia de complementaritate și re poziționarea relației transatlantice în centrul dialogului european pe aspecte de apărare. Busola Strategică oferă orientări politice, priorități și obiective concrete pentru următorii 5-10 ani în domeniile: managementul crizelor, reziliență, dezvoltarea capacităților și parteneriate. Documentul propune 80 de acțiuni concrete pentru dezvoltarea PSAC.

Cooperarea UE-NATO s-a remarcat în continuare ca o temă prioritară pe agenda NATO și UE, în special în contextul dezbaterilor privind procesele de reflecție strategică derulate la nivelul ambelor organizații, care s-au finalizat cu adoptarea Noului Concept Strategic al NATO, respectiv a Busolei Strategice, în vederea asigurării coerenței și complementarității.

Pe parcursul anului 2022 au continuat încercările de a relansa această cooperare și de a crește nivelul de ambiție, conturându-se tot mai mult perspectiva semnării unei noi declarații comune NATO-UE. În contextul invadării Ucrainei de către Rusia, UE și NATO și-au intensificat activitatea și cooperarea, demonstrându-și unitatea deplină și hotărârea comună de a sprijini Ucraina să se apere și să își protejeze populația.

Evoluțiile înregistrate la nivelul PSAC pe parcursul anului 2022 evidențiază creșterea interesului statelor membre față de consolidarea rolului UE pe dimensiunea de securitate și apărare. Adoptarea de către UE a Busolei Strategice va asigura un cadru conceptual de dezvoltare articulată a viitoarelor proiecte și inițiative de consolidare a capacităților comunitare de apărare. Războiul Federației Ruse în Ucraina a alterat în mod fundamental mediul de securitate în Europa, dar a oferit și un imbold Uniunii Europene în ceea ce privește provocările strategice cu care se confruntă de mult timp, politica de securitate și apărare și capacitățile necesare implementării acesteia. Contextul actual de securitate a accentuat necesitatea investițiilor în domeniul apărării,

ambițiile anterioare pe acest palier căpătând acum sprijin real din partea factorilor politici.

II. ÎNDEPLINIREA OBLIGAȚIILOR CE DECURG DIN CALITATEA DE STAT MEMBRU NATO ȘI UE

II.1. Participarea la operațiunile și misiunile internaționale pentru onorarea angajamentelor asumate în cadrul NATO și UE

Participarea Armatei României la misiuni și operații în afara teritoriului statului român în anul 2022 s-a reconfigurat și adaptat la cerințele operaționale, la situația de instabilitate politico-militară generată de retragerea forțelor Coaliției din Afganistan, conflictul din Ucraina, creșterea tensiunilor interetnice în Balcani și situația sanitară cauzată de virusul SARS-CoV-2.

La nivel aliat, au fost sprijinite eforturile NATO și UE de stabilizare a Balcanilor de Vest. Totodată, prin contribuția în cadrul prezenței înaintate consolidate (enhanced forward presence/ EFP) s-a evidențiat solidaritatea și determinarea în implementarea măsurilor de consolidare a posturii NATO de descurajare și apărare pe flancul estic.

De asemenea, Armata României s-a implicat în efortul de instruire, consiliere și asistență a forțelor de securitate irakiene în cadrul Coaliției Internaționale anti-ISIL/Daesh/CI, condusă de Statele Unite ale Americii.

În Teatrul de Operații (TO) Balcanii de Vest, Armata României participă în cadrul Operației Kosovo Force/NATO KFOR și la Operația EUFOR ALTHEA, din Bosnia și Herțegovina.

Începând cu 1 octombrie 2022, Armata României asigură forțe aflate în așteptare pe teritoriul național, pregătite să se disloce în TO la ordin. Ordinului de activare va fi emis de autoritățile NATO și UE, în termenele stabilite.

Consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare și implementarea măsurilor specifice privind EFP în flancul nord-estic al NATO, a constituit o prioritate pentru Armata României. În primul semestru al anului 2022, detașamentul de apărare antiaeriană (Det.Ap.AA) dislocat în Polonia, în cadrul Grupului de luptă condus de SUA (United States enhanced forward presence Brigade/US EFP BG), a acționat în complementaritate cu forțele armate ale națiunii gazdă (National Host Defence Forces/NHDF). Det. Ap. AA a acționat ca o forță defensivă, împreună cu NHDF în scopul întârzierii adversarului, în vederea introducerii în luptă a forțelor de răspuns ale NATO (NATO response forces), de asemenea s-a relaționat la nivel tactic și a menținut nivelul de interoperabilitate obținut.

În perioada 31.08.2021-31.03.2022, România a participat la operația NATO ALLIED SOLACE cu o aeronavă C-27J Spartan și cu 25 de militari care au executat, în sprijinul JFCNP, misiuni de transport aerian de pe aerodromul Capodichino/Italia și de pe aerodromul Otopeni.

În anul 2022, Armata României a contribuit la operațiunile militare NATO MISSION IRAQ (NMI) și OPERATION INHERENT RESOLVE (OIR) din TO Irak. Principalele misiuni executate de personalul militar român au fost reprezentate de consilierea forțelor de securitate irakiene și a instituțiilor militare de învățământ, sarcini executate în cadrul operației NMI, precum și instruirea forțelor de securitate și apărare irakiene în cadrul Coaliției Internaționale anti ISIL/Daesh.

O altă urmare a conflictului din Ucraina a fost emiterea de către Consiliul Nord-Atlantic, pe 24 februarie 2022, a directivei de execuție NATO (Execution Directive/NED) pentru autorizarea activării celor cinci planuri de răspuns gradual (Graduated Response Plans/GRP) ale Alianței. În consecință,

Supreme Allied Commander Europe/SACEUR a emis ordinul de activare (Activation Order/ACTORD) a planurilor aliate. Astfel, comandantul Comandamentului Multinațional de Sud-Est (Headquarters Multinational Division South-East /HQ MND-SE) a ordonat pregătirea, în vederea dislocării a unui detașament de comunicații și informatică mobil (DCIM) din cadrul Batalionului 45 Comunicații și Informatică (B 45 CI), pentru asigurarea sprijinului comenzii și legăturii cu Grupul de Luptă (Battle Group/BG) aliat dislocat în Bulgaria, aflat sub controlul său operațional.

Asigurarea prezenței navale permanente a NATO în vederea descurajării potențialelor amenințări la adresa Alianței constituie o preocupare constantă pentru Armata României, care și în anul 2022 a planificat participările la misiunile Grupărilor Navale Permanente ale NATO, SNMG 2 și SNMCMG2 cu nave tip fregată (cu elicopter ambarcat și echipă FOS) și dragor maritim.

De asemenea, România și-a menținut contribuția pentru Operația „SEA GUARDIAN”, cu fregata T22.

Din cauza conflictului din Ucraina și a consecințelor acestuia pentru libera trecere a navelor militare prin strâmtorile Bosfor și Dardanele, misiunile au fost anulate succesiv.

În vederea asigurării securității maritime în Marea Mediterană, Marea Egee, Marea Baltică și Marea Nordului, în anul 2022, Armata României a contribuit la misiunile Grupărilor Navale Permanente NATO cu personal de stat major în comandamentele ambarcate.

Concomitent cu participarea activă la misiunile și operațiile NATO, Armata României și-a continuat contribuția la misiunile de observare, monitorizare și instruire sub egida ONU și UE.

Astfel, militarii români participă la misiunile de observare și monitorizare sub egida ONU ce se desfășoară în Congo, Kosovo, Mali, Sudanul de Sud, India, Pakistan și SUA.

În anul 2022, Armata României a continuat participarea la operațiile și misiunile sub conducerea Uniunii Europene la misiunile de instruire din Republica Centrafricană, Mali, Somalia și Mozambic, precum și la misiunea de monitorizare din Georgia.

II.2. Îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de membru NATO și UE pentru asigurarea capabilităților necesare atingerii nivelului de ambiție politico-militară al celor două organizații

Pe parcursul anului 2022, Ministerul Apărării Naționale a acordat o atenție sporită proceselor decizionale care au permis înregistrarea unor progrese semnificative în dezvoltarea inițiativelor lansate la nivelul UE în domeniul apărării. La data de 15 noiembrie 2022, a avut loc prima reuniune a Consiliului UE în formatul miniștrilor apărării, dedicată inițiativelor UE în domeniul capabilităților.

În cadrul inițiativei Cooperarea structurată permanentă (Permanent Structured Cooperation/PESCO) au fost lansate 60 de proiecte pe parcursul celor patru valuri aprobate în 2017, 2018, 2019 și 2021. România și-a asumat participarea la 21 de proiecte PESCO, dintre care două sunt coordonate de țara noastră (Rețeaua de centre de scafandri a UE și Poligonul de instruire pentru apărare CBRN).

Referitor la Facilitatea Europeană pentru Pace (European Peace Facility/EPF), MAPN a susținut finanțarea adecvată a proiectelor pentru Republica Moldova și pentru Ucraina și a întreprins demersurile necesare pentru rambursarea, prin EPF, a costurilor legate de donațiile de echipamente asigurate Ucrainei.

România a sprijinit eforturile Agenției Europene de Apărare vizând promovarea colaborării între statele membre UE în

domeniul dezvoltării de capabilități militare, inclusiv prin conectarea industriei naționale de apărare și a unităților de cercetare-dezvoltare ale MAPN la programele și proiectele care beneficiază de finanțare europeană nerambursabilă.

În anul 2022, Comisia Europeană a propus în premieră un regulament pentru finanțarea managementului proiectelor colaborative de achiziții în domeniul apărării (*Regulation of the European Parliament and of the Council on establishing the European defence industry Reinforcement through common Procurement Act*). MAPN a participat activ la negocierile la nivelul Consiliului UE.

În conformitate cu angajamentele UE și NATO, în special cu măsurile agreeate prin Busola Strategică, a fost inițiat procesul de elaborare a unei strategii naționale privind clima și apărarea, în special pentru adaptarea forțelor armate la schimbările climatice și pentru tranziția energetică.

De asemenea, a fost inițiat procesul de elaborare a Strategiei UE pentru securitate și apărare în spațiu, care urmează să fie aprobată în anul 2023.

În cadrul procesului NATO de planificare a apărării (NATO Defence Planning Process/NDPP), au avut loc evoluții semnificative pe două etape distincte, astfel: etapa 1, referitoare la elaborarea Directivei politice pentru planificarea apărării 2023 (Political Guidance for Defence Planning 2023/PG23), respectiv etapa a 5-a, pentru analiza planurilor și capabilităților pentru apărare (Review results).

În cadrul primei etape a NDPP, în anul 2022 au fost inițiate negocierile formale pe marginea documentului în cadrul comitetului senior de specialitate al NATO (Defence Policy and Planning Committee/DPPC), acesta fiind adoptat cu ocazia ministerialei apărării din anul 2023. Documentul transpune directivele rezultate din documentele de politică strategică în direcții de acțiune suficient de detaliate pentru a ghida eforturile de planificare a apărării ale diferitelor domenii de planificare, atât la nivel național, cât și aliat, în scopul de a dezvolta capabilitățile necesare Alianței pentru îndeplinirea misiunilor fundamentale.

În anul 2022, au continuat activitățile aferente etapei a 5-a a NDPP prin transmiterea unui răspuns național actualizat la Chestionarul NATO privind Capabilitățile pentru Apărare (Defence Planning Capability Survey 2021/DPCS2021), în pregătirea reuniunii bilaterale cu NATO pentru analiza apărării, care a cuprins ultimele evoluții în domeniul bugetar, precum și prevederile Programului de guvernare 2021-2024. Pe baza răspunsului național actualizat la DPCS2021, Secretariatul Internațional al NATO a elaborat proiectele documentelor de evaluare a apărării României (*Overview, Staff Analysis și Tables of Forces and Financial and Economic Data*), care au fost analizate și discutate pe parcursul reuniunii bilaterale cu reprezentanții autorităților NATO, la București, în perioada 24-25 februarie 2022.

Rezultatul discuțiilor în format bilateral privind analiza apărării a evidențiat necesitatea transmiterii unei noi actualizări a răspunsului național la DPCS2021 pentru a reflecta cu acuratețe evoluția planurilor naționale de apărare, în perspectiva reuniunii multilaterale, desfășurate la Bruxelles, în data de 14 iulie 2022. Răspunsul național actualizat la DPCS2021 a fost transmis autorităților NATO la 31 mai 2022, informațiile transmise anterior fiind actualizate pe baza ultimelor decizii adoptate în domeniul înzestrării și al resurselor financiare, ca urmare a deciziei Consiliului Suprem de Apărare al Țării (CSAȚ) privind alocarea a 2,5% din PIB pentru apărare, începând cu anul 2023.

Cu ocazia reuniunii multilaterale România - NATO pentru analiza planurilor și capabilităților pentru apărare 2021-2022

au fost aprobate, la nivelul DPPC(R), cele trei documente care compun evaluarea planurilor și capabilităților pentru apărare ale României.

Un alt element important a fost reprezentat de raportarea anuală referitoare la implementarea la nivel național a deciziilor din domeniul partajării echitabile a responsabilităților în cadrul NATO (Burden Sharing/BS). Au fost transmise la termen datele privind contribuția României pe cele 3 paliere vizate - cash, capabilities, contributions - date care au fost cuprinse în documentele supuse dezbaterilor miniștrilor aliați ai apărării și șefilor de stat și guvern cu prilejul Summit-ului din 29 iunie 2022.

O dimensiune a contribuției României la implementarea inițiativelor NATO o constituie participarea la inițiativele de cooperare în domeniul dezvoltării capabilităților pentru apărare derulate în context aliat, aceasta continuând să reprezinte, și în anul 2022, o prioritate a Ministerului Apărării Naționale, conform prevederilor documentelor de planificare a apărării.

În acest sens, evidențiem participarea la Forța aeropurtată a NATO de avertizare timpurie și control (NAEW&C), un exemplu edificator de program de cooperare multinațională pentru generarea și finanțarea în comun a capabilităților de apărare. În anul 2022, reprezentarea Ministerului Apărării Naționale în mecanismul de guvernanță al Organizației pentru Managementul Programului Forței aeropurtate a NATO de avertizare timpurie și control (NAPMO) a fost asigurată în comun de către Statul Major al Forțelor Aeriene în Comitetul director al Organizației/Board of Directors și de către Departamentul pentru Politica de Apărare, Planificare și Relații Internaționale (DPAPRI) în Comitetul pentru politici și finanțe/Policy and Finance Committee.

În anul 2022, DPAPRI a asigurat reprezentarea națională în Comitetul director al Programului NATO pentru managementul transportului strategic aerian (NAM PB), precum și conducerea Comitetului pentru politici și finanțe (NAM PFC), contribuind, în acest fel, atât la îndeplinirea obiectivelor politicii de apărare în cadrul organizațiilor internaționale, cât și la asigurarea necesarului de transport strategic aerian al Ministerului Apărării Naționale. În Comitetul director al Capabilității de transport strategic aerian (SAC SB) și Comitetul consultativ al Capabilității de transport aerian strategic (SAC AC), reprezentarea națională este asigurată de către Direcția logistică/Statul Major al Apărării.

Principalele elemente ale misiunilor executate de către aeronavele Grupului de transport aerian greu (HAW) în beneficiul României, în anul 2022, se prezintă astfel:

- au fost consumate 88,6 ore de zbor dintr-un total de 171,79 ore de zbor alocate României (171,79 ore de zbor - cotă diminuată de la 180 ore de zbor). În anul 2022, la nivelul programului SAC, au fost executate cca 2.300 ore de zbor din cele 3.165 ore de zbor planificate;

- în luna august a fost executată o misiune de transport aerian care a presupus utilizarea a 11,4 ore de zbor pentru dislocarea mijloacelor tehnice și a personalului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU) din România, care a participat la intervenția de stingere a incendiilor de pădure din regiunea Bordeaux/Franța;

- în lunile aprilie, mai și iunie au fost efectuate trei misiuni pentru transportul din SUA al unor echipamente militare livrate prin programul de înzestrare *Sistem lansator multiplu de rachete cu bătaie mare*;

- pentru România, o soluție optimă pentru utilizarea orelor de zbor alocate în conformitate cu prevederile SAC MoU o reprezintă, în continuare, transportul echipamentelor aferente programelor de înzestrare derulate prin intermediul FMS, acolo unde soluția prevăzută în LOA nu asigură livrarea acestora în termenele stabilite.

Statutul de membru NATO implică și participarea la Programul NATO de Investiții în Securitate - NSIP¹, componentă a efortului comun de apărare. Conform cadrului legal în vigoare, DPAPRI coordonează, la nivel strategic, activitățile specifice NSIP, prin contribuția la asigurarea finanțării proiectelor derulate prin acest program. În anul 2022, DPAPRI, alături de alte structuri cu atribuții în domeniu, a participat la demersurile de promovare a unui proiect de ordin pentru modificarea și completarea *Instrucțiunilor privind implementarea și administrarea în România a proiectelor finanțate prin Programul NATO de Investiții în Securitate*. Documentul a fost aprobat prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.116 din 21.07.2022.

Analiza coordonată anuală a apărării (CARD) vine în sprijinul procesului de dezvoltare a capabilităților de apărare la nivelul UE. Inițiativa se focalizează pe promovarea unui mecanism structurat care să faciliteze cooperarea între statele membre, cu scopul de asigurare a coerenței planurilor naționale de înzestrare (*national spending plans*) pentru a evita duplicarea eforturilor statelor membre și a identifica oportunitățile de colaborare între acestea.

În contextul derulării celui de-al doilea ciclu CARD (2021-2022), în data de 17 martie 2022 s-a desfășurat reuniunea bilaterală a Secretariatului CARD cu experții din MApN, care a avut ca scop dezbaterile profilului României în contextul realizării unei abordări cuprinzătoare a apărării la nivel european, precum și discutarea unor posibile oportunități de cooperare adaptate pentru țara noastră.

În cadrul Reuniunii Comitetului Director al Agenției Europene de Apărare în formatul miniștrilor apărării, desfășurate la data de 15 noiembrie 2022, a fost aprobat Raportul CARD 2022, document ce furnizează o viziune de ansamblu asupra formatului european de apărare, pentru îmbunătățirea coerenței demersurilor privind dezvoltarea capabilităților de apărare ale UE pe termen lung.

II.3. Participarea activă la procesele decizionale în cadrul Alianței Nord-Atlantice

În cadrul reuniunilor miniștrilor apărării din statele membre NATO, desfășurate în februarie, iunie și octombrie, a Summit-ului extraordinar din martie de la Bruxelles și a celui din iunie de la Madrid, precum și al reuniunilor pregătitoare ale acestor evenimente în formatul directorilor politici (aprilie și decembrie), s-a susținut necesitatea menținerii eforturilor pe linia implementării la timp a deciziilor și măsurilor aprobate, inclusiv în ceea ce privește consolidarea dialogului politic și a cooperării practice cu partenerii din regiunea extinsă a Mării Negre.

De asemenea, s-a susținut consolidarea și diversificarea sprijinului aliat neletal pe mai multe componente ale dimensiunii de securitate și apărare, ca efort subsumat implementării Pachetului Comprehensiv de Asistență revizuit pentru Ucraina, precum și creșterea sprijinului aliat pentru partenerii NATO vulnerabili la acțiunile agresive ale Rusiei, prin adoptarea și implementarea ulterioară a pachetelor de măsuri suplimentare adaptate pentru Republica Moldova, Georgia și Bosnia și Herțegovina.

¹ NATO Security Investment Programme

Pe fondul războiului ilegal și neprovocat lansat de Federația Rusă în Ucraina, România s-a aflat în prima linie a eforturilor specifice ale NATO în vederea asigurării deciziilor și implementării măsurilor necesare consolidării posturii colective de descurajare și apărare la Marea Neagră.

Obiectivul părții române a vizat identificarea opțiunilor de adaptare pe termen mediu și lung a posturii colective de descurajare și apărare, în paralel cu asigurarea participării la eforturile de dezvoltare a capacității de apărare a partenerilor regionali cei mai vulnerabili la acțiunile agresive ale Rusiei (Ucraina, R. Moldova, Georgia).

Prin eforturi concertate ale Ministerului Apărării Naționale și Ministerului Afacerilor Externe, în ianuarie 2022 s-a obținut aplicarea măsurilor aliate de vigilență sporită (eVA), inclusiv în regiunea Mării Negre, în mod particular în România, fapt care a determinat consolidarea eforturilor și prezenței aliate în sprijinul securității regionale. Totodată, prin decizii succesive adoptate la reuniunile și Summit-urile aliate din 2022 s-a reușit:

- activarea planurilor avansate de apărare și dislocarea în România a Grupării Întrunite de Forțe cu Nivel de Reacție Foarte Ridicat/VJTF din cadrul Forței de Răspuns a NATO;
- înființarea Grupului de Luptă pentru Apărare Colectivă din România, sub comanda Franței;
- adaptarea și consolidarea pe termen lung a posturii colective având ca reper principal consolidarea posturii colective de descurajare și apărare pe Flancul de Est, inclusiv la Marea Neagră.

Totodată, ca rezultat al cooperării și coordonării interinstituționale, s-a reușit asigurarea substanței Conceptului Strategic NATO în linie cu interesele naționale. În acest sens, printre altele, noul document programatic al Alianței asigură rolul central al apărării colective în cadrul eforturilor aliate, consolidarea relației transatlantice, stimularea și orientarea procesului de adaptare pe termen lung a posturii colective, inclusiv în considerarea amenințării reprezentate de Rusia, recunoașterea rolului strategic al regiunii Mării Negre pentru securitatea Alianței și necesitatea consolidării cooperării și sprijinului pentru partenerii vulnerabili din regiunea Mării Negre și Balcanii de Vest.

În paralel, eforturile naționale au fost concentrate pe menținerea eforturilor comune în planul asigurării nivelului operațional și maturizarea proiectelor multinaționale NATO de pe teritoriul național (ex: Unitatea de integrare a forțelor NATO/NFIU, Brigada Multinațională Sud-Est/MNBDE-SE, Comandamentul Diviziei Multinaționale Sud-Est/MND-SE HQ, Comandamentul Multinațional de nivel Corp Sud-Est/MNC-SE HQ).

În privința cooperării cu partenerii NATO, au fost intensificate eforturile de sprijin al acestora, atât la nivelul dialogului politic, cât și al cooperării practice. Astfel, cu ocazia Summit-ului de la Madrid, România a sprijinit aprobarea unor noi pachete de măsuri adiționale aliate pentru Republica Moldova, Bosnia și Herțegovina și Georgia, precum și revizuirea pachetului cuprinzător de asistență pentru Ucraina.

II.4. Angajarea la proiectele din cadrul inițiativelor Framework Nation Concept, Smart Defence/NATO, Permanent Structured Cooperation (PESCO)/UE și Pooling and Sharing/UE

O atenție deosebită a fost acordată implementării inițiativelor UE în domeniul apărării (Cooperarea Structurată

Permanentă/PESCO, Procesul de Analiză Coordonată a Apărării/CARD, Fondul European de Apărare/EDF), cu accent pe operaționalizarea celor două proiecte PESCO coordonate de România - *Poligon de instrucție pentru apărarea CBRN²/ CBRN Defence Training Range (CBRND TR)* și *Rețeaua centrelor de scufundări din UE/ EU Network of Diving Centres (EUNDC)*.

Referitor la Planul național privind îndeplinirea angajamentelor PESCO/PNI, actualizat în luna martie 2022, concluzia generală a evaluării a fost că România menține un parcurs bun în îndeplinirea angajamentelor și a obiectivelor.

În ceea ce privește EDF, în prezent, entități din România participă, cu susținerea MAPN, la 5 proiecte ale Programului European de Dezvoltare Industrială în domeniul apărării/EDIDP (precursor al EDF), lansate în cadrul apelurilor din anul 2020 și s-a ajuns la etapa la care trebuie formalizată această susținere prin semnarea unor memorandumuri/acorduri. De asemenea, MAPN susține alte șase proiecte finanțate prin EDF 2021, la care participă entități din România. Mai mult, MAPN a exprimat susținere pentru participarea unor entități din România la 18 propuneri de proiecte lansate în cadrul apelului EDF din anul 2022 (7 proiecte de dezvoltare de capacități și 11 proiecte de cercetare), urmând ca, cel mai probabil în luna iunie 2023, să se stabilească care dintre aceste proiecte vor primi finanțare EDF, în vederea implementării.

În anul 2022, trei proiecte de infrastructură cu dublă utilizare propuse de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, susținute cu argumente militare de MAPN, au fost desemnate pentru finanțare prin Mecanismul de Interconectare a Europei (Connecting Europe Facility/CEF).

Analiza coordonată anuală a apărării (CARD) vine în sprijinul procesului de dezvoltare a capacităților de apărare la nivelul UE. În martie 2022 a fost organizată reuniunea bilaterală aferentă celui de-al doilea ciclu complet al CARD, în care au fost clarificate o serie de aspecte privind identificarea oportunităților de cooperare ce pot fi valorificate de România. În noiembrie 2022, miniștrii apărării au aprobat Raportul CARD pentru al doilea ciclu complet, care include o serie de recomandări pentru colaborare la nivel UE.

În ceea ce privește participarea la proiectele de dezvoltare a capacităților militare, gestionate de EDA, România participă la 19 proiecte, dintre care 5 sunt dedicate cercetării și tehnologiei.

Participarea la inițiativele de cooperare în domeniul dezvoltării capacităților pentru apărare derulate în context aliat a reprezentat, și în anul 2022, o prioritate a Ministerului Apărării Naționale, în conformitate cu direcțiile de acțiune prioritare stabilite în documentele programatice de planificare a apărării.

Referitor la *Inițiativa privind Gruparea Națiunilor Cadru (Framework Nations Concept/FNC)*, coordonată de Germania (DEU FNC), România este membru din luna iunie 2015, participarea națională vizând contribuția la ambele paliere ale inițiativei, respectiv: afilierea la divizia multinațională terestră (Multinational Division Land - MN Div), participarea la gruparea aeriană multinațională (Multinational Air Group-MAG) și contribuția la 14 proiecte de dezvoltare în comun a capacităților, la cinci dintre acestea în calitate de participant, iar la nouă în calitate de observator. De reținut că, la nivelul anului 2022, ministrul apărării naționale a aprobat elevarea nivelului de participare a

² Chimic, Biologic, Radiologic, Nuclear

României de la statutul de observator la cel de participant la proiectul de dezvoltare în comun a capacităților din domeniul apărării aeriene.

În anul 2022 a continuat participarea națională la programele de dezvoltare a capacităților prin abordare multinațională în cadrul *Inițiativei NATO Smart Defence (SD)*, vizând utilizarea cu maximă eficiență a resurselor alocate pentru apărare, în scopul menținerii capacității Alianței de a-și îndeplini misiunile și, implicit, a nivelului de ambiție. La finalul anului 2022, nivelul de participare a României a inclus un număr total de 22 de proiecte dintre cele 76 active la nivelul Alianței.

În luna aprilie 2022, Comandamentul Aliat pentru Transformare (ACT) a propus aliaților o serie de opțiuni de cooperare în format multinațional (*multinational solutions*) pentru creșterea capacității de implementare a angajamentelor asumate prin intermediul pachetelor de ținte de capacitate 2021 (TC21), cu utilizarea mecanismelor deja existente la nivel aliat, precum SD, FNC sau High Visibility Projects (HVPs). În urma derulării unui proces intern de evaluare, la 18 iulie 2022, Ministerul Apărării Naționale a comunicat interesul de participare în 45 dintre proiectele propuse.

În 2022, Ministerul Apărării Naționale a întreprins demersurile necesare alăturării la unele HVPs dezvoltate în format aliat. Astfel, România a devenit parte la proiectele NATO în domeniul munițiilor cu rol decisiv în luptă (*battle decisive munitions/BDMs*) - prin semnarea memorandumului de înțelegere (MOU) privind alăturarea la Air Battle Decisive Munitions/ABDM, respectiv Land Battle Decisive Munitions/LBDM. De asemenea, România s-a alăturat proiectului MAWI (*Multinational Ammunition Warehousing Initiative*) care vizează identificarea, dezvoltarea, implementarea și susținerea soluțiilor multinaționale, temporare sau permanente pentru asigurarea managementului stocurilor de muniții. Totodată, ministrul apărării naționale a aprobat semnarea, în 2023, a scrisorilor de intenție (*Letters of Intention/LOIs*) privind alăturarea României la HVP Mobilitate și Contra-mobilitate (*Mob-CMob HVP*), proiect care vizează facilitarea accesului la informații și proceduri deja aplicabile la nivelul unor state aliate pentru dezvoltarea/modernizarea armeei Geniu și creșterea nivelului de interoperabilitate.

De asemenea, România a devenit parte la European Sky Shield Initiative (ESSI), dezvoltată de Germania, prin semnarea, în contextul ministerialei aliate a apărării din 12-13 octombrie 2022, a scrisorii de intenție (LOI) privind alăturarea la proiect. Obiectivul ESSI este de a acoperi, într-un termen foarte scurt, deficitul existent în domeniul apărării aeriene cu baza la sol.

Totodată, ministrul apărării naționale a aprobat participarea României la *Programul privind securitatea spațiului aerian regional (Regional Airspace Security Programme/RASP)*, inițiativă care vizează punerea la dispoziția statelor membre a unei capacități de coordonare transfrontalieră care să contribuie la gestionarea incidentelor de securitate aeriană și să promoveze interoperabilitatea regională în domeniul aerian.

Cooperarea structurată permanentă (PESCO), în calitate sa de formă intensificată de cooperare pe dimensiunea Politicii de Securitate și Apărare Comună (PSAC), contribuie la aprofundarea procesului de dezvoltare a capacităților de apărare la nivel european pe baze solide, prin reducerea duplicărilor, în vederea executării în bune condiții a misiunilor și operațiilor UE.

Din cele 60 de proiecte PESCO aflate în derulare, România participă la 21 dintre acestea. Este important de

evidențiat faptul că România și-a asumat, în premieră, coordonarea a două dintre aceste proiecte.

Prin Fondul European de Apărare (EDF), Comisia Europeană finanțează, în premieră, investițiile în efortul comun al statelor membre pe linia cercetării-dezvoltării pentru tehnologii și echipamente pentru apărare și sprijină întreg ciclul de dezvoltare a capacităților de apărare, de la faza de cercetare până la realizarea prototipului pentru noile echipamente militare.

În prezent, entități din România participă, cu susținerea MApN, la 6 proiecte derulate prin Programul European de Dezvoltare Industrială în domeniul apărării (*European Defence Industrial Development Programme/EDIDP* - precursor al EDF), lansate în cadrul apelurilor din anii 2019 și 2020.

De asemenea, MApN a exprimat susținerea pentru participarea unor entități din România la 18 propuneri de proiecte lansate în cadrul apelului EDF din anul 2022 (7 proiecte de dezvoltare de capacitate și 11 proiecte de cercetare).

MApN a acționat în calitate de autoritate inițitoare pentru elaborarea și aprobarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 178/2022 privind sprijinirea entităților juridice stabilite în România în vederea participării la proiecte de colaborare susținute financiar prin intermediul Fondului European de Apărare (EDF)*.

România a sprijinit în mod activ eforturile Agenției Europene de Apărare vizând promovarea colaborării între statele membre UE în domeniul dezvoltării de capacitate militare, inclusiv prin eforturile de conectare a industriei naționale de apărare și a unităților de cercetare-dezvoltare ale Ministerului Apărării Naționale la programele și proiectele care beneficiază de finanțare europeană nerambursabilă. În prezent, țara noastră participă la 20 de proiecte derulate sub egida EDA.

În ceea ce privește participarea la proiectele de dezvoltare și utilizare în comun a capacităților militare derulate la nivelul EDA, România participă la 20 de proiecte, dintre care șase sunt dedicate cercetării și tehnologiei.

III. ÎNDEPLINIREA ANGAJAMENTELOR ASUMATE ÎN CADRUL PARTENERIATELOR STRATEGICE ȘI AL ALTOR ORGANISME INTERNAȚIONALE

III.1. Parteneriatele strategice

Pe parcursul anului 2022 a continuat dezvoltarea relațiilor bilaterale cu partenerii strategici ai României, întâlnirile la nivel înalt constituind valoare adăugată, prin facilitarea unui schimb consistent de vederi asupra unor subiecte de interes comun, în contextul războiului de agresiune din Ucraina.

Dezvoltarea și extinderea *Parteneriatului strategic cu SUA pentru secolul XXI* a vizat implementarea liniilor de efort prevăzute de anexa la foaia de parcurs dedicată cooperării România-SUA în domeniul apărării 2020-2030.

În ideea continuității și coerenței, precum și în contextul direcționărilor prevăzute de documentele strategice (*Strategia Națională de Apărare a Țării, Carta albă a apărării*), pe linia politicii de apărare s-a avut în vedere intensificarea dialogului politico-militar în cadrul parteneriatului strategic cu SUA, susținută de întâlnirile și consultările la cel mai înalt nivel între conducerea MApN și oficiali americani, cu o mențiune specială referitoare la convorbirile VTC ale ministrului apărării naționale cu secretarul apărării SUA, Lloyd Austin (martie, aprilie, noiembrie).

Totodată, s-a remarcat trendul ascendent al cooperării în domeniul apărării și al discuțiilor la nivel politico-militar, cu accent pe situația de securitate din regiunea Mării Negre, în

contextul războiului din Ucraina și al sprijinului României pentru Ucraina.

În paralel cu aprofundarea dimensiunii de apărare a parteneriatului strategic, activitățile derulate la nivel practic au contribuit la consolidarea cooperării militare, sprijinul și asistența oferite de partenerul american dovedindu-se esențiale în progresele realizate în modernizarea forțelor armate.

În domeniul învățământului militar, începând cu anul 2022, partea americană a introdus un nou program de finanțare pentru încurajarea participării personalului feminin la forme de pregătire, în special la cele de carieră, care se va aplica în situația României din anul 2023, țara noastră preconizând a trimite în SUA aproximativ 7 cursanți femei.

În anul 2022 a continuat dialogul politico-militar la cel mai înalt nivel cu partenerii strategici, precum Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Polonia, Franța, Turcia, Germania și Israel, agenda discuțiilor fiind dominată atât de aspectele de natură bilaterală, cât și cele cu referire la evoluțiile din cadrul NATO și UE, în contextul războiului de agresiune din Ucraina, dar și la nivelul experților, prin implementarea activităților bilaterale anuale agreeate de comun acord.

De asemenea, anul 2022 a marcat derularea de reuniuni și discuții în cadrul Formatului București 9/B9, având ca obiectiv principal adaptarea continuă a posturii aliate de descurajare și apărare, la noile realități strategice, dar și de consolidare a contribuției acestui format la securitatea regională.

În ceea ce privește Parteneriatul strategic cu Republica Moldova, România a continuat să susțină consolidarea cooperării Alianței cu acest partener, crescând și contribuția națională voluntară (VNC) la Pachetul pentru dezvoltarea capacității de apărare/DCB, prin asumarea rolului de națiune lider pentru domeniul standardizarea instruirii și suplimentarea numărului de experți nerezidenți. În acest context, MAPN a încadrat funcția de coordonator al pachetului DCB, printr-un expert VNC, rezident la Chișinău.

III.2. Organizația Națiunilor Unite (ONU) și Organizația pentru Cooperare și Securitate în Europa (OSCE)

În perioada de referință a continuat efortul de promovare a intereselor naționale în formate multilaterale, precum ONU și OSCE, ca parte a acțiunii mai largi de consolidare a ordinii internaționale bazate pe reguli.

La nivelul ONU, principalele acțiuni au fost orientate spre menținerea profilului de țară la un nivel vizibil în cadrul organizației.

În acest sens, în anul 2022 și-au adus contribuția 23 de observatori militari și ofițeri de stat major (MONUSCO/R.D. Congo - 8, MINUSMA/Mali - 5, UNMISS/Sudanul de Sud - 7, UNMIK/Kosovo - 1 și UNMOGIP/India și Pakistan - 2).

În același timp, România a continuat să acționeze în concordanță cu prevederile Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU nr. 1244/1999 privind provincia Kosovo, în baza căreia Armata României participă cu forțe militare în teatrul de operații Kosovo (misiunea KFOR, sub conducerea NATO).

Totodată, au fost continuate demersurile pentru implementarea în procesul de instruire a forțelor a prevederilor rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU nr. 1325/2000 - Femeile, pacea și securitatea, nr. 2272/2016 - Combaterea abuzurilor și exploatării sexuale, nr. 1265/1999 și nr. 1296/2000 - Protecția civililor și copiii în conflictele armate.

În relația cu OSCE, MAPN a continuat implementarea prevederilor tratatelor, convențiilor, acordurilor și altor documente internaționale la care țara noastră este parte cu

privire la controlul armamentelor, creșterea încrederii și securității în Europa.

Referitor la Tratatul privind Cerul Deschis, în anul 2022 a fost certificată, după un lung proces, platforma națională Cer Deschis AN-30, în comun cu Republica Federală Germania. În ceea ce privește celelalte activități de implementare, România, împreună cu Marea Britanie, a efectuat un zbor de observare deasupra teritoriului Georgiei și a participat la zboruri de observare de antrenament în: Belgia, Bosnia și Herțegovina și Portugalia. Menționăm că au fost derulate 2 zboruri de observare de antrenament deasupra României, conduse de Benelux și Danemarca.

Pe linia *Documentului de la Viena 2011*, România a condus o inspecție în zonă specificată în Bosnia și Herțegovina și a primit o vizită de evaluare și o inspecție în zonă specificată, condusă de Elveția. Totodată, a asigurat inspecții în echipa condusă de Luxemburg pentru inspecția desfășurată în Elveția și pentru echipele conduse de Italia în inspecțiile desfășurate în Serbia și Georgia. Nu în ultimul rând, a participat ca observator la evenimentele organizate de Norvegia, Grecia, Muntenegru, Estonia, Franța, Serbia, Ungaria, Polonia și Bulgaria.

În ceea ce privește *Tratatul forțelor armate convenționale în Europa (CFE)*, România a participat la inspecția de antrenament condusă de SUA în Danemarca.

Referitor la implementarea *Documentului privind măsurile de creștere a încrederii și securității în domeniul naval la Marea Neagră (CSBMs Naval)*, s-a derulat doar schimbul de notificări.

III.3. Contribuția la menținerea și consolidarea securității și stabilității regionale

Din perspectiva eforturilor pentru consolidarea securității și stabilității regionale, pe parcursul anului 2022, Ministerul Apărării Naționale a continuat să întreprindă măsuri în scopul consolidării cooperării în cadrul Procesului reuniunii miniștrilor apărării din Europa de Sud-Est (South-Eastern Europe Defence Ministerial - SEDM), urmărind creșterea vizibilității acestuia, ca model de cooperare regională de succes, pentru atragerea de noi membri și identificarea unor soluții concrete privind viitorul acestei inițiative și al componentei sale operaționale, respectiv Brigada din Europa de Sud-Est (South-Eastern Europe - SEEBRIG).

De asemenea, prin activitățile la care s-a participat în cadrul inițiativelor regionale în anul 2022, s-a urmărit consolidarea securității în Regiunea Balcanilor, precum și promovarea contribuției Armatei României la asigurarea stabilității din vecinătatea țării.

În acest context a fost asigurată participarea Ministerului Apărării Naționale la reuniunea ministerială SEDM de la Sofia, din perioada 16-17 noiembrie 2022.

Mai mult decât atât, în ultimul trimestru al anului 2022, la nivelul Ministerului Apărării Naționale au fost întreprinse demersuri pentru pregătirea preluării președinției acestui format de la Republica Bulgaria, pentru o perioadă de doi ani, începând cu vara anului 2023. Concret, au fost stabilite o serie de obiective pentru revitalizarea inițiativei regionale SEDM, inclusiv a componentei sale operaționale (SEEBRIG), în vederea consolidării profilului acestora în plan internațional. Totodată, au fost întreprinse demersuri pentru înființarea unui secretariat, pentru gestionarea în condiții optime a tuturor problematicilor conexe președinției române a SEDM, în perioada 2023-2025.

Nu în ultimul rând, MAPN a contribuit substanțial și la dezvoltarea altor proiecte subsumate inițiativei regionale, un exemplu relevant în acest sens fiind organizarea și

găzduirea, la București, a evenimentului internațional „Female Leaders in Security and Defence Forum” din perioada 22-25 noiembrie 2022, activitate de vizibilitate la care au participat peste o sută de înalți oficiali, diplomați și experți din statele membre SEDM, NATO, UE, precum și din alte state partenere și organizații internaționale cu vocație în domeniul securității și apărării.

În ceea ce privește cooperarea cu partenerii din regiune, respectiv Republica Moldova și Georgia, pe palierul consolidării capacității de apărare și rezilienței, pentru susținerea parcursului euroatlantic, dar și pentru contracararea efectelor negative ale conflictului din Ucraina asupra celor două state menționate anterior, a continuat dezvoltarea proiectelor și programelor de acordare de asistență și sprijin pentru aceste țări în domenii precum instruirea teoretică și practică, pregătirea profesională sau reformarea instituțiilor și a învățământului militar.

Referitor la agresiunea Federației Ruse asupra Ucrainei, a fost acordată o importanță deosebită în sprijinirea umanitară a partenerului ucrainean prin furnizarea de asistență și transport medical unor răniți sau găzduirea unui număr de 27 de elevi ucraineni în facilități ale MAPN. De asemenea, MAPN a participat activ, alături de reprezentanți din peste 50 de state aliate și partenere, la reuniunile formatului Rammstein sau conferinței de la Copenhaga care au avut ca scop acordarea de sprijin militar Ucrainei.

Cooperarea bilaterală cu Ungaria se derulează pe baza Planurilor Bilaterale de Cooperare anuale (PBC), activitățile vizând, în principal, instruirea personalului forțelor terestre și aeriene prin desfășurarea de exerciții în comun³.

În contextul întâlnirii (22-23 martie 2022), la nivelul șefilor de Stat Major al Apărării din România și Ungaria, a fost discutată revigorarea activităților Batalionului Multinațional de Geniu TISA (BMNGe), unde Ungaria deține președinția Grupului Director și comanda BMNGe în anul 2023.

Totodată, a fost reluat formatul de coordonare a cooperării româno-sârbe în domeniul apărării, materializat prin reuniunea Comisiei militare româno-sârbe de la Belgrad, din perioada 6-7 decembrie 2022.

Noul context de securitate regional, marcat de invazia rusă din Ucraina, a generat o amplificare a contribuției Direcției Generale de Informații a Apărării (DGIA) la demersurile naționale pentru consolidarea securității și apărării flancului estic al Alianței, prin asigurarea oportunității a sprijinului informativ pentru factorii de decizie militari și politico-militari, la nivel național și aliat, în condițiile creșterii semnificative a nevoilor de cunoaștere și anticipare a riscurilor și amenințărilor generate de evoluția conflictului din Ucraina.

Astfel, pentru prevenirea surprinderii strategice și semnalarea oportună a riscurilor, amenințărilor și provocărilor militare și nonmilitare la adresa securității naționale și aliate, au fost elaborate și diseminate produse informative către autoritățile decizionale naționale, aliate și partenere, conform prevederilor legale în vigoare și angajamentelor asumate.

IV. STAREA OPERAȚIONALĂ A ARMATEI ROMÂNIEI

IV.1. Planificarea apărării

Directiva de planificare a apărării 2022-2031 (DPA), document de planificare a apărării elaborat la nivel departamental, a fost finalizată și aprobată la 18 februarie 2022, cu reflectarea abordărilor politice și militare la nivel național și Aliat (TC21), precum și a prevederilor Legii nr.

317/2021 (Legea bugetului de stat pe anul 2022), a Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, a Programului de guvernare 2021-2024, a Cartei Albe a Apărării și a Strategiei militare, incluzând și elementele de planificare asociate implementării proiectelor de dezvoltare a capacităților în cadrul PESCO. Pe baza DPA, au fost elaborate programele majore în conformitate cu reglementările în vigoare, proces coordonat de DPAPRI.

În cursul anului 2022 au fost adoptate zece hotărâri ale Biroului Executiv al Consiliului de Planificare a Apărării pentru modificarea bugetului Ministerului Apărării Naționale (două ca urmare a rectificărilor bugetare și opt reasezări) și două ale Consiliului de Planificare a Apărării.

Planul de înzestrare a Armatei României (PIAR) 2023-2032, construit pe ipoteza alocării a 2,5% din PIB pentru apărare, conform deciziei CSAȚ din 1 martie 2022, aprobat în decembrie 2022, a fost utilizat pentru fundamentarea cheltuielilor de înzestrare propuse prin proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2023 și a proiectului DPA 2023-2032.

În anul 2022, Programul privind transformarea Armatei României până în anul 2040, aprobat de CSAȚ în februarie 2021, a fost actualizat și aprobat în luna octombrie 2022. Documentul actualizat a constituit baza pentru fundamentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale pentru anul 2023 și a proiectului DPA 2023-2032.

Totodată, în anul 2022, a fost elaborat proiectul Directivei de planificare a apărării 2023-2032. Documentul a fost finalizat pe baza contribuțiilor structurilor cu responsabilități în domeniul planificării apărării și a fost adoptat în cadrul ședinței Consiliului de Planificare a Apărării din data de 6 februarie 2023.

IV.2. Alocățiile bugetare destinate apărării

Bugetul Ministerului Apărării Naționale a fost fundamentat și elaborat avându-se în vedere obligația stabilită în cadrul Summitului NATO 2014 din Țara Galilor, prin documentul *The Wales Summit Pledge on Defence Investment*, care consfințește angajamentul statelor membre de a atinge obiectivul de 2% din produsul intern brut (PIB) alocat cheltuielilor pentru apărare, în decursul a 10 ani (până în 2024), cu diferențele specifice fiecărui grup de aliați (cei care au deja acest nivel de finanțare îl vor menține, iar ceilalți îl vor crește gradual, în funcție de creșterea economică națională) și asumată prin *Acordul politic național privind creșterea finanțării pentru Apărare* din 2015. Pentru anul 2022, bugetul aprobat, cuprinzând toate sursele de finanțare, a respectat angajamentul României de a aloca 2% din PIB pentru cheltuielile de apărare, fiind în sumă de 26.393.791 mii lei (potrivit datelor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză din 15 noiembrie 2021, pentru anul 2022, valoare PIB = 1.317,3 mld. lei), precum și minimum 20% pentru achiziția de echipamente majore, acestea reprezentând 25,95% din total.

De asemenea, fondurile pentru cercetare, dezvoltare și inovare aprobate prin Legea bugetului de stat (623.182 mii lei, incluzând toate sursele de finanțare) au reprezentat 2,36% din bugetul MAPN, fiind primul an în care s-a implementat angajamentul asumat prin Strategia Națională de Apărare a Țării și Programul de guvernare (minimum 2% din buget).

Pe parcursul anului, bugetul ministerului a suferit o serie de modificări în structură și/sau volum, obiectivele reasezărilor fiind asigurarea condițiilor pentru o cât mai bună execuție bugetară și respectiv asigurarea fondurilor pentru necesități apărute ulterior aprobării legii bugetului (ex.

³ WISE FORESIGHT, CROSS LANDING, INTERCEPTOR

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 126/2022 privind ajustarea prețurilor contractelor de achiziție publică de produse/servicii, ale contractelor sectoriale și ale acordurilor-cadru atribuite în domeniile apărării și securității).

Bugetul aprobat a asigurat condițiile pentru creșterea capacității de luptă a marilor unități și unități militare, potrivit obligațiilor asumate în cadrul NATO, în principal prin: accelerarea ritmului de înzestrare a Armatei României, creșterea nivelului de instruire, a stării de operativitate a echipamentelor militare și completarea parțială a stocurilor de luptă. De altfel, începând cu anul 2017, raportările cu privire la implementarea la nivel național a deciziilor în domeniul partajării echitabile a responsabilităților în cadrul NATO (Burden Sharing/BS), au în vedere angajamentele pe cele trei paliere: cheltuieli pentru apărare; îndeplinirea angajamentelor asumate prin pachetul *Ținte de capabilități*; contribuția la misiuni, operații și alte angajamente relevante, acestea fiind și direcțiile noastre principale de efort.

Pe timpul execuției bugetare s-a asigurat repartizarea echilibrată a bugetului apărării pe titlurile corespunzătoare de cheltuieli, avându-se în vedere plata drepturilor de personal a personalului activ și a pensiilor pentru personalul în rezervă, plata contribuțiilor către organizațiile internaționale, plata cheltuielilor de funcționare, continuarea intensificării procesului de instruire, inclusiv prin participarea la exerciții în comun pe teritoriul României și în străinătate, plata tuturor obligațiilor contractuale aferente contractelor de achiziții în derulare și în curs de atribuire, continuarea programului de modernizare/reconfigurare a infrastructurii militare (instrucție și cartiruire), precum și continuarea procesului de refacere a stocurilor.

Din motive în mare parte obiective, unele recurente, legate de derularea achizițiilor (atribuire/semnare contracte, termene lungi de livrare sau întâzieri ale livrărilor), potrivit datelor centralizate și luând în calcul toate sursele de finanțare, execuția bugetară preliminară pe anul 2022 a fost de 24,311 miliarde lei, plățile efectuate reprezentând 92,11% din cheltuielile aprobate prin Legea bugetului de stat pe anul 2022 nr. 317/2021 (execuția bugetară la sursa „Buget de stat” a fost de circa 95%).

S-au avut în vedere măsuri corective, în ceea ce privește îmbunătățirea/actualizarea legislației specifice (elaborarea proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea art. 34 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare*, demers inițiat în scopul flexibilizării condițiilor de utilizare a acreditivului) și actualizarea reglementărilor de nivel inferior (cu sprijinul Ministerului Finanțelor s-a obținut actualizarea clasificărilor indicatorilor privind finanțele publice), precum și elaborarea și promovarea unui proiect de lege privind crearea unui fond pentru apărare în care vor fi virate fondurile necheltuite din bugetul Ministerului Apărării Naționale la sfârșitul anului, acestea urmând a fi utilizate în anii ulteriori. De asemenea, la nivelul conducerii Ministerului Apărării Naționale, s-a stabilit organizarea unor ședințe lunare de analiză a stadiului angajării și utilizării fondurilor.

Totodată, se are în vedere și modificarea procedurilor de lucru la nivelul autorităților contractante și a celorlalte structuri cu atribuții în domeniu. O direcție importantă de acțiune o reprezintă încadrarea corespunzătoare a structurilor cu responsabilități în domeniul achizițiilor cu personal calificat.

IV.3. Managementul resurselor umane

În anul 2022, ca parte a procesului de transformare și dezvoltare a capabilităților Armatei României în concordanță

cu realitățile politico-strategice regionale și globale, eforturile de asigurare a încadrării cu personal a structurilor militare au reprezentat principala provocare în domeniul managementului resurselor umane. Conceptul integrator al politicii generale de resurse umane a continuat să fie managementul performanței bazat pe competențe, materializat în perioada de referință prin trei mari direcții de acțiune: elaborarea unor proiecte de anvergură vizând acte normative de nivel superior, amendarea adaptativă a cadrului normativ specific și aplicarea unor măsuri concrete în sprijinul asigurării cu resurse umane, îndeosebi pentru structura de forțe și structurile medico-sanitare din rețeaua proprie a Ministerului Apărării Naționale.

Activitățile de promovare a profesiei militare au fost configurate conform *Strategiei de promovare a profesiei militare în perioada 2021-2025* și a *Planului campaniei de promovare a profesiei militare*, pe trei axe prioritare de efort: utilizarea tehnologiilor digitale de marketing, crearea și diseminarea de conținut promoțional, precum și dezvoltarea infrastructurii activităților de promovare, cu acțiuni menite să asigure o mai bună informare privind Armata României.

În vederea creării condițiilor pentru reluarea acțiunilor directe de promovare a profesiei militare, au fost concepute noi modele de materiale tipărite și un spot video publicitar ce va fi difuzat pe posturi centrale și locale de televiziune, dar și prin rețelele de monitoare amplasate în stațiile Metrorex și în autobuzele Societății de Transport București. Totodată, au fost identificate, cu acordul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, spații pentru amplasarea unor bannere și panouri în principalele stații CFR din țară.

În scopul facilitării accesului personalului cu atribuții în promovarea profesiei militare în unitățile și instituțiile de învățământ civil, furnizoare de potențiali candidați, a fost încheiat un nou acord de colaborare cu Ministerul Educației privind promovarea ofertei educaționale și profesionale a Ministerului Apărării Naționale în unitățile și instituțiile de învățământ civil.

Eforturile de digitalizare a proceselor aferente recrutării și selecției s-au materializat în anul 2022 în utilizarea noului website de recrutare al Armatei României, *recrutaremapn.ro*. Acesta încorporează o platformă virtuală de înscriere a candidaților, utilizabilă începând cu anul de învățământ 2022-2023, în vederea informării complete și transparente a publicului țintă, facilitării identificării opțiunilor și depunerii documentelor de candidat, precum și limitării suprapunerilor seriilor de selecție a candidaților, cu reducerea semnificativă a duratei activităților și a costurilor aferente.

În anul 2022, la birourile informare-recrutare s-au înscris aproximativ 20.000 de candidați pentru a urma o carieră militară, selecția acestora fiind realizată în mod descentralizat, prin intermediul centrelor zonale de selecție și orientare, instituțiilor și unităților militare de învățământ, categoriilor de forțe, comandamentelor și unităților militare. În ciuda faptului că numărul candidaților a scăzut cu aproximativ 10.000 față de anul 2021, în special la unitățile militare de învățământ postliceal și pentru formarea soldaților profesioniști, a fost asigurată concurența a 3,4 candidați/loc la colegiile naționale militare, a 2,7 candidați/loc la studii universitare de licență și a 1,2 candidați/loc pentru formarea soldaților profesioniști, singura formă de pregătire unde concurența a fost subunitară fiind la studii postliceale (0,7 candidați/loc), în condițiile în care profesia militară concurează cu celelalte profesii de pe piața forței de muncă, inegal din perspectiva beneficiilor materiale și financiare, precum și a faptului că numărul de locuri scoase la concurs este la nivelul maxim posibil la acest moment.

Între factorii care au contribuit la neocuparea tuturor locurilor la studiile postliceale și pentru formarea soldaților profesioniști se pot enumera: scăderea atractivității profesiei militare, cauzată de salarizarea nemotivantă, concurența din partea altor instituții de apărare, ordine publică și securitate națională, diminuarea numărului misiunilor din teatrele de operații și situația geopolitică din regiune.

De menționat că, deși a existat un număr suficient de mare de candidați recrutați pentru formarea soldaților profesioniști, au rămas locuri neocupate, cauza principală fiind numărul redus al candidaților posesori de permis de conducere categoriile B și C, căreia i se adaugă faptul că unii candidați nu au îndeplinit anumite criterii de aptitudini speciale (marină), dar și unele aspecte sociale de nișă, exemplificate prin identificarea unor candidați consumatori cronici de stupefiante.

Coordonarea asigurării cu resurse umane a pus accentul pe îmbunătățirea graduală a încadrării structurilor prioritare, care își consolidează capacitatea de luptă în perioada 2021-2024, planificarea multianuală cu resurse umane și continuarea demersurilor pentru creșterea cantității și calității rezervei de mobilizare.

În raport cu necesarul, încadrarea cu personal a structurilor militare din Ministerul Apărării Naționale a fost realizată în proporție de 57,8%, în scădere cu 1,2 % comparativ cu anul 2021. Pentru structura de forțe, nivelul de încadrare cu personal s-a situat în jurul a 50%, în creștere pentru majoritatea structurilor care își consolidează capacitatea de luptă în perioada 2021-2024, căora le-au fost repartizați aproximativ 75% din absolvenții promoției anului 2022.

Din totalul posturilor permanente în străinătate gestionate de Statul Major al Apărării, peste 86% au fost ocupate, iar celelalte se află în proces de reselectie. Au fost încadrate integral posturile specifice domeniului forțelor pentru operații speciale și cele alocate României în structurile UE, în timp ce pentru misiunile individuale în comandamente, în teatrele de operații sau misiuni de observatori ONU, procentul de încadrare a fost de 93%.

Toate demersurile pe linie de personal au fost orientate către îmbunătățirea încadrării structurilor prioritare, îndeosebi a celor care își consolidează capacitatea de luptă până în anul 2024. Astfel, au fost direcționați către aceste structuri aproximativ 48% dintre absolvenții promoției 2022 și cea mai mare parte a soldaților profesioniști care au finalizat modulele de instruire. Nivelul de încadrare a structurilor care își consolidează capacitatea de luptă a fost însă influențat negativ de numărul mare al ieșirilor din sistem, dintre care 66% din rândul soldaților și gradaților profesioniști și 24% din cel al maiștrilor militari și subofițerilor. Demn de menționat este faptul că a crescut numărul subofițerilor proveniți din rândul soldaților și gradaților profesioniști - 50% dintre absolvenții promoției 2022 de subofițeri, tendință preconizată a se menține și în anii următori.

Pentru creșterea nivelului efectiv de încadrare al acestor structuri, pe lângă infuzia necesară de resurse umane, trebuie reduse la maximum detașările de personal către alte structuri militare, în special pentru îndeplinirea unor atribuții de natură administrativă.

Dacă intrările în sistem în anul 2022 au tins către nivelul planificat, în contextul școlarizării la capacitatea maximă a instituțiilor și unităților militare de învățământ, ieșirile au depășit nivelul estimat, având posibile cauze mediatizarea excesivă a unor potențiale modificări ale cadrului legislativ privind pensiile militare de stat sau menținerea salarizării la nivelul anilor anteriori.

În vederea diminuării deficitului de personal au fost luate măsuri pe termen scurt și mediu, prin redistribuirea locurilor rămase neocupate la studiile postliceale pentru formarea maiștrilor militari și subofițerilor către cursuri de formare a subofițerilor și organizarea unei serii suplimentare pentru instruirea soldaților profesioniști. Pe termen mediu, a fost modificată paradigma de formare inițială a personalului, prin repartizarea absolvenților colegiilor naționale militare în instituțiile militare de învățământ superior, precum și prin fundamentarea planului de școlarizare cu accent pe utilizarea capacităților de școlarizare pentru acoperirea nevoilor reale ale structurii de forțe.

Planificarea resurselor umane pe termen mediu și lung necesită abordarea pragmatică a proceselor de retenție a personalului, realizarea corelării resurselor alocate cu cerințele operaționale, stabilirea priorităților de încadrare a structurilor și realizarea direcționării mobilității profesionale potrivit nevoilor instituționale, concomitent cu dezvoltarea mediului profesional competitiv și concurențial și creșterea gradului de convertire a cunoașterii în acțiuni de către toți liderii militari.

Ca un prim pas în această direcție, a fost emis și transmis către structurile responsabile pentru implementare *Planul de retenție a personalului*, care vizează diminuarea numărului trecerilor în rezervă cu reducerea vârstei standard de pensionare a celor aflați în partea superioară a carierei și prin demisie a celor aflați în partea inferioară și medie a carierei.

Totodată, au fost depuse eforturi conjugate de transpunere în cadrul normativ a acestor vectori de dezvoltare, eforturi materializate atât prin amendarea și adaptarea unor prevederi în actele normative existente din domeniul managementului resurselor umane, precum și prin elaborarea unor noi proiecte de acte normative.

Amendarea cadrului normativ specific și adaptarea sa la dinamica mediului militar a implicat adoptarea unui nou *Nomenclator al armelor, serviciilor și specialităților militare*, pentru corelarea și actualizarea armelor, serviciilor și specialităților militare, prin eliminare sau adăugare, raportat la formarea profesională inițială și continuă, tehnica militară și echipamentele existente și care urmează să intre în dotare, respectiv la necesitatea sprijinirii acțiunilor autorităților în situații de urgență și de criză, precum și digitalizarea și flexibilizarea proceselor de recrutare și selecție.

Pe de altă parte, viziunea de transformare și dezvoltare a sistemului militar a impus abordarea unor aspecte dintr-o nouă perspectivă, ceea ce a determinat elaborarea unor proiecte noi.

Principalul proiect de anvergură derulat în anul 2022 a vizat o nouă *Lege privind statutul cadrelor militare*, având drept obiectiv major elaborarea unui nou cadru normativ care guvernează exercitarea profesiei militare, printr-o structurare mai clară, menită să faciliteze interpretarea și aplicarea unitară a acestuia, precum și prin crearea premiselor pentru reconfigurarea și aplicarea ulterioară a unui sistem integrat și eficient de management al resurselor umane, care să răspundă exigențelor îndeplinirii obiectivelor organizaționale. Coordonatele acestui proiect vizează creșterea prestigiului și demnității profesiei militare, centrarea mobilității profesionale pe nevoile instituționale, modificarea raporturilor de serviciu în interesul instituției, utilizarea stagiilor minime și maxime în funcție și promovarea în carieră bazată pe performanță și competență. Proiectul de act normativ a fost elaborat prin consultarea și cu participarea specialiștilor din cadrul structurilor Ministerului Apărării Naționale și din celelalte instituții de apărare, ordine publică și securitate națională,

fiind însoșit la nivelul tuturor structurilor implicate. Ca urmare a observațiilor și propunerilor formulate în etapa de transparență decizională, proiectul de act normativ a fost reanalizat și consolidat, în cadrul unor întâlniri de lucru succesive, fiind înaintat către Guvernul României pentru însușire și promovare.

Subsecvent și circumscris, a fost elaborat și un proiect de *Ghid al carierei militare*, cu prevederi referitoare la evoluția progresivă și etapizată în carieră, pe trasee distincte, pe corpuri și tipuri de arme sau servicii, potrivit nevoilor instituției militare, conform hotărârii comisiilor de selecție și propunerii comandanților, într-o abordare care să genereze, în timp, realizarea corelației între gradul titularului și gradul funcției. Mai departe, a fost elaborat proiectul unor noi norme de ierarhizare și selecție a cadrelor militare în vederea evoluției în carieră, cu prevederi clare și sistematizate privind criteriile de ierarhizare, bazate pe competența și performanța profesională individuală, care să elimine arbitrariul și să crească obiectivitatea în procesul de selecție.

Totodată, a fost elaborat proiectul unor noi norme de definire a funcțiilor, prin care se stabilesc și ierarhizează în mod unitar principalele tipuri de funcții, se corelează prevederile de grad, studii și coeficienți cu nivelul ierarhic, se stabilesc dimensiunea și corespondența între entitățile organizaționale și se uniformizează organizarea structurilor similare.

De asemenea, au continuat demersurile de îmbunătățire cantitativă și calitativă a rezervei de mobilizare, prin inițierea introducerii efectuării serviciului militar în calitate de „militar voluntar în termen”, posibilitatea instruirii rezervei operaționale din timp de pace și creșterea atractivității serviciului militar în calitate de rezervist voluntar. De asemenea, a fost consolidată forma proiectului de modificare și completare a *Legii nr. 446/2006 privind pregătirea populației pentru apărare*, aflat în procedură de avizare interinstituțională, fiind inițiate proiecte de standardizare a activităților și documentelor specifice mobilizării la nivel interinstituțional, precum și de punere în aplicare a lecțiilor învățate pe timpul desfășurării activităților de recrutare, selecție și repartizare a candidaților pentru categoria rezerviști voluntari în perioada 2017-2022.

Un element de noutate în planificarea și desfășurarea exercițiilor de mobilizare a fost organizarea și executarea unui program de instruire pe durata unei zile cu rezerviștii care completează structuri de nivel batalion, inclusiv cu executarea unei trageri cu armamentul ușor de infanterie.

IV.4. Managementul educației militare

În anul 2022, învățământul militar a continuat să aibă ca obiectiv primordial armonizarea programelor educaționale cu nevoile structurilor beneficiare, prin corelarea și completarea educației formale cu cele informală și nonformală, pentru formarea liderilor militari educați și instruiți, capabili să opereze în medii întrunite și multinaționale, în măsură să-și asume riscuri, să identifice punctele sau zonele critice și să implementeze schimbarea.

În acest sens, a continuat procesul de elaborare, avizare și aprobare a actelor normative specifice având ca obiect reglementarea managementului educațional militar, în vederea eficientizării proceselor asociate. Astfel, în mod concret, a fost elaborat și înaintat pentru avizare și adoptare proiectul de modificare și completare a *Legii educației naționale nr. 1/2011*, care vizează reglementarea tipurilor de funcții specifice corpului instructorilor militari și condițiile generale de selecție pentru ocuparea acestora, stabilirea teameiului juridic pentru adaptarea conținutului contractelor educaționale/de studii la specificul unităților și instituțiilor de

învățământ, crearea cadrului legal privind școlarizarea și/sau recrutarea resursei umane pentru nevoi ale Ministerului Apărării Naționale și ale altor instituții de apărare, ordine publică și securitate națională în/din instituții de învățământ superior civil, precum și școlarizarea gratuită la programul de master de conducere interarme, inclusiv a ofițerilor absolvenți ai unui alt program de master cu finanțare de la bugetul de stat.

Pentru învățământul liceal, principala activitate de reglementare a constat în proiectarea unui cadru normativ care vizează modificarea specializării colegiilor naționale militare și a planului cadru de învățământ, pentru ca viitorii absolvenți să poată răspunde cerințelor sistemului militar și nevoilor de pregătire ale armatei.

În anul 2022, școlile militare de maiștri militari și subofițeri au inițiat demersurile privind evaluarea externă periodică, în vederea reconfirmării atestatăului privind nivelul calității educației, astfel că toate cele cinci unități de învățământ preuniversitar militar au îndeplinit standardele de acreditare cu calificativul „Foarte bine”.

Pentru învățământul superior militar, principalul aspect a vizat admiterea prin repartitie a absolvenților colegiilor naționale militare, pe baza susținerii unitare a testului de verificare a cunoștințelor de către toți absolvenții la sediul Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, și repartitia computerizată a acestora. Un element de noutate pentru admiterea în anul de învățământ 2023-2024 îl constituie faptul că absolvenții care nu obțin cel puțin media 5,00 la testul de verificare a cunoștințelor sau media de repartitie mai mare sau egală cu 6,00, sunt repartizați în școlile militare de maiștri militari și subofițeri, în limita locurilor aprobate prin planul de școlarizare.

Din punct de vedere statistic, în anul 2022 au fost înregistrați 564 de absolvenți ai studiilor liceale militare, respectiv 1.023 de absolvenți ai studiilor postliceale și 818 absolvenți ai studiilor universitare de licență, având ca beneficiar Ministerul Apărării Naționale.

Astfel, unitățile și instituțiile de învățământ militar și structurile de formare continuă non-universitară au fost în măsură să îndeplinească obiectivele generale și specifice stabilite, dispunând de capacitatea instituțională necesară organizării și desfășurării, în bune condiții, a programelor de studii acreditate și autorizate să funcționeze provizoriu.

IV.5. Instrucția și exercițiile în anul 2022

În anul 2022 cerințele instrucției și exercițiilor au fost stabilite în deplină concordanță cu cerințele operaționale derivate din sarcinile și misiunile structurilor în contextul generat de caracteristicile mediului de securitate din proximitatea României, de necesitatea îndeplinirii angajamentelor asumate de România pe plan internațional, de necesitatea realizării țințelor de capabilitate, cu respectarea cadrului legal național și a standardelor NATO.

Procesul de instrucție s-a concentrat pe creșterea nivelului de interoperabilitate cu structuri similare din cadrul Alianței planificând, executând și evaluând activitățile de instrucție, cu respectarea standardelor și prin valorificarea lecțiilor învățate aferente tuturor domeniilor.

În cadrul procesului de instrucție inițială, pentru formarea soldaților profesioniști și a rezerviștilor voluntari, au fost formați soldați profesioniști, într-o serie de pregătire, precum și soldați și gradați rezerviști voluntari, care nu au îndeplinit serviciul militar.

Prin activitățile de instrucție pentru misiune au fost instruiți militari necesari îndeplinirii angajamentelor internaționale asumate de România.

Intensificarea instrucției a asigurat condițiile necesare astfel încât structurile să fie în măsură să planifice, să conducă și să execute întreaga gamă de misiuni prin acțiuni militare specifice spațiului de luptă integrat.

Noul sistem de raportare a nivelului de instruire și executarea activităților de control specifice domeniului instruire, a contribuit la asigurarea unei bune cunoașteri a situației, la identificarea aspectelor pozitive/deficiențelor și la stabilirea unor măsuri de remediere, aplicabile la nivelul tuturor structurilor controlate.

În vederea modernizării și eficientizării procesului de evaluare a nivelului de pregătire teoretică a personalului militar a continuat dezvoltarea aplicațiilor informatice.

În proiectul planului de cooperare bilaterală româno-poloneză pentru anul 2023 au fost cuprinse activități de schimb de experiență în domeniul instruirii, modelării și simulării, precum și participarea în comun la exerciții de simulare, atât în România, cât și în Polonia pentru asigurarea unui transfer de bune practici și de expertiză, cu beneficii evidente pentru ambele state.

În cadrul instruirii în domeniul cibernetic unul dintre obiective a fost dezvoltarea și implementarea unei culturi eficiente de securitate cibernetică la nivel instituțional care să permită decidenților militari să înțeleagă mediul în care vor acționa și impactul operațiilor desfășurate în spațiul cibernetic asupra procesului de luare a deciziei. Diferențele în perceperea și evaluarea amenințărilor de natură cibernetică dintre decidenți și experți vor fi acoperite prin programele intensive de instruire.

Pentru campania 2022-2023 a programului inițiat de SUA, *Multinational Capability Development Campaign*, Armata României și-a asumat contribuția la realizarea a 6 proiecte (pentru unul dintre ele fiind asumat rolul de colider), proiecte ce abordează teme de actualitate de importanță majoră, având în vedere evoluțiile din cadrul mediului de securitate regional și global.

Pe parcursul anului 2022, în scopul menținerii/creșterii nivelului de instruire a forțelor, pentru ridicarea nivelului de interoperabilitate și cooperare în mediu internațional și înrunit, dar și cu scopul sprijinului celorlalte componente ale sistemului național de apărare, au fost planificate și desfășurate un număr semnificativ de exerciții naționale, bilaterale și multinaționale, pe teritoriul național, dar și în afara acestuia.

La nivel național au fost planificate și desfășurate exerciții la toate eșaloanele (de la nivel batalion/simulare în sus).

Necesitatea creșterii rezilienței Sistemului Național de Apărare (SNAP) în fața oricărei situații de criză de securitate, în context național sau aliat, a impus extinderea cadrului înrunit de executare a activităților de instrucție și a exercițiilor, către un cadru interinstituțional, ce a fost materializat, în anul 2022, în executarea exercițiului HISTRIA 22, la care au participat și reprezentanți ai celorlalte instituții ale SNAP.

Participarea constantă la activitățile multinaționale a contribuit la creșterea nivelului de interoperabilitate a structurilor naționale cu structurile NATO și implicit la asigurarea unui nivel ridicat de instruire.

IV.6. Nivelul capacității de luptă

Pentru anul 2022 obiectivul prioritar al Statului Major al Apărării (SMAp) a fost continuarea procesului de creștere a capacității de luptă a Armatei României în vederea executării acțiunilor și misiunilor de supraveghere și avertizare timpurie, descurajare și contracarare a întregului spectru de acțiuni agresive, în scopul apărării independenței, suveranității și integrității teritoriale a României, prin efort național, aliat și/sau coaliție.

Consolidarea eșalonată a capacității de luptă a unor unități și mari unități din Structura de Forțe a Armatei României (SFAR) pentru perioada 2021-2024 a reprezentat o prioritate în anul 2022. Prin consolidarea etapizată a capacității de luptă a Unităților/Marilor Unități (U/MU) vizate, la nivelul SFAR se asigură un set de capabilități necesare asigurării reacției imediate și oportune la întreg spectrul de amenințări convenționale și neconvenționale, respectiv a sprijinului populației și autorităților statului. Întregul proces se realizează cu concursul structurilor din compunerea și subordinea SMAp.

Anul 2022 a reprezentat un progres și în ceea ce privește cadrul normativ specific ce reglementează problematica capacității de luptă prin emiterea și aprobarea instrucțiunilor specifice domeniului.

Au fost elaborate, urmând a fi promovate spre aprobare *Concepția de apărare CBRN în Armata României* și *Concepția de integrare a cooperării civili-militari la nivel național*.

În concluzie, *Operația de apărare strategică* poate fi executată cu întreaga SFAR, conform organizării de război, după executarea ridicării graduale a capacității de luptă și mobilizare, completarea operativă a stocurilor în scopul creșterii duratei de desfășurare a acțiunilor de luptă și achiziția, în regim de urgență, din producție internă sau din import, a unor categorii de echipamente.

IV.7. Stadiul derulării programelor de înzestrare

Ministerul Apărării Naționale a demarat programele de modernizare a sistemelor sale de armament în urmă cu 20 de ani, iar acest proces a continuat de-a lungul anilor prin noi programe de înzestrare care au avut ca scop asigurarea de noi sisteme și echipamente militare menite să îndeplinească cerințele operaționale ale categoriilor de forțe ale Armatei României.

Aceste programe de înzestrare sunt destinate să înlocuiască sistemele de armament fabricate înainte de anul 1989 cu sisteme de armament modern, cel puțin echivalente sau similare cu cele utilizate în țările membre NATO și UE. Interoperabilitatea cu sistemele de armament ale țărilor membre NATO, precum și respectarea standardelor NATO sunt cerințe obligatorii în cadrul procesului extins de modernizare a sistemelor și echipamentelor categoriilor de forțe ale Armatei României.

În anul 2022 a fost obținută aprobarea prealabilă a Parlamentului României pentru inițierea procedurilor de atribuire a contractelor aferente a 2 programe de înzestrare cu tehnică militară. De asemenea, Parlamentul a aprobat *prin Legea nr. 214/2022 pentru realizarea capabilității operaționale aeriene de tranziție prevăzută în Concepția de realizare graduală a capabilităților de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”*, atribuirea de către Guvernul României Guvernului Regatului Norvegiei (NOR) a contractelor de achiziție a 32 de avioane F-16 din excedent, pachet de suport logistic și instruire personal tehnic-ingineresc și Guvernului Statelor Unite ale Americii de contracte de tip LOA (Letter of Offer and Acceptance) pentru achiziționarea pachetului de bunuri și servicii complementar achiziției celor 32 de avioane.

În cadrul procesului de transformare și dezvoltare a forțelor Armatei României care să permită asigurarea capabilităților de descurajare credibile, în concordanță cu planurile de apărare și de răspuns gradual elaborate la nivel național și la nivelul Alianței, precum și pentru îndeplinirea, la termenele planificate, a angajamentelor militare asumate pe plan internațional, au fost create condițiile pentru inițierea și

derularea unor programe de înzestrare pentru sistemele de armamente și echipamente majore, și anume:

- activități specifice de management pentru 12 programe de înzestrare cu contracte de achiziție în derulare;
- activități specifice de management pentru 55 programe de înzestrare aflate în etapa de fundamentare sau cu proceduri de achiziție în derulare.

Direcția Generală pentru Armamente a derulat, de asemenea, și proceduri de achiziții publice destinate să asigure categoriilor de forțe ale Armatei Române muniții, sisteme optice și optoelectronice, armament calibru mic, echipament pentru protecție balistică ș.a.

În anul 2022 a continuat abordarea cu prioritate a programelor de înzestrare implicate în implementarea Țintelor de Capabilități din dotarea structurilor cuprinse în angajamentele față de NATO sau a structurilor în curs de operaționalizare, precum și cele solicitate de categoriile de forțe, cu contracte în derulare, cu proceduri de atribuire inițiate sau care erau complet pregătite din punct de vedere tehnic și urmau a fi inițiate în momentul alocării resurselor financiare.

IV.8. Sprijinul acordat autorităților publice (centrale și locale) în gestionarea situațiilor de urgență

La nivelul MAPN, prin Centrul Național de Comandă (nucleu) - CNMC(N), s-au desfășurat activități menite să pregătească și să coordoneze forțele și mijloacele de intervenție necesare pentru a răspunde solicitărilor de sprijin transmise de către autoritățile administrației publice centrale și locale, în baza funcțiilor de sprijin repartizate, precum și a planurilor și protocolurilor de cooperare încheiate.

În conformitate cu funcțiile de sprijin repartizate componentelor Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență (SNMSU) și în baza planurilor de acțiune pe tipuri de risc/cooperare, forțele și mijloacele de intervenție în situații de urgență ale MAPN au executat la solicitarea autorităților administrației publice centrale și locale un număr de 507 misiuni de sprijin cu 2.089 de militari și 522 de mijloace tehnice.

Concomitent cu asigurarea unui management integrat pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de diferite tipuri de risc, au continuat, în prima parte a anului, activitățile de prevenire și combatere a efectelor pandemiei de COVID-19, în mod deosebit pentru vaccinarea populației împotriva SARS-CoV-2.

Prin activarea Grupei de răspuns la situații de urgență și a Grupei de coordonare a vaccinării, până la data de 11 martie 2022, ulterior prin Centrul Operativ pentru Situații de Urgență (COSU), la nivelul MAPN s-au executat activități de coordonare/monitorizare a structurilor tip call-center, depozitare a vaccinurilor anti SARS-CoV-2, precum și activități desfășurate după încetarea stării de alertă.

Activitățile desfășurate în anul 2022, în domeniul managementului situațiilor de urgență, au avut ca scop principal pregătirea și coordonarea forțelor și mijloacelor necesare pentru a răspunde solicitărilor din partea autorităților administrației publice centrale și locale, în baza funcțiilor de sprijin repartizate.

V. CADRUL NORMATIV SPECIFIC DOMENIULUI APĂRĂRII

V.1. Activitatea legislativă și de asistență juridică

Pe parcursul anului 2022, activitatea legislativă a presupus acțiuni complexe care s-au circumscris, în principal, aceluiași cerințe și norme procedurale aplicate în anul precedent.

Demersurile legislative mai importante aflate în procedură parlamentară și definitive, în anul 2022, au fost următoarele:

1. Proiectul de lege privind acceptarea amendamentelor adoptate la Kampala la 10 iunie 2010, la New York la 14 decembrie 2017 și la Haga la 6 decembrie 2019 la articolul 8 al Statului Curții Penale Internaționale, adoptat la Roma la 17 iulie 1998.

Prin actul normativ România a acceptat amendamentele de revizuire a Statutului Curții Penale Internaționale, acestea vizând, în esență, extinderea definiției crimei de război, competența Curții Penale Internaționale cu privire la crimele de război săvârșite prin folosirea anumitor tipuri de arme deosebit de periculoase urmând a fi exercitată indiferent de natura internațională sau internă a conflictului.

Proiectul a devenit Legea nr. 3/2022.

2. Proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 384/2006 privind statutul soldaților și gradaților profesioniști.

Adoptarea acestui act normativ asigură cadrul legal astfel încât soldații și gradații profesioniști să beneficieze de anumite drepturi (compensație lunară pentru chirie, asistență medicală și medicamente, acces în cercurile militare) în același condiții ca și cadrele militare în activitate.

Proiectul a devenit Legea nr. 201/2022.

3. Proiectul de lege pentru realizarea capabilității operaționale aeriene de tranziție prevăzută în Concepția de realizare graduală a capabilității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”.

Adoptarea acestui act normativ reglementează atribuirea, de către Guvernul României, Guvernului Regatului Norvegiei a contractelor de achiziție a 32 de avioane F-16, pachet de suport logistic și instruire personal tehnico-ingineresc.

Proiectul a devenit Legea nr. 214/2022.

4. Proiectul de lege pentru ratificarea Protocolului semnat de partea română la București, la 5 martie 2020, la Acordul dintre Guvernul României, Guvernul Republicii Slovace, Cabinetul de Miniștri al Ucrainei și Guvernul Republicii Ungare privind înființarea Batalionului multinațional de geniu, semnat la Budapesta la 18 ianuarie 2002.

Adoptarea demersului legislativ a creat cadrul legal în vederea extinderii zonei de responsabilitate a batalionului la bazinul fluviului Dunărea, pe lângă cel deja existent, respectiv bazinul de recepție al râului Tisa.

Proiectul a devenit Legea nr. 223/2022.

5. Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Regatului Arabiei Saudite privind cooperarea în domeniul apărării, semnat la Riad, la 24 ianuarie 2022.

Prin adoptarea demersului legislativ a fost ratificat acordul între cele două țări privind cooperarea în domeniul apărării, act care cuprinde, în principal, prevederi referitoare la cooperarea bilaterală pe zona pregătirii și educației militare, a schimbului de informații, precum și a transferului de tehnologie, cercetare și dezvoltare.

Proiectul a devenit Legea nr. 284/2022.

6. Proiectul de lege pentru ratificarea Convenției privind Organizația Internațională de Asistență Maritimă pentru Navigație, deschisă spre semnare în perioada 27 ianuarie 2021-26 ianuarie 2022, semnată de România la Paris la 23 septembrie 2021.

Prin adoptarea demersului legislativ, România a ratificat Convenția privind Organizația Internațională de Asistență Maritimă pentru Navigație, document prin care Asociația Internațională de Semnalizare Maritimă a dobândit statutul

de organizație internațională interguvernamentală. Prin participarea la această organizație, România își asumă respectarea standardelor privind asistența maritimă pentru navigație, aspect ce se va reflecta în creșterea nivelului de siguranță a navigației la Marea Neagră.

Proiectul a devenit *Legea nr. 289/2022*.

7. Proiectul de lege pentru ratificarea *Acordului dintre România și Republica Portugheză privind cooperarea în domeniul apărării, semnat la București la 19 mai 2022*.

Prin adoptarea demersului legislativ a fost ratificat acordul între cele două țări privind cooperarea în domeniul precum: managementul și planificarea apărării, participarea la exerciții militare bilaterale și multinaționale, apărarea cibernetică și contracararea războiului de tip hibrid, schimbul de informații în domeniul apărării, precum și managementul crizelor.

Proiectul a devenit *Legea nr. 352/2022*.

Între demersurile legislative inițiate de instituția militară în anul 2022, cele mai importante au fost:

1. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 178/2022 privind sprijinirea entităților juridice stabilite în România, în vederea participării la proiecte de colaborare susținute financiar prin intermediul Fondului European de Apărare (EDF)*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.211 din 16 decembrie 2022.

Inițiativa legislativă are în vedere stabilirea responsabilităților autorităților naționale competente, în special ministerele implicate, pentru a sprijini competitivitatea, eficiența și capacitatea de inovare a industriei românești de apărare, prin susținerea cooperării transfrontaliere între entitățile din România și cele din alte state ale UE, contribuind astfel la creșterea autonomiei strategice a UE, prin consolidarea și îmbunătățirea agilității lanțului de aprovizionare și a celui valoric din domeniul apărării, lărgind cooperarea transfrontalieră între entitățile juridice și promovând o mai bună exploatare a potențialului industrial al inovării, cercetării și dezvoltării tehnologice în fiecare etapă a ciclului industrial de viață al produselor și tehnologiilor din domeniul apărării.

2. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2022 pentru modificarea art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 122/1998 privind acumularea, scoaterea și împropătarea produselor din rezervele proprii ale forțelor destinate apărării naționale*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 593 din 17 iunie 2022.

Actul normativ asigură cadrul legal pentru realizarea scoaterii produselor din rezervele proprii ale forțelor destinate apărării în vederea donării, potrivit solicitărilor transmise de către autoritățile altor state, adresate Ministerului Apărării Naționale, prin reglementarea posibilităților de realizare a donațiilor bunurilor materiale aflate în rezervele proprii către acestea.

3. *Hotărârea Guvernului nr. 1489/2022 privind aprobarea circumstanțelor și a procedurii specifice aferente fazei I din cadrul etapei I a programului de înzestrare „Autovehicule tactice blindate de tip ușor” - ATBTU*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.211 din 16 decembrie 2022.

Prin această inițiativă legislativă s-au aprobat circumstanțele și procedura specifică aferente fazei I din cadrul etapei I a programului de înzestrare „Autovehicule tactice blindate de tip ușor” - ATBTU și servicii legate de acestea cu respectarea prevederilor art. 2 alin. (2) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității*, aprobată cu modificări și completări prin

Legea nr. 195/2012, cu modificările și completările ulterioare, și în corelație cu dispozițiile art. 346 alin. (1) lit. b) din TFUE.

4. *Hotărârea Guvernului nr. 1386/2022 privind aprobarea circumstanțelor și a procedurii specifice de atribuire a contractului de achiziție a produselor aferente fazei I din cadrul etapei I a programului de înzestrare „Sistem integrat de comunicații și informatică pentru Batalion”, respectiv etapei I a programului de înzestrare „Punct comandă - tip brigadă”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.161 din 5 decembrie 2022.*

Prin demersul legislativ s-au aprobat circumstanțele și procedura specifică de achiziție reprezentând o măsură necesară și proporțională pentru atingerea obiectivelor de apărare și satisfacerii interesului esențial de securitate, astfel cum este prevăzut în art. 346 din TFUE, întrucât permite susținerea pe termen lung a capacității de apărare a statului.

5. *Hotărârea Guvernului nr. 577/2022 privind acceptarea de către statul român a donației unui bun mobil, ca operațiune compensatorie, din partea Harris Global Communications Inc și darea în administrarea Ministerului Apărării Naționale a acestui bun*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 424 din 2 mai 2022.

Inițiativa legislativă are în vedere acceptarea de către statul român a donației unui bun mobil, ca operațiune compensatorie, din partea *Harris Global Communications Inc*, în conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2002*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 354/2003*, cu modificările și completările ulterioare.

6. *Hotărârea Guvernului nr. 751/2022 privind acceptarea de către statul român a donației unor bunuri mobile, ca operațiune compensatorie, din partea companiei Lockheed Martin Overseas, LLC și darea în administrarea Ministerului Apărării Naționale a acestor bunuri*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 578 din 14 iunie 2022.

Inițiativa legislativă are în vedere acceptarea de către statul român a donației unui bun mobil, ca operațiune compensatorie, din partea companiei *Lockheed Martin Overseas, LLC*, în conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2002* privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 354/2003*, cu modificările și completările ulterioare.

7. *Hotărârea Guvernului nr. 1198/2022 privind drepturile de transport, pe teritoriul național, ale personalului din instituțiile de apărare, ordine publică și securitate națională*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 985 din 11 octombrie 2022.

Adoptarea acestui cadru legislativ asigură aplicarea în mod unitar a drepturilor de transport, pe teritoriul național, pentru personalul din instituțiile de apărare, ordine publică și securitate națională, în conformitate cu prevederile art. 17 din Anexa nr. VI la *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare.

8. *Hotărârea Guvernului nr. 28/2023 pentru actualizarea cuantumului soldei de grad/salariului gradului profesional deținut de personalul militar, respectiv polițiștii și polițiștii de penitenciare*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 41 din 13 ianuarie 2023.

Actul normativ stabilește noile cuantumuri ale soldelor de grad/salariilor gradelor profesionale prin actualizarea acestora proporțional cu evoluția salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, având în vedere prevederile

art. 7 alin. (3) din Anexa nr. VI la *Legea-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare.

Asistența juridică asigurată de Direcția generală juridică s-a manifestat pe toate palierele, concretizându-se prin exprimarea de puncte de vedere, problematicile supuse atenției acoperind un spectru vast - resurse umane, salarizare, recunoaștere/exercițiu drepturi izvorâte din reglementările incidente domeniilor de analiză etc.

Componenta de avizare a demersurilor propuse conducătorului instituției militare a fost exercitată prin structura de specialitate, aceasta analizând toate rapoartele promovate ministrului apărării naționale, documentele vizând măsuri ce urmau a fi luate de conducerea ministerului în diferite domenii de activitate - resurse umane, aspecte financiare și bugetare, implicarea Ministerului Apărării Naționale în diferite activități comune cu societatea civilă, rezultatul unor cercetări, colaborarea cu alte instituții din sistemul național de apărare etc., structura avizelor astfel exprimate urmărind respectarea condițiilor de legalitate cerute de normele juridice aplicabile materiei în cauză.

Din totalul rapoartelor expertizate, majoritatea au primit aviz favorabil, o parte a acestora fiind avizate cu observații și propuneri, un număr redus dintre acestea având avize nefavorabile sau note și puncte de vedere prin care au fost semnalate neregulile constatate, dar și calea legală de urmat (acestea din urmă fiind restituite inițiatorului, în vederea refacerii documentului promovat).

Totodată, s-a asigurat reprezentarea Ministerului Apărării Naționale în fața *Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării*, în dosarele supuse analizei respectivei autorități, din categoria persoanelor care s-au adresat acestei instituții făcând parte atât cadre militare în activitate și rezervă, cât și personal din afara sistemului militar.

Un alt segment important al asistenței juridice asigurate de către Direcția generală juridică l-a reprezentat activitatea de avizare a actelor normative specifice, o activitate diversă care a acoperit întreaga arie de responsabilitate a instituției militare, pe parcursul anului 2022 fiind transmise în vederea analizării și avizării proiecte atât prin procedura standard, cât și în regim de urgență.

De asemenea, au fost supuse expertizei de specialitate concepții și protocoale, s-au elaborat puncte de vedere și avize prin care s-a urmărit corecta transpunere, la nivelul instituției militare, a normelor juridice de nivel superior.

În perioada de referință, Direcția generală juridică a asigurat reprezentarea în cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată, însumând 1.751 de dosare în care Ministerul Apărării Naționale a avut calitate procesuală, din care 759 fiind gestionate de *Secția procese București*, iar 992 de cauze fiind în evidența *Centrului de asigurare procesuală teritorială*. Pe categorii de cauze s-au distins litigiile civile, de contencios administrativ, penale, litigiile de muncă, pretențiile, insolvențele, fondul funciar și litigiile cu profesioniștii, soluțiile pronunțate de instanțele de judecată fiind într-un procent de peste 90% favorabile instituției militare.

V.2. Dezvoltarea cadrului juridic al cooperării militare cu parteneri străini

Un obiectiv prioritar urmărit în anul 2022 a fost dezvoltarea cadrului juridic al cooperării militare

internaționale cu partenerii străini. Măsurile ce se întreprind de către Ministerul Apărării Naționale în cadrul relațiilor cu partenerii externi în format bilateral și multilateral sunt adaptate în funcție de interesele naționale, nivelul actual al cooperării, existența cadrului juridic, precum și în funcție de evoluțiile situației de securitate regionale specifice fiecărui stat partener. Au fost obținute rezultate concrete pe următoarele dimensiuni:

- actualizarea cadrului juridic cu statele NATO și UE, în sensul extinderii și aprofundării cooperării bilaterale și multilaterale⁴;

- încheierea de acorduri care să contribuie la dezvoltarea cooperării în domeniul apărării cu statele vecine și partenerii regionali⁵;

- încheierea de acorduri care să contribuie la dezvoltarea cooperării în domeniul apărării cu alte state din zone de interes pentru România⁶;

- reglementarea statutului juridic al personalului Armatei României participant la operații de tip coaliție, desfășurate în afara teritoriului național.

Totodată, structurile de specialitate ale MAPN au expertizat 140 de acorduri/memorandumuri și amendamente/ înțelegeri tehnice/note de aderare prin care au fost reglementate aspecte referitoare la statutul forțelor, sprijinul națiunii-gazdă sau aspectele financiare pe timpul desfășurării exercițiilor cu partenerii străini etc.

Din punct de vedere statistic, activitatea legislativă în domeniul dreptului internațional s-a materializat în promovarea unui număr de 7 proiecte de legi, precum și 7 proiecte de hotărâri ale Guvernului, al căror obiect de reglementare a vizat atât aprobarea normativelor de cheltuieli pentru organizarea unor activități internaționale, cât și transpunerea, în dreptul intern, a unor acorduri internaționale.

VI. ÎNDEPLNIREA OBIECTIVELOR SPECIFICE DIN ALTE DOMENII DE RESPONSABILITATE

VI.1. Implementarea politicilor și programelor în domeniul calității vieții personalului

În anul 2022, solicitările determinate de apariția unor situații personale deosebite sau a unor probleme socio-medice au fost soluționate prin consultarea directă a structurilor cu responsabilități în domeniile respective, deciziile adoptate având aprobarea președintelui *Comisiei centrale pentru probleme sociale a Ministerului Apărării Naționale* - secretarul de stat pentru relația cu Parlamentul și calitatea vieții personalului.

Au fost organizate și desfășurate 9 controale tematice pentru monitorizarea și determinarea corectitudinii modului de implementare a politicilor și programelor în domeniu, precum și a gradului de asigurare a drepturilor care se cuvin personalului armatei, potrivit legislației specifice.

În cadrul *Comisiei de sprijin familial* a fost adoptat *Planul cu activitățile de informare și educare instituțională organizate pe linia sprijinului familial în Ministerul Apărării Naționale pentru anul 2023*.

În anul 2022, cu ocazia *Zilei rezervistului militar - 31 Mai 2022*, *Zilei Armatei României - 25 Octombrie 2022* și *Zilei Naționale a României - 1 Decembrie 2022*, la propunerea

⁴ În acest sens, au fost semnate acorduri cu Portugalia și Cipru și au continuat demersurile pentru încheierea unor documente juridice bilaterale cu SUA, Germania, Turcia.

⁵ Pe parcursul anului au fost semnate acorduri de cooperare cu Republica Moldova și Georgia.

⁶ Au fost semnate acorduri de cooperare cu Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite, și Kuwait și au continuat demersurile pentru finalizarea unor acorduri cu Egipt, Maroc, India, Republica Coreea.

structurilor asociative ale cadrelor militare în rezervă și retragere, au fost înaintate în gradul următor un număr de 33 de cadre militare în retragere dintr-un total de 137 de propuneri, a fost acordat gradul de general de brigadă/înaintați în grad general în retragere 9 cadre militare dintr-un număr de 29 de propuneri și au fost conferite 15 distincții pentru cadre militare în retragere.

La sfârșitul anului 2022, în evidența Casei de Pensii Sectoriale a Ministerului Apărării Naționale, se aflau în plată 82.456 de beneficiari, din care 77.398 de beneficiari din cadrul MAPN, 1.837 de beneficiari din cadrul SIE, 1.770 de beneficiari din cadrul STS și 1.451 de beneficiari din cadrul SPP.

Având în vedere prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, începând cu data de 1 ianuarie 2022, pentru personalul care ocupă funcțiile prevăzute în anexa nr. II la *Legea-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare, salariile de bază s-au majorat cu $\frac{1}{4}$ din diferența dintre salariul de bază prevăzut de *Legea-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare, pentru anul 2022 și cel convenit în luna decembrie 2021.

Tot începând cu data de 1 ianuarie 2022, pentru personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar, personalul didactic de conducere și personalul de îndrumare și control din unitățile și instituțiile de învățământ militar preuniversitar și universitar, salariile de bază s-au majorat cu $\frac{1}{4}$ din diferența dintre salariul de bază prevăzut de *Legea-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare, pentru anul 2022 și cel convenit în luna decembrie 2021.

Aceste prevederi s-au aplicat în mod similar și personalului militar care a optat, în locul soldei lunare brute, pentru salariul lunar brut stabilit potrivit prevederilor care reglementează familiile ocupaționale „Sănătate și asistență socială” și „Învățământ”, după caz, în condițiile respectării art. 92 din anexa nr. VI la *Legea-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare.

Conform prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2022 pentru completarea art. I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, începând cu luna august 2022, cuantumul brut al soldelor de funcție/salariilor de bază de care beneficiază personalul militar și civil s-au majorat cu $\frac{1}{4}$ din diferența dintre salariul de bază prevăzut de *Legea-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare, pentru anul 2022 și cel convenit în luna decembrie 2021.

De asemenea, începând cu luna august 2022, pentru personalul nou încadrat pe funcții, personalul numit/încadrat/împuternicit pe funcții de același fel, personalul promovat în funcții sau în grade/trepte profesionale, precum și pentru personalul care avansează în gradația corespunzătoare tranșei de vechime în serviciu/în muncă, în perioada ianuarie-iulie 2022, cuantumul brut al soldelor de funcție/salariilor de bază de care beneficiază aceste categorii de personal s-a majorat cu $\frac{1}{4}$ din diferența dintre solda de funcție/salariul de bază, prevăzute de *Legea-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare, pentru anul 2022 și cele din luna iulie 2022.

Cuantumul brut al sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din solda lunară brută/salariul lunar brut de care beneficiază personalul militar și civil s-au menținut

în plată cel mult la nivelul acordat pentru luna decembrie 2021, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții.

De asemenea, munca suplimentară prestată în perioada stării de alertă peste programul normal de lucru de către personalul delegat/detașat pentru efectuarea activităților prevăzute la art. II alin. (10) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021*, s-a plătit conform prevederilor art. 21 alin. (2) și (3) din *Legea-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare, pe baza documentelor justificative care atestă numărul efectiv de ore prestate suplimentar.

Indemnizațiile, compensațiile, primele, ajutoarele, plățile compensatorii, despăgubirile, compensațiile lunare pentru chirie și alte drepturi acordate potrivit actelor normative în vigoare, care nu fac parte din solda lunară brută, s-au menținut la nivelul lunii decembrie 2021.

Cuantumul compensației bănești, respectiv al alocației valorice pentru drepturile de hrană și, respectiv, valoarea financiară anuală a normelor de echipare, precum și valoarea financiară a drepturilor de echipament s-au menținut în plată la nivelul acordat pentru luna decembrie 2021.

Decontarea serviciilor turistice prestate de orice structură de primire turistică clasificată aflată pe teritoriul României, achiziționate direct sau prin intermediul unei agenții de turism licențiate, s-a efectuat în anul 2022 în limita valorică de 1.450 lei pentru un beneficiar.

Sumele reprezentând servicii turistice convenite în anii 2019 și 2020 care au fost prestate în perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2022, în limita valorică a diferenței dintre limita valorică prevăzută pentru anul 2019, respectiv anul 2020 și cuantumul decontat efectiv personalului pentru serviciile turistice prestate acestuia în perioada 1 ianuarie 2019 - 31 decembrie 2021, au fost decontate în anul 2022, în acord cu prevederile art. 1 alin. (2) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 94/2014*.

Începând cu data de 11 octombrie 2022, prin intrarea în vigoare a *Hotărârii Guvernului nr. 1198/2022 privind drepturile de transport, pe teritoriul național, ale personalului din instituțiile de apărare, ordine publică și securitate națională*, cu completările ulterioare, s-a creat cadrul legal pentru simplificarea acordării drepturilor de transport, pe teritoriul național, ale personalului din instituțiile de apărare, ordine publică și securitate națională. Principala noutate constă în înlocuirea sistemului de decontare a cheltuielilor efectuate pentru deplasarea la și de la locul de muncă cu acordarea contravalorii transportului sub forma unei sume forfetare, diferențiate în funcție de distanța dintre locul de muncă și localitatea de domiciliu și sau de reședință.

O altă prioritate a fost centrată pe achiziția locuințelor de către Ministerul Apărării Naționale, respectiv închirierea spațiilor de locuit, îmbunătățirea calității facilităților de cazare și extinderea numărului acestora în aplicația *InfoCazare*.

În anul 2022, necesarul de locuințe la nivelul Ministerului Apărării Naționale a fost de 20.174 de locuințe, din care 17.838 de locuințe de serviciu și 2.336 de locuințe de intervenție, însă nu a fost posibilă asigurarea resurselor financiare în vederea achiziționării de locuințe de serviciu/intervenție de pe piața imobiliară.

Până în prezent, au fost adoptate de către Guvern 12 acte normative în baza cărora Ministerul Apărării Naționale va primi un procent din locuințele realizate care însumează 2.017 locuințe. Dintre acestea au fost primite 71 de locuințe în garnizoana Satu Mare, 40 de locuințe urmează a fi

preluate în garnizoana Botoșani și 40 de locuințe vor fi preluate în garnizoana Arad.

În anul 2022 au fost planificate pentru reabilitare un număr de 16 cămine militare de garnizoană/unitate. Din acestea, un număr de 8 cămine au fost finalizate (Miercurea-Ciuc, Vatra Dornei, Cluj nr. 1, Cluj nr. 2, Cap Aurora, Mangalia A+B, Sulina), iar pentru celelalte se continuă reabilitarea cu finalizare în anul 2023, prin redistribuirea resurselor financiare (Galați, Dej, Murfatlar, Iași, Mihail Kogălniceanu, Cobălcescu, Târgu Jiu, Caracal).

Conform Legii nr. 168/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român și acordarea unor drepturi acestuia, familiei acestuia și urmașilor celui decedat, cu modificările și completările ulterioare, și a Normelor de aplicare în Ministerul Apărării Naționale a acesteia, în anul 2022, au fost emise 53 de ordine ale ministrului apărării naționale pentru acordarea calității de „Veteran din teatrele de operații” pentru un număr de 556 de persoane (124 de ofițeri, 140 de maiștri militari și subofițeri, 290 de soldați-gradați profesioniști și 2 personal civil contractual).

Pe parcursul anului 2022, a fost acordată asistență și consiliere pentru 87 de veterani, răniți, personal încadrat în grad de invaliditate, precum și urmași ai celor decedați în acțiuni militare. De asemenea, au fost transmise felicitări, semnate de ministrul apărării naționale, adresate personalului militar rănit, precum și văduvelor și mamelor celor decedați în acțiuni militare.

În luna iunie a fost organizat evenimentul „Mândru de părinții mei” cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Iunie - Ziua Copilului, la care au participat un număr de 138 de copii ai personalului militar rănit, invalid și urmași ai celor decedați, iar în luna decembrie a fost organizat evenimentul „Crăciunul se sărbătorește în marea familie a Armatei României”, în prezența unui număr de 86 de copii.

Continuă desfășurarea programului „Acasă la veteran”, în cadrul căruia sunt efectuate vizite la domiciliul unor veterani de război și văduve de veterani de război, cu ocazia zilelor de naștere ale acestora dar și pentru a cunoaște problemele cu care aceștia se confruntă.

Proiectul „Vieți Centenare”, prin care s-au transmis lunar adrese către Centrul pentru Seniori al Municipiului București, din cadrul primăriei capitalei, în vederea acordării unui premiu financiar în valoare de 5.000 lei veteranilor de război și văduvelor de război care au împlinit vârsta de 100 de ani, s-a desfășurat și în anul 2022.

Cu ocazia sărbătoririi Zilei Veteranilor de Război - 29 aprilie, instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 1222/2007, au fost organizate întâlniri ale ministrului apărării naționale și ale șefului Statului Major al Apărării cu veterani de război la domiciliul acestora, precum și la sediul ministerului. Ministerul Apărării Naționale, în parteneriat cu Asociația „Alături de eroi”, a derulat programul „Recunoștință veteranilor de război”. Prin acest proiect s-a adus o rază de speranță și recunoștință fiecărui veteran de război, prin oferirea unor pachete cadou și diplome aniversare tuturor celor 1.748 de veterani de război și 43 de văduve de război. Cadouri și diplome au fost transmise și veteranilor de război din Republica Moldova.

O preocupare permanentă este îmbunătățirea cadrului legal și instituțional, sens în care au fost susținute demersurile legale pentru adoptarea Legii de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 47/2021 pentru completarea art. 1 din Legea nr. 49/1991 privind acordarea

de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război, prin care li se acordă, lunar, invalizilor, veteranilor și văduvelor de război, o indemnizație de gratitudine, neimpozabilă, în valoare de 50% din câștigul salarial mediu brut (2.690 lei/lunar).

În anul 2022, Biroul managementul problematice de gen (BMPG) a organizat 2 ședințe de lucru ale Grupului Național de Implementare și a întocmit sinteza rapoartelor anuale referitoare la punerea în aplicare a Strategiei naționale și a Planului național de acțiune privind implementarea Rezoluției 1.325 (2000) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite - Femeile, pacea și securitatea pentru perioada 2020-2023, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2020.

Documentul a fost supus dezbaterii în cadrul Reuniunii la nivel înalt organizată la Palatul Parlamentului în data de 18.07.2022, cu prilejul împlinirii a doi ani de la adoptarea strategiei și a planului național de acțiune, activitate condusă de către ministrul apărării naționale.

Au fost organizate 25 de conferințe și seminarii naționale și internaționale în domeniul Femeile, pacea și securitatea în cadrul organizațiilor internaționale unde România este membru și, de asemenea, în cadrul activităților de cooperare bilaterală româno-americană.

La nivelul Ministerului Apărării Naționale, în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM), s-au desfășurat activități pentru elaborarea, coordonarea și controlul implementării politicilor sectoriale, în scopul protejării și apărării sănătății personalului, avându-se în vedere obiective precum integrarea cadrului legislativ național, coordonarea instruirii personalului, precum și evaluarea modului de aplicare a cadrului legislativ.

VI.2. Starea de sănătate a personalului Armatei României, asigurarea asistenței medicale, precum și modernizarea sistemului medical propriu, în corelare cu nevoile operaționale și sistemul național de sănătate

În anul 2022, în ceea ce privește starea de sănătate a personalului Armatei României, în urma centralizării datelor furnizate de către unitățile sanitare militare care asigură supravegherea stării de sănătate a personalului din Ministerul Apărării Naționale, au fost constatate următoarele: au efectuat controlul medical un număr de 76.198 de angajați, dintre care 59.927 de cadre militare și 16.271 de personal civil contractual/funcționari publici, apt pentru 68.688 de persoane, apt condiționat pentru 7.386 de persoane, inapt temporar pentru 107 persoane.

Există, în continuare, o repartitie inegală a numărului de persoane examinate, din cauza limitărilor geografice a arondării unităților militare din teritoriu la un spital militar dintr-un județ adiacent, dar și repartitiei inegale a personalului MAPN în diverse regiuni ale țării.

Se remarcă o revenire la numărul uzual al evaluărilor medicale, tipic anterior declanșării pandemiei de COVID-19.

În anul 2022 se aflau în evidență 750 de cazuri de boli legate de profesie. Majoritatea acestora din categoria patologiilor cardiovasculare, cu hipertensiunea arterială pe primul loc (43% din total - boli cardiovasculare și 22% - hipertensiune arterială). Pe locul al doilea se regăsesc afecțiunile osteomusculoarticulare (21% din totalul cazurilor raportate de boli legate de profesie).

Conform prevederilor legale în vigoare, bolile legate de profesie nu se declară; acestea se dispensarizează și se comunică comandanților/șefilor unităților/formațiunilor militare prin grija unităților sanitare militare care asigură supravegherea stării de sănătate a personalului, sub forma

rapoartelor medicale nenominale privind sănătatea personalului, în vederea luării măsurilor tehnico-organizatorice de normalizare sau îmbunătățire a condițiilor de la locurile de muncă.

VI.3. Reprezentarea prin sport a Armatei României

În baza *Calendarului sportiv pe anul 2022*, au fost organizate și desfășurate 15 etape finale pe MApN ale competițiilor aplicativ-militare și sportive, pentru colegiile naționale militare, instituțiile de învățământ militar și unitățile de instrucție, cu participarea a aproximativ 3.000 de militari:

- instituții militare de învățământ: concursurile aplicativ-militare de iarnă, campionatul militar de volei, campionatul militar de cros, concursurile aplicativ-militare, campionatul de pentatlon militar, campionatul militar de orientare, campionatul militar de atletism, campionatul militar de natație, campionatul militar de handbal, campionatul militar de taekwondo;

- unități de instrucție: campionatul militar de cros, concursurile aplicativ-militare, campionatul de pentatlon militar, campionatul militar de taekwondo;

- colegii militare naționale: olimpiada sportului militar liceal (etapa I și etapa a II-a).

De asemenea, au fost organizate în toate unitățile din Armata României activități sportive intitulate „Sportul pentru toți”, cu ocazia Zilei internaționale a sportului militar, Zilei educației fizice militare, Săptămânii europene a sportului și Zilei Armatei României, la care au participat aproximativ 5.000 de militari și personal civil.

În anul 2022 au fost organizate și desfășurate stagiile de pregătire ale loturilor sportive reprezentative ale Armatei României în vederea participării la competițiile sportive internaționale organizate sub egida Consiliului Internațional al Sportului Militar (CISM). Fiind primul an după pandemie și din cauza situației de securitate existente în Europa, mai multe competiții sportive internaționale au fost anulate. Astfel, delegația Armatei României a participat la doar două competiții: Cadet Cup (în Ungaria) și Campionatul mondial militar de triatlon (Spania), obținând rezultate onorabile.

Anul 2022 a reprezentat pentru Clubul Sportiv al Armatei „Steaua”, structura destinată de Armata României pentru reprezentarea în sportul de înaltă performanță, un an în care sportivii clubului s-au remarcat atât la competițiile de nivel național, cât și la cele internaționale.

Sportivii celui mai titrat club sportiv al României au obținut, pe parcursul anului 2022, rezultate notabile în cadrul competițiilor organizate pe plan național și internațional - campionate naționale, campionate balcanice, europene și mondiale, la toate categoriile de vârstă - seniori, tineret și juniori.

Zestrea de medalii a clubului militar a fost îmbogățită de următoarele rezultate:

- la campionatele mondiale: 30 medalii (9 aur, 11 argint, 10 bronz);

- la campionatele europene: 48 de medalii (24 aur, 11 argint, 13 bronz);

- la campionatele balcanice: 48 de medalii (22 aur, 13 argint, 13 bronz);

- la campionatele naționale: 395 de titluri;

- la Cupa României: 164 titluri.

Cele mai importante rezultate obținute de către sportivii clubului în sezonul competițional precedent la nivel mondial au fost următoarele:

- Radiș Simona - canotaj, 2 locuri I (dublu vâsle și 8+1) la Campionatul Mondial de Seniori;

- Chirilă Cătălin - caiac-canoe, locul I (canoe 1-1000 m) și 1 loc II (canoe 1-500 m) la Campionatul Mondial de Seniori;

- Vrînceanu Ioana - canotaj, locul I (8+1) la Campionatul Mondial de Seniori;

- Rusu Maria Magdalena - canotaj, locul I (8+1) la Campionatul Mondial de Seniori;

- Adam (Ailincăi) Adriana - canotaj, locul I (8+1) la Campionatul Mondial de Seniori;

- Alexa Dorin - karate, locul I (kata para karate) la Campionatul Mondial Seniori para karate;

- Cheleş Claudiu - karate, locul I (kumite echipe) la Campionatul Mondial de Seniori;

- Popa Paul - karate, locul I (kumite echipe) la Campionatul Mondial Seniori;

- Perijoc Lăcrămioara - box, locul II (categ. 54 kg) la Campionatul Mondial de Seniori;

- Pălici Viorel - duathlon - individual elite, locul II la Campionatul Mondial de Seniori;

- Bălăucă Iulia - canotaj, locul I (dublu vâsle) la Campionatul Mondial de Tineret U23;

- Spiridon Estera - karate, locul I (kumite echipe) la Campionatul Mondial de Tineret;

- Ungureanu Alexandra - canotaj, locul II (4 rame) la Campionatul Mondial de Tineret U23;

- Burcea Remus - karate, locul II (kumite categ. 67 kg) la Campionatul Mondial de Tineret;

- Bălănică Andrei - karate, locul II (kumite categ. 67 kg) la Campionatul Mondial de Tineret;

- Costea Bianca - natație, locul I (50 m liber) și locul II (4x100 m liber mixt) la Campionatul Mondial de Juniori;

- Enache Mihnea Nicolae - scrimă - sabie echipe, locul II la Campionatul Mondial de Juniori;

- Moldovan Davide - karate, locul II (kumite categ. 68 kg) la Campionatul Mondial de Juniori;

- Romano Carla - karate, locul II (kumite echipe) la Campionatul Mondial de Juniori.

În cazul jocurilor sportive, cele mai bune rezultatele obținute în sezonul competițional 2021-2022 (2022), se prezintă astfel:

Disciplina sportivă BASCHET

- Campionatul Național (juniori U 18) - locul II;

- Campionatul Național (juniori U 17) - locul I.

Disciplina sportivă FOTBAL

- Liga Elitelor juniori U15 - locul II.

Disciplina sportivă HANDBAL

- Cupa României masculin - locul II.

Disciplina sportivă HOCHEI PE GHEAȚĂ

- Cupa României seniori - locul II.

Disciplina sportivă POLO PE APĂ

- Campionatul Național - Seniori/masculin - locul I.

- Campionatul Național - Seniori/feminin - locul I.

- Cupa României Seniori/masculin - locul I.

- Cupa României Seniori/feminin - locul I.

Disciplina sportivă RUGBY

- Campionatul Național seniori - locul II.

- Cupa României - locul I.

Disciplina sportivă VOLEI

- Cupa României seniori - locul II.

În domeniul activității sportive au fost realizate achiziții privind echipamentul sportiv de antrenament, joc și prezentare în valoare de 971.229 lei, fiind acoperit tot necesarul solicitat, precum și materiale specifice necesare desfășurării activității de pregătire sportivă în cele mai bune condiții, în valoare de aproximativ 796.530 lei.

Tot în urma activităților de analiză derulate la finalul anului competițional precedent, pentru disciplinele sportive individuale care au avut stabilite obiective de performanță,

rezultatele obținute și menționate mai sus, comparativ cu obiectivele asumate, au fost apreciate ca fiind „foarte bune” pentru disciplinele canotaj, caiac-canoe, atletism, lupte, tenis de masă, sanie, karate, scrimă, natație și sărituri în apă, tir sportiv, secția Sportul pentru persoane cu dizabilități, „bune” pentru disciplinele box, kempo, tenis, tir cu arcul, triatlon, judo, haltere, sambo, gimnastică artistică, ciclism, schi biathlon, schi alpin, „satisfăcătoare” pentru disciplinele taekwondo, pentatlon modern, schi alpinism, equestre.

Pentru jocurile sportive rezultatele obținute se prezintă astfel: „foarte bune” pentru polo pe apă, rugby, hochei pe gheață și volei, „bune” pentru handbal, „satisfăcătoare” pentru fotbal și baschet.

VI.4. Activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, invenție și inovare

Activitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare ale unităților specializate din Ministerul Apărării Naționale s-au desfășurat în anul 2022 conform nevoilor de cercetare-dezvoltare definite și cu diverse surse de finanțare: bugetul Ministerului Apărării Naționale, bugetul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, fonduri europene și fonduri NATO.

Ministerul Apărării Naționale a finanțat cu 89.120.282 lei *Planul sectorial de cercetare-dezvoltare al Ministerului Apărării Naționale pe anul 2022 (PSCD-2022)* în baza căruia au fost realizate 148 de proiecte de cercetare-dezvoltare pe baza cerințelor exprimate de către categoriile de forțe și executate de unitățile de cercetare-dezvoltare din MAPN.

Beneficiarii finali ai lucrărilor de cercetare-dezvoltare sunt categoriile de forțe și structurile centrale ale Ministerului Apărării Naționale, rezultatele concretizându-se în 19 studii de concept, 13 prototipuri de cercetare-dezvoltare, 13 modele experimentale și demonstratoare tehnologice, 19 activități de validare a rezultatelor obținute prin testare-evaluare, 84 de studii și documentații tehnice și alte proceduri specifice.

Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, prin Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) a finanțat *Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, PN-III, în cadrul căruia unitățile de cercetare-dezvoltare din MAPN au depus și au câștigat proiecte, participând în consorții de cercetare-dezvoltare, după cum urmează: centrele din cadrul Agenției de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii Militare (ACTTM) - 19 proiecte, Academia Tehnică Militară „Ferdinand I” (ATM) - 26 de proiecte, Universitatea Națională de Apărare „Carol I” (UNAp) - 1 proiect, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino” (INCDMM) - 15 proiecte, Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” (AFAHC) - 3 proiecte, Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” (AFTNB) - 1 proiect, Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (ANMB) - 1 proiect. De asemenea, INCDMM în anul 2022 a contractat 3 proiecte multianuale în cadrul programului nucleu 2023-2026.*

În cadrul European Defence Agency (EDA), ATM, ACTTM și INCDMM participă ca parteneri în proiectele colaborative de categorie B.

În cadrul programului *Fondul European de Apărare (EDF) 2021*, în etapa de depunere a ofertelor de proiect - Direcția generală pentru armamente (DGArm) a semnat documentele de susținere (Letter of Intent, Letter of Suport, Initial Common Requirements) pentru susținerea a 16 oferte de proiect declarate eligibile.

În etapa de evaluare au fost aprobate la finanțare un număr de 7 proiecte în cadrul a 6 apeluri, astfel:

- EDF-2021-SPACE-D: Resilient space-based PNT and SATCOM - Formă de Undă Protejată Europeană (EPW);
- EDF-2021-DIGIT-D: Cloud technologies - Multi-Domain Operations;
- EDF-2021-ENERENV-D: Energy efficiency and energy management - Alternative Propulsion and Energy Systems for next generation air combat systems;
- EDF-2021-AIR-D: Avionics and advanced air combat - Standard european de interoperabilitate pentru lupta aeriană colaborativă;
- EDF-2021-AIR-D: Îmbunătățirea mediului pentru pilot în lupta aeriană (EPIIC/EPEAC);
- EDF-2021-PROTMOB-D: Soldier & logistic systems - Digital system for the secure and Quick exchange of Information related to Military Mobility;
- EDF-2021-OPEN-D: Open call dedicated to SMEs for development of innovative and future-oriented defence solutions - Simulator de nivel mediu pentru operațiile aeropurtate ale elicopterelor MI-SHARP.

Activitățile derulate în cadrul Programului de lucru EDF 2022 (WP EDF 2022):

- ianuarie - martie 2022 - armonizarea cerințelor inițiale comune pentru cele 22 de subiecte RO/MApN de interes, cuprinse în WP EDF 2022, la care au participat un număr de 28 de experți MApN în grupurile tehnice de lucru care și-au desfășurat activitatea pe platforma informatică CIRCA-BaCOM;
 - diseminarea de către MAPN/DGArm pe plan național a evenimentului EDF INFO DAY&NETWORKING organizat de DG DFIS în perioada 30.06.-01.07.2022, la Bruxelles, urmare a aprobării Programului de lucru al Fondului pentru anul 2022;
 - prioritizarea de către MAPN/SMAp a celor 33 de subiecte din 16 domenii cuprinse în WP EDF 2022 pentru care s-a prevăzut un buget de 924 mil. euro;
 - pentru sprijinirea participării la competiția EDF 2022, DGArm a organizat în data de 20.07.2022 evenimentul național EDF INFODAY, având ca scop prezentarea modalităților de participare la competiția EDF 2022.
- Depunerea în termen (24 noiembrie 2022) a unui număr de 18 oferte de proiect pentru care au fost semnate (DGArm) documentele de susținere (Letter of Intent, Letter of Suport, Initial Common Requirements) pentru participarea entităților românești în consorțiile care au depus oferte în cadrul competiției EDF 2022.

Universitatea Națională de Apărare „Carol I” (UNAp) a depus 2 proiecte în cadrul *Planului Național de Redresare și Reziliență*.

În cadrul Programului Operațional Competitivitate 2014-2020, Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (ANMB) are în derulare 4 proiecte, UNAp are în derulare 3 proiecte și ATM are în derulare 5 proiecte.

Personalul de specialitate din acest domeniu a diseminat rezultatele obținute prin lucrări publicate în reviste indexate (WoS, BDI) după cum urmează: UNAp - 92, ATM - 154, AFT - 50, AFA - 12, ANMB - 103, INCDMM - 39 și ACTTM - 50 de articole.

VI.5. Proiecte cu finanțare externă nerambursabilă

În domeniul finanțării din fonduri europene, structurale și de investiții, precum și din alte fonduri nerambursabile, în perioada 2017-2022, în Ministerul Apărării Naționale s-a derulat proiectul *Restaurarea, reabilitarea, conservarea și amenajarea unui spațiu expozițional în cadrul Monumentului Crucea comemorativă a eroilor români din Primul Război Mondial* (Monumentul eroilor „Crucea Caraiman”), valoarea acestuia fiind de 19.159.031,29 lei.

Proiectul a fost finanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 5, Prioritatea de investiții 5.1 - Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural.

Echipa proiectului a fost asigurată de personal din cadrul Secretariatului general/Unitatea de coordonare și monitorizare proiecte cu finanțare externă și din cadrul Direcției domenii și infrastructuri, iar coordonatorul general a fost directorul Direcției pentru relația cu Guvernul, coordonare, elaborare și avizare acte normative și relații cu publicul.

În anul 2022, conform graficului, au fost desfășurate următoarele activități:

- realizarea de lucrări de conservare a Monumentului Crucea comemorativă a eroilor români din Primul Război Mondial pentru condițiile meteo nefavorabile;
- publicarea a trei comunicate de presă;
- organizarea a patru ateliere dedicate promovării simbolistici și istoriei Monumentului Crucea comemorativă a eroilor români din Primul Război Mondial;
- organizarea un concurs cu jurizare deschisă (online) de fotografie a monumentului;
- organizarea, în data de 14 septembrie 2022, cu prilejul Zilei Înnălțării Sfintei Cruci, a unui ceremonial militar și religios la amplasamentul monumentului, în semn de respect față de istoria și tradițiile militare românești și pentru omagierea eroilor jertfiți pentru țară, precum și pentru punerea în valoare a Crucii Eroilor Români;
- realizarea unui tur virtual al crucii (<http://3dvirtual.ro>);
- organizarea unei competiții de elaborare de planuri de marketing/promovare a monumentului pe termen mediu și lung.

Potrivit angajamentelor contractuale și în urma vizitelor ofițerilor de monitorizare a proiectului, acesta a fost finalizat la data de 30 septembrie 2022, concluziile ofițerilor de monitorizare fiind favorabile, iar proiectul implementat conform graficului de activități.

Perioada de monitorizare a proiectului este de 5 ani de la finalizarea acestuia, perioadă în care urmează să se desfășoare activități cultural-istorice, în acord cu obiectivul general al proiectului de promovare a istoriei și identității naționale, precum și cu obiectivele specifice, respectiv creșterea numărului de vizitatori la monument cu minimum 6%, în primul an după finalizarea lucrărilor.

Secretariatul general împreună cu Direcția domenii și infrastructuri au inițiat și derulat următoarele proiecte finanțate din Programul Operațional Regional, astfel:

- lucrări de intervenție la fațada Cercului Militar Național - cazarma 954 București, proiect inițiat în anul 2018, în valoare de 31.605.181,00 lei;
- reabilitarea termică a pavilionului 31 - Învățăământ din cazarma 329 - Boboc, proiect inițiat în anul 2018, în valoare de 24.131.441,27 lei (finalizat în anul 2022);
- reabilitarea termică a pavilioanelor D, D1, D2 și D5 din cazarma 1369 Constanța, proiect inițiat în anul 2019, în valoare de 9.783.292,03 lei;
- reabilitarea termică a pavilionului C4 din cazarma 3416 Constanța, proiect inițiat în anul 2019, în valoare de 10.675.914,46 lei.

În cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, la data de 29 martie 2022 a fost depus, cu sprijinul Comitetului Ministerului Apărării Naționale pentru organizarea și coordonarea procesului de atragere de fonduri europene nerambursabile, aprobat prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M. 17/2021, în cadrul Axei Prioritare (AP) 9 - Protejarea sănătății populației în contextul pandemiei

de COVID-19, Obiectivul Specific (OS) 9.1 - Creșterea capacității de gestionare a crizei sanitare COVID-19, proiectul cu titlul *Creșterea siguranței pacienților în secțiile ATI ale Spitalului Universitar de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila”*.

Proiectul a parcurs etapele de evaluare și a obținut punctaj maxim, astfel că la data de 05.09.2022 a fost semnat contractul de finanțare.

Obiectivul general al proiectului constă în protejarea sănătății populației în contextul pandemiei de COVID-19, prin investiții în infrastructura de fluide medicale și a rețelilor de energie electrică, inclusiv a sistemelor de supraveghere și control a acestor instalații și a sistemelor de ventilație și climatizarea aerului, pentru desfășurarea în condiții optime a actului medical în Spitalul Universitar de Urgență Militar Central (SUUMC).

Valorarea totală a proiectului este de 9.336.760,30 lei.

În cadrul programului *Operațional Competitivitate 2014-2020*, la data de 20.06.2022, Ministerul Apărării Naționale, în parteneriat cu SUUMC și cu Serviciul de Telecomunicații Speciale, a inițiat demersurile necesare în vederea elaborării cererii de finanțare pentru proiectul cu titlul *„Eficientizarea și îmbunătățirea calității serviciilor oferite de rețeaua medicală militară prin crearea la nivel național a unui sistem integrat de comunicații, arhivare și prelucrare a investigațiilor medicale multimedia (MILMACS), în cadrul Sistemului Informatic de Telemedicină al Apărării (SITA)”*.

La data de 16 august 2022, prin grija Unității de Implementare a Proiectului, constituite la nivelul MAPN prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.99/2022, a fost depusă cererea de finanțare aferentă proiectului în cadrul apelului de proiecte cod: POC/473/2/4/Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul e-educație, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură.

Proiectul a parcurs etapele de evaluare și a obținut 82 de puncte, fiind selectat pentru finanțare.

Proiectul MILMACS își propune îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor medicale acordate în cadrul rețelei medicale a MAPN prin dezvoltarea unei soluții complete de management pentru fluxul de imagini, videoclipuri și documente medicale multimedia rezultate în urma investigațiilor medicale la care sunt supuși pacienții în cadrul spitalelor militare.

Valorarea totală a proiectului este de 148.000.602,50 lei.

Unitatea de coordonare și monitorizare proiecte cu finanțare externă a elaborat și a supus aprobării *Procedura de sistem privind îndrumarea, coordonarea și monitorizarea structurilor Ministerului Apărării Naționale în vederea accesării de finanțare externă nerambursabilă*, Cod P.S.-01150-60.00.-002.

Scopul procedurii este acela de a stabili un set de reguli pentru îndrumarea metodologică a structurilor din MAPN în scopul accesării, implementării și managementului proiectelor finanțate din fonduri europene structurale și de investiții, precum și din alte fonduri nerambursabile, care să asigure respectarea cerințelor prevăzute în instrucțiunile, regulamentele, ghidurile, contractele/deciziile/ordinele de finanțare sau în alte documente referitoare la finanțări nerambursabile și la monitorizarea acestora.

Pentru o abordare unitară a structurilor MAPN în vederea atragerii eficiente a fondurilor europene structurale și de investiții, a fost emis Ordinul ministrului apărării naționale nr. M. 17/2021 privind constituirea Comitetului Ministerului Apărării Naționale pentru organizarea și coordonarea procesului de atragere de fonduri europene nerambursabile

și aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a acestuia („Comitetul”), aflat direct în subordinea ministrului apărării naționale.

Potrivit acestui ordin, *Comitetul*, prin coordonatorul său general, supraveghează activitatea structurilor MAPN în grupurile de lucru constituite pentru elaborarea Programelor Operaționale și a Planului Național de Redresare și Reziliență, pentru identificarea și accesarea finanțării externe din alte surse nerambursabile.

Astfel, au fost inițiate și depuse în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, pe componente specifice, de interes pentru MAPN, 16 proiecte.

Domeniul de intervenție Sănătate - Componenta 12 Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

1. Echipamente și materiale destinate reducerii riscului de infecții nosocomiale - valoarea totală a proiectelor depuse pentru finanțare este de 56.202.856,84 lei:

- Reducerea riscului de infecții asociate asistenței medicale prin dotarea cu echipamente și materiale de specialitate la Spitalul Militar de Urgență „Regina Maria” - Brașov.

- Prevenirea riscului apariției infecțiilor nosocomiale prin achiziția și darea în folosință a unui sistem de purificare - sterilizare a aerului și evacuare a gazelor medicale și nonmedicale, a unei instalații de gaze medicale și oxigen, concomitent cu efectuarea lucrărilor de reparații și reabilitare necesare în blocul operator și secția A.T.I. ale Spitalului Militar de Urgență „Dr. Ion Jianu” - Pitești.

- Reducerea riscului de infecții asociate asistenței medicale prin dotarea cu echipamente și materiale de specialitate la Spitalul Clinic Militar de Urgență „Dr. Constantin Papiian” - Cluj-Napoca.

- Dotarea Spitalului Universitar de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila” cu echipamente și materiale destinate reducerii riscului de infecții asociate asistenței medicale.

- Prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale - pilon pentru siguranța pacienților și personalului din Spitalul Clinic Militar de Urgență „Dr. Iacob Czihaș” - Iași.

Investițiile aferente proiectelor propuse spre finanțare vor consta în:

- reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii existente în vederea organizării în unitățile medicale de spitalizare continuă a unor structuri funcționale de boli infecțioase pentru izolarea/gruparea și tratarea pacienților cu infecții asociate asistenței medicale (IAAM) determinate de microorganisme rezistente la medicamente (Multi Drug Resistance-MDR) și cu infecții cu *Clostridium difficile*;

- dezvoltarea laboratoarelor de referință și a celor cu capacitate de investigații și analize de microbiologie specializate;

- achiziționarea de echipamente destinate reducerii infecțiilor nosocomiale.

2. Unități de asistență medicală ambulatorie - valoarea totală a proiectelor depuse pentru finanțare este de 9.356.151,93 lei.

În cadrul apelului de proiecte PNRR/2022/C12/MS/I1.3 au fost depuse două proiecte:

- Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești în Ambulatoriul Integrat al Spitalului Clinic Militar de Urgență „Dr. Constantin Papiian” - Cluj-Napoca.

- Dezvoltarea infrastructurii Ambulatoriului Integrat al Spitalului Militar de Urgență „Dr. Alexandru Augustin” - Sibiu.

Investițiile aferente proiectelor propuse spre finanțare vor consta în:

- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii ambulatorii existente;

- îmbunătățirea accesibilității spațiului pentru serviciile medicale și căile de acces;

- asigurarea/modernizarea utilităților generale și specifice (inclusiv conectarea la utilități pe amplasamentul obiectivului de investiții);

- achiziționarea de echipamente pentru infrastructura ambulatorie.

3. Infrastructură spitalicească publică nouă și echipamente și aparatură medicală - valoarea totală a proiectelor depuse pentru finanțare este de 67.473.400,78 euro.

În urma demersurilor Comitetului Ministerului Apărării Naționale pentru organizarea și coordonarea procesului de atragere de fonduri europene nerambursabile, au fost incluse, spre finanțare, în Hotărârea Guvernului nr. 1.237/2022 privind aprobarea Programului național de investiții în infrastructura de sănătate, aferent țintei 377, componenta 12 - Sănătate din anexa Deciziei de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării Planului de redresare și reziliență al României, precum și a metodologiei de aprobare a investițiilor finanțate din cadrul Planului național de redresare și reziliență al României, 4 unități medicale publice, după cum urmează:

- Realizare pavilion nou - bloc chirurgical politraumă din cazarma 1044 Sibiu;

- Realizare pavilion nou medicină operațională - politraumă D + P + 4E, drum acces și rețele în cazarma 646 Brașov;

- Pavilion de medicină operațională - politraumă în cazarma 1053 Craiova;

- Lucrări de investiții și intervenții în cazarma 705 Pitești.

Ca urmare a depunerii spre finanțare, prin grija Secretariatului Comitetului, a proiectelor aferente celor patru pavilioane spitalicești noi din subordinea MAPN (Brașov, Pitești, Sibiu, Craiova), Ministerul Sănătății a finalizat evaluarea cererilor de finanțare, acestea fiind declarate eligibile și aprobate spre finanțare.

Prin această investiție asigură inclusiv dotarea spitalelor sau a unităților sanitare nou construite cu echipamente medicale (cum ar fi: echipamente pentru departamente specifice și generale pentru salonul de chirurgie, cameră de tratament, camere de izolare, inclusiv pentru boli infecțioase și unități de arși, camere pentru pacienți, centre de îngrijire, unități pentru personalul medical, camere de medicație, camere de pregătire curate, camere de terapie intensivă, camere de izolare pentru terapie intensivă, spații de reabilitare, spații de gestionare a deșeurilor și de depozitare, echipamente de urgență și de resuscitare) și aparatură medicală (cum ar fi: paturi, unități de decontaminare, echipamente IT, cărucioare de urgență, defibrilatoare, pompe de perfuzie, sisteme de monitorizare fiziologică, inclusiv consolă centrală, sisteme de monitorizare fiziologică pentru îngrijiri acute, ventilatoare pentru unități de terapie intensivă, sisteme de scanare de uz general).

Secretariatul Comitetului, asigurat de către Unitatea de coordonare și monitorizare proiecte cu finanțare externă din cadrul Secretariatului general, sub îndrumarea coordonatorului Comitetului, a întocmit documentele cadru de aprobare și depunere a proiectelor (raport aprobare proiecte, raport depunere proiecte, ordine aprobare proiecte) care fac obiectul finanțării prin Componenta 12 - Sănătate.

Pe baza datelor, privind investițiile solicitate de la Direcția medicală, Secretariatul Comitetului a asigurat elaborarea cererilor de finanțare și a anexelor acestora, pe care le-a

supus avizării structurilor centrale ale MAPN și aprobării ministrului apărării naționale.

Totodată, Secretariatul Comitetului a asigurat semnarea documentelor cu dispozitivul criptografic securizat al ministrului apărării naționale și încărcarea acestora pe platforma specifică a PNRR.

Domeniul de intervenție *Valul Renovării, Componenta 5 PNRR* - valorarea totală a proiectelor depuse pentru finanțare este de 43.251.245,11 euro.

1. *Renovarea energetică moderată sau aprofundată a clădirilor publice*

În cadrul apelului de proiecte PNRR/2022/C5/2/B.2.1.B au fost depuse, la inițiativa Comitetului, cu sprijinul Direcției domenii și infrastructuri, 5 proiecte, după cum urmează:

- *lucrări de intervenție și modernizare la pavilionul C din cazarma 1091 București - incinta nr. 1, cod de lucrare: 2019-C/I-1091;*

- *reabilitare pavilion K - Cămin militar de unitate și utilități în cazarma 1211 Câmpulung Moldovenesc, cod lucrare: 2021-C/I-1211;*

- *lucrări de intervenție și modernizare la pavilionul G din cazarma 1099 București, cod lucrare: 2021-C/I-1099;*

- *intervenție la pavilionul administrativ și rețeaua de hidranți exteriori în cazarma 2579 Schitu, cod lucrare: 2020-C/I-2579;*

- *lucrări de intervenție la pavilionul A din cazarma 2730 Târgoviște, cod lucrare: 2021-C/I-2730.*

Investițiile aferente proiectelor propuse spre finanțare vor consta în:

- lucrări de reabilitare termică a elementelor de anvelopă a clădirii;

- lucrări de reabilitare termică a sistemului de încălzire/a sistemului de furnizare a apei calde de consum;

- instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei electrice și/sau termice pentru consum propriu;

- utilizarea surselor regenerabile de energie;

- lucrări de instalare/reabilitare/modernizare a sistemelor de climatizare și/sau ventilare mecanică pentru asigurarea calității aerului interior;

- lucrări de reabilitare/modernizare a instalațiilor de iluminat în clădiri;

- sisteme de management energetic integrat pentru clădiri etc.

În ceea ce privește *Programele Operaționale* aferente perioadei de programare bugetară 2021-2027, MAPN a transmis la Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) propunerile pentru arhitectura acestora, care a fost aprobată de către Comisia Europeană, urmând să fie transmise în consultare Ghidurile pentru fiecare Program Operațional.

VI.6. **Activitatea de audit public intern și de administrare a patrimoniului ministerului**

Activitatea de audit public intern, desfășurată în anul 2022 de către Direcția audit intern și structurile subordonate, a avut drept scop identificarea principalelor riscuri asociate funcționării sistemului militar, consilierea și sprijinirea conducerii structurilor centrale, a marilor unități și unităților militare pentru atingerea obiectivelor proprii, prin creșterea eficacității și eficienței operațiunilor patrimoniale, respectarea legislației și reglementărilor interne privind administrarea patrimoniului, precum și întărirea responsabilității manageriale. De asemenea, a fost vizată și dezvoltarea sistemelor de control intern managerial în toate structurile și la toate nivelurile ierarhice ale armatei, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Potrivit prevederilor *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, republicată, cu modificările ulterioare, auditul s-a exercitat la toate unitățile militare prevăzute în plan, fiind auditate activitățile desfășurate de acestea în ultimii trei ani. În cadrul misiunilor de audit au fost supuse analizei și evaluării: procesul bugetar, activitățile financiar-contabile, achizițiile publice, managementul resurselor umane și salarizarea, administrarea patrimoniului, realizarea obiectivelor specifice de către entitățile auditate, sistemul de control intern managerial, sistemul de prevenire a corupției, sistemele de comunicații și informatică, activitatea juridică, sistemul privind cercetarea științifică în Ministerul Apărării Naționale.

În conformitate cu *Planul de audit public intern al Ministerului Apărării Naționale pe anul 2022*, Direcția audit intern și structurile teritoriale subordonate au efectuat: 136 de misiuni de audit de regularitate, 2 misiuni de audit de sistem, implicând 47 de unități militare, 1.571 de misiuni de audit al procedurilor de achiziție, 3 misiuni ad-hoc, 19 misiuni de audit al operațiunilor de modificare a patrimoniului imobiliar, 49 de misiuni de consiliere, din care 38 au fost la cererea ordonatorilor de credite, 4 misiuni de audit asupra activităților de lichidări gestionare și 125 de misiuni de verificare a implementării recomandărilor.

Analiza principalilor indicatori privind activitatea de audit public intern, desfășurată în anul 2022, relevă următoarele:

- auditarea, cel puțin o dată la 3 ani, a ordonatorilor de credite, pentru asigurarea conformității cu cerințele Legii nr. 672/2002, republicată, cu modificările ulterioare;

- menținerea sprijinului acordat structurilor militare de către Direcția audit intern, prin utilizarea misiunilor de consiliere, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor conducerii de la diferite niveluri ierarhice;

- evidențierea, în rapoartele de audit întocmite, a unor aspecte/problematici semnificative privind funcționarea sistemului militar, pentru care au fost formulate recomandări fezabile pentru remediere;

- stoparea, într-o fază incipientă, a posibilelor efecte cauzate de existența unor erori/disfuncții, prin identificarea acestora și formularea de recomandări care să vizeze implementarea mecanismelor de corecție și prevenire a unor manifestări ulterioare;

- accentuarea caracterului preventiv, prin cuprinderea disfuncțiilor cu caracter de generalitate în Buletinul preventiv al auditului, elaborat trimestrial și comunicat categoriilor de forțe și structurilor centrale, pentru a fi difuzate la toate unitățile, pentru eliminarea și prevenirea apariției unor probleme similare;

- reducerea riscurilor asociate obiectivelor și activităților desfășurate în cadrul Ministerului Apărării Naționale, ca urmare a punerii în practică a recomandărilor formulate.

În cadrul misiunilor de audit public intern desfășurate în anul 2022, au fost formulate 2.275 de recomandări, însușite în totalitate de către comandanții/șefii structurilor auditate, din care 1.021 au fost deja implementate (cca. 45%), celelalte fiind în curs de implementare. Totodată, în cursul anului au fost desfășurate un număr de 125 de misiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor, fiind verificate un număr de 4.314 recomandări, dintre care 3.092 au fost implementate integral (cca. 72%).

Recomandările formulate au vizat, în principal, corectarea disfuncțiilor constatate, prevenirea apariției acestora în viitor, precum și creșterea eficacității și eficienței actului de conducere la toate compartimentele și nivelurile ierarhice ale instituției militare, prin exercitarea funcției de control intern

managerial asupra activităților planificate și a resurselor alocate în scopul atingerii obiectivelor propuse.

Pe timpul misiunilor de audit, pentru disfuncțiile având caracter de iregularitate, au fost întocmite un număr de 3 formulare de constatare și raportare a iregularităților, care au fost înaintate, conform procedurii, ministrului apărării naționale, cu propuneri de soluționare.

În conformitate cu dispozițiile art. 9 din *Legea nr. 672/2002*, republicată, cu modificările ulterioare, la nivelul instituției militare funcționează Comitetul de audit intern al Ministerului Apărării Naționale.

În anul 2022, Comitetul de audit intern al Ministerului Apărării Naționale s-a întrunit de două ori, în cadrul unor ședințe ordinare. În cadrul ședințelor au fost analizate recomandările formulate de auditorii interni, a fost aprobat Raportul privind activitatea Comitetului de audit intern și au fost avizate Planul multianual de audit public intern pentru perioada 2023-2026 și Planul de audit public intern al Ministerului Apărării Naționale pe anul 2023.

În concluzie, în anul 2022, Direcția audit intern și-a îndeplinit misiunile, în condiții de legalitate, independență și obiectivitate. Actuala organizare a direcției, precum și modul de planificare și desfășurare a activităților au asigurat respectarea cerințelor impuse de *Legea nr. 672/2002*, republicată, cu modificările ulterioare, ordinele ministrului apărării naționale și prevederile Standardului nr. 16 „Auditul intern” din Codul controlului intern managerial al entităților publice, aprobat prin Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 600/2018.

Unitățile militare au obligația să organizeze și să conducă contabilitatea proprie, respectiv contabilitatea financiară și, după caz, contabilitatea de gestiune.

Contabilitatea unităților militare asigură informații ordonatorilor de credite cu privire la execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, rezultatul execuției bugetare, patrimoniul aflat în administrare, rezultatul patrimonial, costul programelor aprobate prin buget, dar și informații necesare pentru întocmirea contului general anual de execuție a bugetului de stat, a contului anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor speciale.

Răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității revine ordonatorului de credite.

Pentru unitățile militare, documentul oficial de prezentare a situației patrimoniului aflat în administrare și a execuției bugetului de venituri și cheltuieli, îl reprezintă situațiile financiare. În anul 2022 acestea s-au întocmit trimestrial, conform normelor elaborate de către Ministerul Finanțelor și a dispozițiilor emise de către șeful Direcției generale financiar-contabile.

Întocmirea situațiilor financiare anuale a fost precedată de inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv și a celorlalte bunuri și valori aflate în gestiune, potrivit normelor emise în acest scop de către ministrul finanțelor și a celor specifice emise de către ministrul apărării naționale.

Situațiile financiare, întocmite la data de 31 decembrie 2022, oferă o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

În Ministerul Apărării Naționale, controlul financiar preventiv propriu s-a exercitat asupra tuturor operațiunilor care afectează fondurile publice și/sau patrimoniul public, în conformitate cu prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată, aprobată cu

modificări și completări prin *Legea nr. 301/2022*, precum și a actelor normative subsecvente emise în acest scop de către ministrul finanțelor publice și ministrul apărării naționale.

Controlul financiar preventiv propriu s-a exercitat prin viză, de regulă, de către persoane din cadrul compartimentelor de specialitate financiar-contabile, desemnate în acest sens de către comandanții unităților militare.

Documentele privind operațiunile prin care s-au afectat fondurile publice și/sau patrimoniul public au fost însoțite de avizele compartimentelor de specialitate, de note de fundamentare, de acte și/sau documente justificative conform prevederilor legale în vigoare.

În anul 2022 nu s-au înregistrat cazuri de refuz de acordare a vizei de control financiar preventiv propriu.

În sprijinul evaluării modului de administrare a patrimoniului Ministerului Apărării Naționale în anul 2022, Corpul de control și inspecție a executat două inspecții speciale, având ca teme „Evaluarea modului de desfășurare a instruirii în cadrul structurilor care consolidează capacitatea de luptă în perioada 2021-2024” și „Evaluarea capacității sistemului medical militar de a sprijini structura de forțe pe timpul misiunilor pe teritoriul național și în afara acestuia” și o inspecție generală cu tema „Evaluarea unei mari unități militare privind îndeplinirea misiunii de bază și a obiectivelor fundamentale din Planul cu principalele activități”.

În urma desfășurării primei inspecții a reieșit faptul că infrastructura de instruire la nivelul Armatei României este depășită fizic și moral, aceasta necesitând lucrări de reabilitare, deoarece au fost alocate fonduri insuficiente pentru dezvoltarea/modernizarea bazei materiale pentru instrucție în unitățile militare care consolidează capacitatea de luptă, respectiv a bazei de antrenament și logisticii didactice în instituțiile de învățământ militar preuniversitar și de formare nonuniversitară continuă.

Poligoanele din responsabilitatea structurilor permit desfășurarea în condiții relativ bune a exercițiilor și activităților planificate, cu mențiunea că va trebui crescut procentul de automatizare a acestora.

Școlile/centrele de instruire au o bază materială pentru instrucție precară, iar gradul de uzură al bunurilor materiale, deficitul pe linia asigurării cu echipamente esențiale necesare instruirii și substituția nerealistă a unor categorii de tehnică, influențează negativ procesul de instruire a cursanților, cu afectarea directă a procesului de consolidare a capacității de luptă. Aceeași disfuncție majoră, referitoare la baza materială pentru instrucție, se regăsește și la unele unități militare nominalizate să consolideze capacitatea de luptă. Acest fapt amplifică lipsa suportului esențial pentru procesul de instruire, în vederea atingerii standardelor preconizate pentru îndeplinirea misiunilor destinate.

În urma desfășurării celei de-a doua inspecții a reieșit faptul că reabilitarea infrastructurii unităților sanitare, inclusiv a cabinetelor medicale de unitate din cadrul MAPN, este lentă și se execută secvențial, iar aparatura medicală și unele echipamente/dispozitive prezintă uzură fizică și morală avansată.

În urma desfășurării inspecției generale a rezultat că planificarea înzestrării pe termen scurt, mediu și lung, precum și îndeplinirea programului de înzestrare se realizează cu respectarea legislației specifice în vigoare, iar asigurarea integrității patrimoniului aflat în administrare și modul de utilizare al acestuia a stat permanent în centrul atenției conducerii și specialiștilor din unitatea inspectată.

Infrastructura destinată procesului de instruire este depășită fizic și moral, deficitul pe linia asigurării cu echipamente

militare esențiale necesare instruirii, precum și substituția nerealistă a unor categorii de tehnică, influențează în mod negativ activitățile de instruire, fapt ce conduce la asigurarea, cu limitări, a îndeplinirii obiectivelor stabilite prin planul cu principalele activități al unității. Cu toate că, la nivelul structurilor subordonate unității inspectate, au fost întocmite Planurile anuale de dezvoltare și modernizare a bazei materiale de instrucție, alocările de fonduri bănești nu au susținut continuu și coerent solicitările pe linia dezvoltării acesteia.

În anul 2022, Corpul de control și inspecție a efectuat un număr de 36 de controale operative, din care 2 au vizat și aspecte privind administrarea patrimoniului MAPN. În urma derulării activității au fost constatate deficiențe ce privesc întârzieri în derularea contractelor de execuție lucrări la obiectivele de infrastructură, respectiv verificarea cu superficialitate de către autoritatea contractantă a stadiului execuției lucrărilor.

În urma activității de monitorizare a propunerilor rezultate din activitățile specifice de inspecții și controale, factorii de conducere au depus eforturi pentru eliminarea deficiențelor constatate.

Referitor la administrarea proprietății imobiliare a Ministerului Apărării Naționale, acesta are în patrimoniu 1.163 de cazărmi, aflate în zonele de responsabilitate a 5 (cinci) centre de domenii și infrastructuri, din care 127 de cazărmi sunt dezafectate ca urmare a procesului de restructurare și reorganizare a armatei și fac obiectul analizei structurilor abilitate ale ministerului, în vederea stabilirii unor noi destinații și reintegrării unei părți din acestea în circuitul militar, conform nevoilor structurii de forțe a armatei, respectiv valorificării celor disponibile în condițiile legii.

În scopul protejării patrimoniului imobiliar, Direcția domenii și infrastructuri, împreună cu centrele de domenii și infrastructuri au desfășurat activitățile de înscriere a imobilelor în cartea funciară în conformitate cu prevederile Legii nr. 7/1996 a cadastrului și publicității imobiliare, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Au fost înscrise în cartea funciară 1.136 de cazărmi, unele integral, altele parțial, reprezentând peste 97% din totalul cazărnilor.

77 de cazărmi sunt afectate parțial sau integral de litigii imobiliare și urmează a fi înscrise integral în cartea funciară după soluționarea litigiilor de către instanțele judecătorești.

În anul 2022 au fost adoptate de către Guvern 34 de acte normative care au determinat modificarea patrimoniului imobiliar/efectuarea unor modificări și completări în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel:

- 5 hotărâri ale Guvernului prin care s-a aprobat înscrierea unor imobile în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea acestora în administrarea Ministerului Apărării Naționale;
- 1 hotărâre a Guvernului prin care s-a aprobat transmiterea în administrarea Ministerului Apărării Naționale a unor imobile aflate în domeniul public al statului și în administrarea altor ministere/instituții ale statului;
- 19 hotărâri ale Guvernului prin care s-au aprobat modificări și completări în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a unor imobile aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale;
- 3 hotărâri ale Guvernului pentru aprobarea transmiterii unor părți de imobile sau aflate în domeniul public al statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale, în administrarea altor ministere/instituții ale statului;
- 6 hotărâri ale Guvernului pentru aprobarea transmiterii unor părți de imobile sau imobile aflate în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Apărării Naționale, în

domeniul public local, pentru realizarea unor obiective de investiții de utilitate publică de interes local.

O problemă importantă la nivelul Ministerului Apărării Naționale, specifică domeniului de activitate al Direcției domenii și infrastructuri, o reprezintă asigurarea locuințelor de serviciu și de intervenție pentru personalul ministerului.

La nivelul anului 2022, necesarul de locuințe însumează un număr de 20.174 de locuințe, din care 17.838 de locuințe de serviciu și 2.336 de locuințe de intervenție.

Pentru diminuarea deficitului de locuințe au fost continuate procedurile cu autoritățile publice locale în vederea realizării de locuințe prin programe ale Agenției Naționale pentru Locuințe sau alte programe, pe amplasamentele unor imobile transmise integral sau parțial din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Apărării Naționale, în domeniul public local/județean, în perioada 2008-2020, condiționat de transmiterea de locuințe pentru Ministerul Apărării Naționale.

Întrucât unele autorități publice locale nu au inițiat demersurile pentru realizarea programelor de construire a locuințelor conform obligațiilor prevăzute în actele normative de transfer, la nivelul Ministerului Apărării Naționale a fost luată decizia revenirii imobilelor transferate în patrimoniul ministerului și stopate procedurile, astfel încât la data de 31.12.2022 mai fac obiectul verificării activităților derulate de autoritățile publice locale și județene implicate, un număr de 12 hotărâri ale Guvernului pentru realizarea programelor de construire de locuințe în garnizoanele Arad, Alba Iulia, Bistrița, Botoșani, Brașov, Deva, Lugoj, Pantelimon, Timișoara, Tulcea și Zalău, reprezentând un număr de 2.017 unități locative care revin Ministerului Apărării Naționale.

Direcția domenii și infrastructuri monitorizează situația acestor amplasamente încă din anul 2013, fiind desfășurate verificări periodice în teren și întâlniri cu reprezentanții unităților administrativ-teritoriale (semestrial), pentru stabilirea stadiului activităților derulate de autoritățile publice implicate și cele de perspectivă, în vederea ducerii la îndeplinire a obligațiilor din actele normative adoptate de Guvern.

Cu privire la valorificarea proprietăților imobiliare devenite disponibile, ca urmare a procesului de restructurare și reorganizare a armatei, o serie de construcții au fost dezafectate deoarece nu mai sunt de utilitate și prezintă risc în exploatare în condiții de siguranță. Pentru aceste construcții nu se justifică efectuarea lucrărilor de reparații capitale și au fost propuse de unitățile militare care administrează cazărnilor în vederea scoaterii din funcțiune și casării acestora, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În anul 2022 au fost adoptate de către Guvern 8 acte normative care au aprobat trecerea din domeniul public în domeniul privat al statului a 359 de construcții și amenajări la terenuri din 68 de cazărmi, în vederea scoaterii din funcțiune și casării.

O altă formă de valorificare a proprietăților imobiliare disponibile o reprezintă închirierea imobilelor sau părților din acestea, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2022 fiind elaborate pe baza propunerilor structurilor utilizatoare și aprobate de către Guvern, un număr de 12 proiecte de acte normative privind închirierea unor părți din imobilele aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale.

La sfârșitul anului 2022, erau încheiate un număr de 104 contracte de închiriere pentru terenuri în suprafață totală de 4.404,72 ha teren și construcții în suprafață construită totală de 15.927,56 mp.

Măsurile de eficientizare a administrării patrimoniului Ministerului Apărării Naționale luate în anul 2022 au fost:

- continuarea activităților de înscriere a imobilelor în cartea funciară în scopul protejării patrimoniului imobiliar;

- elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative care au avut ca obiect trecerea din domeniul public în domeniul privat al statului a unor construcții și amenajări la terenuri care prezintă risc în exploatare în condiții de siguranță, în vederea scoaterii din funcțiune și casării acestora, în scopul diminuării costurilor cu utilitățile și pentru lucrările de întreținere și mentenanță a infrastructurii din cazărmi;

- elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative pentru efectuarea unor modificări și completări în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, în scopul asigurării concordanței între inventarul centralizat aflat la Ministerul Finanțelor și evidențele unităților militare cu atribuții în administrarea cazărnilor;

- elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative privind transmiterea unor cazărmi dezafectate din patrimoniul Ministerului Apărării Naționale către autoritățile publice locale sau în administrarea unor instituții publice, condiționat de refacerea unor facilități la cazărmiile ministerului afectate de lucrări de investiții pentru realizarea unor obiective de utilitate publică de interes național;

- închirierea terenurilor și spațiilor disponibile (terenuri agricole, terenuri situate în intravilan, pășuni și clădiri) către terți pentru desfășurarea unor activități, în vederea valorificării în condițiile legii;

- apărarea patrimoniului instituției în fața instanțelor de judecată, în peste 124 de cauze - în calitate de reclamant/pârât pentru Ministerul Apărării Naționale, ca administrator al domeniului public al statului.

Activitățile de reconversie a cazărnilor disponibile ca urmare a procesului de restructurare/reorganizare a armatei, precum și a nevoilor MAPN, au vizat continuarea parteneriatelor cu autoritățile administrației publice locale și cu Agenția Națională pentru Locuințe în vederea construirii de locuințe pentru personalul propriu, precum și transferul unor imobile sau al unor părți din acestea către instituții publice pentru nevoi de interes național sau local, cu condiționări ale MAPN, unde a fost cazul.

Cât privește activitatea de coordonare a implementării proiectelor de investiții naționale, în anul 2022, structurile subordonate Direcției domenii și infrastructuri au avut în execuție un număr de 227 de proiecte imobiliare, în diferite stadii de implementare, la 83 dintre acestea realizându-se recepția la terminarea lucrărilor, cumulând o valoare de 577.849.903,99 lei.

Dintre obiectivele de investiții din cadrul Planului de modernizare și dezvoltare a infrastructurii administrate de către Ministerul Apărării Naționale pot fi menționate:

- Realizare infrastructură zona operațională în cazarma 1833 Câmpia Turzii.

- Realizare infrastructura din baza aeriană - zona operațională în cazarma 727 Fetești - a continuat și în anul 2022.

- Realizare hangar mentenanță de nivel complex pentru aeronave în cazarma 546 Otopeni.

- Realizare infrastructură în cazarma 562 Sibiu - Comandamentul Corpului Multinațional de Sud-Est.

- Realizare infrastructură în cazarma 1181 Vlădeni - Școala de aplicații pentru forțele speciale.

- Realizare infrastructură în cazarma 807 Craiova - Comandamentul Brigăzii Multinaționale de Sud-Est.

În anul 2022, Direcția domenii și infrastructuri, în calitate de utilizator de fonduri pentru beneficiari de lucrări și dotări, a avut aprobat un buget total de 781.981 mii lei din

care execuția a fost de 717.201 mii lei. Din bugetul aprobat a rezultat o execuție de 91,71%.

În anul 2022 au fost utilizate în plăți și acreditive constituite la data de 31.12.2021 în cuantum de 493.800 mii lei, iar din plățile din 2022, suma de 277.175 mii lei a fost constituită în acreditiv, de unde rezultă o execuție efectivă în an de 933.826 mii lei.

Față de anul 2021, în care execuția efectivă a fost de 813.811 mii lei, se constată o creștere cu 14,74% a cheltuielilor de capital.

La capitolul implementarea în România a proiectelor finanțate prin Programul NATO de Investiții în Securitate (NSIP), Ministerul Apărării Naționale, prin Direcția domenii și infrastructuri, în calitate de autoritate în domeniu, a finalizat un număr de 35 de proiecte de infrastructură finanțate prin Programul (NSIP) din cadrul pachetelor de capabilități aprobate de NATO, în cazărmi din garnizoanele Fetești, Otopeni, București, Midia, Mangalia, Timișoara și Cincu, în care sunt dislocate structuri din subordinea Statului Major al Forțelor Aeriene, Statului Major al Forțelor Navale, Statului Major al Forțelor Terestre, în valoare totală de 87.027,37 mii euro, din care 60.798,31 mii euro finanțare NATO și 26.229,06 mii euro finanțare România.

În baza contractelor aflate în derulare (continuate și finalizate), în cursul anului 2022 au fost efectuate plăți în valoare totală de 10.327,00 mii euro, din care 9.994,50 mii euro pe sursa de finanțare NATO și 332,50 mii euro cofinanțare România.

În anul 2022 au fost finalizate următoarele obiective de investiție NSIP din cazarma 546 Otopeni: Platformă mentenanță aeronave (3AF35044), Platformă testare motoare aeronave (3AF35045), Asigurare facilități carburanți - lubrifianți pentru aeronave AGSR (3AF35046) și Asigurare facilități depozitare combustibil de aviație off-base (3PL35003).

Obiectivele de investiție NSIP aflate în execuție în anul 2022 s-au derulat în cazărmi: 1252 Lugoj - Asigurare depozit pentru materiale clasa a V-a (3FS35001-04) și 1026 Tunari - Realizare bază de staționare temporară (3RS35002).

Documentațiile tehnico-economice TBCE aferente proiectelor NSIP din cazarma 888 Mihail Kogălniceanu (3AF35021, 3AF35022, 3AF5023, 3AF35041, 3AF35042, 3AF35043 și 3PL35002) au fost transmise la NATO, procedura privind autorizarea documentațiilor fiind suspendată până la elaborarea unui Master Plan Integrator, aflat în responsabilitatea SMFA. Valoarea totală estimată a proiectelor ce urmează a fi implementate în cazarma 888 Mihail Kogălniceanu este de 82.379,13 mii euro, urmând ca valorile pe surse de finanțare NATO și România să fie stabilite după autorizare.

Documentația tehnico-economică TBCE aferentă proiectului NSIP 3AF35028 din cazarma 727 Borcea, revizuită de proiectant în baza recomandărilor expertului NATO, urmează a fi autorizată în Comitetul NATO pentru Investiții. Valoarea totală estimată a proiectului este de 11.716,21 mii euro, din care 8.787,16 mii euro finanțare NATO și 2.929,05 mii euro finanțare România.

În anul 2022 au fost încheiate 4 contracte de prestări servicii pentru:

- elaborarea documentației DALI/TBCE pentru 3 pavilioane (D, E și Ș) din cazarma 1026 Tunari, incluse în cadrul proiectului NSIP 3RS35002 - Realizare bază de staționare temporară; valoarea totală estimată este de 2.370,91 mii euro, finanțare 100 % România;

- elaborarea documentației tehnico-economice TBCE/SF pentru proiectul 3PL35002 - Asigurare facilități depozitare

combustibil de aviație off-base din cazarma 888 Mihail Kogălniceanu; valoarea totală estimată a proiectului este de 17.705,00 mii euro, din care 17.094,00 mii euro finanțare NATO și 611,00 mii euro finanțare România;

- elaborarea documentației tehnice de execuție pentru proiectul 3AF35019 - Asigurare facilități depozitare materiale speciale, din cazarma 727 Borcea; valoarea totală estimată a proiectului este de 8.781.601,44 euro din care 8.617,44 mii euro finanțare NATO și 164,16 mii euro finanțare România;

- elaborarea documentației tehnice de execuție și asistență tehnică pentru obiectivele de investiție 3NB35001-M, 3NB35002-M, 3NB35003-M, 3NB35005-M din cazarma 2918 Constanța; valoarea totală estimată a proiectelor este de 4.294,67 mii euro, din care 3.684,98 mii euro finanțare NATO și 609,69 mii euro finanțare România.

În anul 2022 s-a desfășurat procesul de auditare NATO a proiectelor: NSIP 3HQ35002 - Facilități NFIU din cazarma 389 București, 3AF35015 - Asigurare platformă de parcare pentru aeronave transport aerian din cazarma 546 Otopeni și 3RS35001-01 - Asigurare facilități de recepție din cazarma 546 Otopeni.

VI.7. Prevenirea și investigarea corupției și fraudelor

În contextul implementării măsurilor luate la nivel național și internațional pentru gestionarea fenomenului corupției care, potrivit Strategiei naționale de apărare a țării 2020-2024, constituie un risc la adresa securității naționale, în anul 2022 au continuat activitățile specifice asigurării managementului activităților de prevenire, identificare și investigare a corupției și fraudelor, în vederea menținerii unei culturi a integrității în cadrul instituției, desfășurate de structura specializată, Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor.

În acest cadru, activitatea desfășurată de Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor, ca structură cu atribuții specifice în domeniul prevenirii, descoperirii și investigării corupției și fraudelor în rândul personalului Ministerului Apărării Naționale, precum și pentru recuperarea prejudiciilor produse prin comiterea acestora, a contribuit la gestionarea riscurilor și vulnerabilităților instituționale de fraudă și corupție.

În primul semestru al anului 2022 au fost derulate activitățile necesare organizării implementării Strategiei naționale anticorupție 2021-2025, în principal revizuirea riscurilor de corupție, adoptarea declarației privind asumarea agendei de integritate instituțională și operaționalizarea planului de integritate. Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor a coordonat activitățile specifice și a asigurat, la cerere, asistență și îndrumare metodologică pentru structurile din cadrul Ministerului Apărării Naționale. De asemenea, a fost asigurată legătura cu Secretariatul tehnic al Strategiei naționale anticorupție din Ministerul Justiției și a fost reprezentat Ministerul Apărării Naționale în cadrul reuniunilor platformei de cooperare a administrației publice centrale, parte a mecanismului de monitorizare a implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025.

În contextul adoptării Strategiei naționale anticorupție 2021-2025, reprezentanții structurilor ministerului au fost angrenați în mecanismul de elaborare și adoptare a Planului de integritate la nivelul Ministerului Apărării Naționale și în acest sens, în luna iunie 2022, a fost emis Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.95/2022 pentru aprobarea Planului de integritate pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 în cadrul Ministerului Apărării Naționale. Ca urmare a adoptării Planului de integritate la nivelul Ministerului Apărării Naționale, șeful Direcției de

prevenire și investigare a corupției și fraudelor, în data de 28 noiembrie 2022, a emis Dispoziția nr. DPICF 2/2022 privind aplicarea Ordinului ministrului apărării naționale nr. M.95/2022 pentru aprobarea Planului de integritate pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 în cadrul Ministerului Apărării Naționale.

În vederea aplicării *Hotărârii Guvernului nr. 599/2018 pentru aprobarea Metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție, precum și pentru aprobarea Metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate*, în conformitate cu dispoziția șefului Direcției de prevenire și investigare a corupției și fraudelor, la nivelul structurilor militare, a fost actualizat registrul riscurilor de corupție. Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor a coordonat și a monitorizat activitățile specifice evaluării riscurilor de corupție, asigurând, totodată, suportul practic și metodologic pentru structurile din cadrul Ministerului Apărării Naționale.

De asemenea, în anul 2022 au continuat acțiunile privind implementarea angajamentelor ce decurg din aderarea României la Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (Open Government Partnership).

La finalul anului, Ministerul Apărării Naționale are publicate pe portalul național <https://data.gov.ro> un număr de 53 de seturi de date în format deschis. Setul de date cuprinzând lista militarilor români și străini decedați pe timpul Războiului de Independență (1877-1878), Primului Război Mondial (1914-1918) și Celui de Al Doilea Război Mondial (1939-1945), se găsește în primele 5 cele mai descărcate seturi de date, dintre cele integrate în European Data Portal.

Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor a asigurat, în anul 2022, punerea în practică a direcțiilor strategice prioritare de acțiune aprobate de ministrul apărării naționale, executând un număr de 136 de activități specifice, din care 31 de misiuni de investigare, 18 cercetări administrative, 25 de misiuni de prevenire și 62 de activități de verificare a unor aspecte sesizate prin petiții.

Principalele aspecte documentate în cadrul activităților de investigare efectuate s-au referit la verificarea legalității procedurilor de achiziție publică și a modului de derulare a contractelor încheiate, verificarea modului de gestionare și administrare a patrimoniului, verificarea managementului resurselor umane, verificarea modului în care s-au derulat procedurile de angajare ale personalului civil și militar, verificarea modului de acordare a compensației lunare pentru chirie cadrelor militare în activitate, verificarea modului de aplicare a prevederilor legale din domeniul recrutării, selecției, admiterii, ierarhizării, formării profesionale și evoluției în carieră pentru accesul/promovarea în funcții și posturi, verificarea modului în care au fost încheiate contractele de colaborare dintre anumite structuri militare și cadre militare în rezervă, respectiv verificarea modului de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor la unii ordonatori de credite.

Activități importante din perspectiva protejării patrimoniului instituției au fost efectuate la solicitarea Direcției Naționale Anticorupție, Serviciul pentru efectuarea urmăririi penale în cauze privind infracțiunile de corupție săvârșite de militari,

precum și a unor parchete militare teritoriale, având ca obiect verificarea legalității modului de atribuire și derulare a unor contracte de achiziții publice, verificarea punctuală a împrejurărilor de legalitate în care a fost organizată și derulată procedura de licitație publică restrânsă pentru încheierea unui acord-cadru de furnizare a unor produse militare, verificarea modului de aplicare a prevederilor legale din domeniul angajării, lichidării, ordonanțării și plății unor cheltuieli ș.a.

Principalele aspecte documentate în cadrul activităților de cercetare administrativă s-au referit la efectuarea de cheltuieli nelegale, neeconomicoase sau eronate de mijloace bănești, acordarea și încasarea unor sume ca venituri din cercetare aferente unor contracte de prestări servicii de instruire/cursuri la beneficiari, achitate fără temei legal, în baza unor contracte de muncă cu timp parțial, plata unor servicii de spălătorie/curățătorie de către o unitate militară unui operator economic, acordarea unor drepturi bănești necuvenite (acordarea indemnizației de delegare) unui soldat gradat profesionist, în condițiile lipsei nejustificate de la program, necalcularea, neîncasarea și nevizarea la bugetul de stat a veniturilor din creanțe aferente dobânzilor și penalităților generate de plăți nelegale, reconsiderarea, fără temei legal, a condițiilor de muncă pentru întregul an calendaristic în cazul unor militari care au beneficiat de plata drepturilor salariale reprezentând suma compensatorie pentru risc/pericol deosebit într-un quantum mai mare decât cel convenit personalului care participă la astfel de activități, plata, fără temei legal, a contravalorii compensației lunare pentru chirie, precum și a contravalorii transportului la și de la locul de muncă unor anumite cadre militare, neîncasarea sumelor de bani reprezentând contravaloarea taxelor aferente serviciilor de semnalizare maritimă de care au beneficiat unele nave românești sau străine, respectiv a dobânzilor penalizatoare aferente sumelor neîncasate sau încasate cu întârziere, acordarea unor drepturi de consum de carburant mai mari decât cele normate, ca urmare a falsificării unor înscrisuri etc.

Totalul prejudiciilor cercetate în anul 2022 a fost de 696.938 lei (141.081 euro), iar cercetările administrative au fost finalizate prin transmiterea dosarului cercetării parchetului competent, având în vedere posibilul caracter infracțional al faptelor constatate, prin emiterea de titluri executorii, în vederea recuperării pagubelor de la persoanele responsabile de producerea acestora, prin recuperarea prejudiciului pe timpul efectuării cercetării administrative sau prin constatarea imposibilității stabilirii răspunderii materiale, întrucât nu au fost îndeplinite în totalitate condițiile legale aplicabile.

În continuarea strategiei de consolidare a integrității prin măsuri de educație și conștientizare, în anul 2022 activitatea de prevenire a constituit o componentă principală a activității direcției, concretizată, în principal, prin informarea permanentă a persoanelor cu funcții de decizie de la toate nivelurile ierarhice cu privire la rezultatele verificărilor efectuate, concluziile și propunerile formulate, expertizarea anticorupție și antifraudă a actelor normative și reglementărilor interne care ar putea genera vulnerabilități în planul integrității instituționale și formularea de propuneri de modificare, completare sau armonizare a prevederilor acestora, după caz, organizarea de misiuni de prevenire în structuri care au fost apreciate cu risc ridicat de producere a unor incidente de integritate ori prejudicii, respectiv prin participarea la sesiuni de informare a personalului ministerului cu privire la riscurile și vulnerabilitățile de corupție și fraude.

VI.8. Activitatea de informare și relații publice

În anul 2022 activitatea de informare și relații publice a Ministerului Apărării Naționale s-a desfășurat integral pe coordonatele respectării dreptului la informație al cetățenilor, garantat de Constituția României, articolul 31, și legislației subsecvente - *Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*, cu modificările și completările ulterioare, *HG nr. 123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*, cu modificările și completările ulterioare, *Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, urmărind, astfel, să asigure permanent respectarea principiilor informării publice, transparenței și accesului la informațiile de interes public, pe cele două paliere ale sale: comunicarea de valori (în baza calendarului evenimentelor de relevanță publică) și comunicarea de criză (în baza planurilor de contingență interinstituționale).

Activitățile de informare și relații publice au contribuit la menținerea unui nivel ridicat de încredere a populației în instituția militară prin informarea continuă, corectă și nediscriminatorie a audiențelor asupra rolului și misiunilor Armatei României, Direcția informare și relații publice (DIRP) asigurând, în timp real, un flux constant de informații, în format multimedia, constând în știri, comunicate, informații de presă și declarații de presă, articole de fond și interviuri și punând la dispoziția publicului datele necesare pentru înțelegerea corectă a problematicii militare. De altfel, cercetările sociologice efectuate pentru a evalua percepția publică asupra instituțiilor din România au confirmat că, în 2022, Armata României s-a situat pe primele două locuri în rândul instituțiilor publice în care cetățenii români au multă și foarte multă încredere.

În ceea ce privește informarea publică, aceasta s-a concentrat pe desfășurarea activităților curente, respectiv informarea mass-mediei naționale și internaționale și planificarea, organizarea, desfășurarea și coordonarea activității de informare publică la nivelul MAPN. Au fost mediatizate intens activitățile dedicate Zilei Armatei României și Zilei Naționale a României. De asemenea, planificarea și implementarea programelor de modernizare și înzestrare ale Armatei României, în condițiile ridicării procentului alocat apărării la 2,5% din Produsul Intern Brut, începând cu anul 2023, au reprezentat subiecte de interes major pentru mass-media și opinia publică din România.

Conform politicilor NATO de informare publică, a fost organizată componenta de comunicare pentru numeroase exerciții și antrenamente în comun cu forțele aliate care au avut loc în țară, precum și a altor evenimente importante - semnarea contractului Guvern la Guvern aferent achiziționării a 32 de aeronave F16 contractate de la guvernul Norvegiei.

Pe parcursul anului 2022 a fost reflectată mediatic atât activitatea militarilor români participanți la misiuni externe, în Bosnia Herțegovina, Kosovo și Polonia, cât și cea a militarilor aliați din Grupul de Luptă al NATO constituit în România în cadrul măsurilor de consolidare a posturii aliate de descurajare și apărare pe flancul estic, ca urmare a crizei de securitate cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei. În acest context, a fost realizată coordonarea și sincronizarea activităților de informare publică pe teme referitoare la solidaritatea europeană cu structurile de informare și relații publice ale celorlalte ministere și agenții guvernamentale, ambasadele din

România ale statelor aliate și, după caz, comandamentele NATO care contribuie la implementarea măsurilor de descurajare și apărare.

De asemenea, au fost prezentate public misiunile de stingere a incendiilor, de transport umanitar în țară și străinătate (transport umanitar pentru refugiații ucraineni, transport materiale, transport pacienți etc.), respectiv participarea Echipei „Invictus” la jocurile de la Haga. Totodată, au fost gestionate și numeroase situații de criză mediatică, determinate de incidente aeriice, interceptarea, identificarea și escortarea (după caz) aeronavelor intrate în spațiul aerian românesc, incidente pe mare (neutralizare dispozitive explozive neexplodate), acordarea asistenței umanitare către Ucraina (hub logistic - Suceava).

Informarea publică din oficiu a constat în actualizarea, modificarea și completarea permanentă, corectă și în timp oportun a informațiilor de interes public, pe site-ul central al MApN, în concordanță cu art. 5 din *Legea nr. 544/2001*, cu modificările și completările ulterioare.

Au fost întocmite, la termen, Raportul de activitate al Ministerului Apărării Naționale pe anul 2021 (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a) și Raportul de evaluare a implementării Legii nr. 544/2001 în anul 2021. Ambele rapoarte au fost publicate pe site-ul central al Ministerului Apărării Naționale.

Informarea publică „la cerere” s-a desfășurat, conform legislației în vigoare, cu încadrarea în termenele legale de soluționare a solicitărilor cetățenilor și transmiterea unor răspunsuri coerente, documentate, cu respectarea instrucțiunilor privind protecția informațiilor clasificate.

Circumstanțele excepționale induse de izbucnirea conflictului armat dintre Federația Rusă și Ucraina, la începutul anului 2022, manifestarea în proximitatea granițelor României a unor situații de criză, conflicte și confruntări armate sunt receptate de către populație ca evenimente cu implicații foarte grave, care au necesitat reacții prompte din partea instituțiilor de stat. Între acestea s-au aflat și adoptarea de decizii clare privind informarea publică rapidă a audiențelor naționale și internaționale, ca și a celor interne, cu privire la situația reală și la acțiunile întreprinse de autoritățile române independent și/sau în conjuncție cu entitățile aliate și parteneri NATO și UE.

VI.9. Soluționarea petițiilor și primirea în audiență la ministrul apărării naționale

Activitatea de soluționare a petițiilor, desfășurată în cadrul Ministerului Apărării Naționale, este gestionată în conformitate cu prevederile *Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 233/2002*, cu modificările ulterioare, și ale *Ordinului ministrului apărării naționale nr. M.101/2012 privind organizarea și desfășurarea în cadrul Ministerului Apărării Naționale a activităților de soluționare a petițiilor și de primire în audiență*, cu modificările ulterioare.

Personalul implicat în activitatea de relații cu publicul a respectat principiile privind imparțialitatea soluțiilor adoptate, transparența demersurilor întreprinse, acționând prompt pentru analizarea și cercetarea tuturor cererilor și sesizărilor.

În evidența structurilor Ministerului Apărării Naționale s-au înregistrat 375.901 cereri, dintre care 175 au prezentat probleme care nu erau de competența Ministerului Apărării Naționale, acestea fiind redirecționate, în sensul prevederilor art. 6¹ din *ordonanță*, către autoritățile publice sau instituțiile publice care au ca atribuții rezolvarea problemelor sesizate, astfel încât petițiile să fie soluționate prin furnizarea

informațiilor necesare, cu indicarea temeiurilor legale în cauză.

Petițiile au fost primite prin poștă sau fax, ori au fost depuse direct la punctul de lucru, precum și prin serviciul de poștă electronică (e-mail) folosind aplicația informatică dedicată disponibilă pe site-ul instituției.

Cererile, reclamațiile, sesizările și propunerile rămase în evidența structurilor Ministerului Apărării Naționale s-au referit în general la:

- rechemarea în activitate a cadrelor militare trecute în rezervă prin demisie;
- încadrarea în Ministerul Apărării Naționale în actualul context geopolitic;
- informații privind recrutarea în Armata României în calitate de cetățean român lipsit de libertate;
- informații privind procedura de mobilizare în caz de război a cetățenilor români cu domiciliul în străinătate;
- atestarea participării la misiuni în conformitate cu *Legea nr. 168/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român și acordarea unor drepturi acestuia, familiei acestuia și urmașilor celui decedat*, cu modificările și completările ulterioare;
- asigurarea unor drepturi bănești cadrelor militare participante la misiuni în afara teritoriului național, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- propuneri de modificare a prevederilor *Legii nr. 168/2020*, cu modificările și completările ulterioare;
- efectuarea de ore suplimentare și acordarea drepturilor cuvenite;
- acordarea ajutorului financiar cuvenit la trecerea în rezervă;
- propuneri privind promovarea unor soluții de manageriat pentru rezolvarea unor probleme din cadrul Clubului Sportiv al Armatei „Steaua”;
- plata cheltuielilor de școlarizare;
- informații privind recrutarea în Armata României în calitate de cetățean străin;
- sprijinul conducerii Ministerului Apărării Naționale în vederea organizării și desfășurării evenimentelor dedicate eroilor căzuți pe câmpurile de luptă de la Mărăști - Mărășești - Soveja, în Primul Război Mondial;
- luarea în evidență ca personal militar în rezervă;
- acordarea gradului militar în urma absolvirii cursurilor de formare a ofițerilor în activitate pe filiera indirectă și a selecțiilor de chemare/rechemare în rândul cadrelor active;
- promovarea în funcție și înaintarea în grad a cadrelor militare în rezervă și în retragere;
- recalcularea pensiilor, actualizarea și indexarea acestora;
- plata ratelor pentru cumpărarea unei locuințe sau acordarea contravalorii compensației lunare de chirie;
- acordarea de asistență medicală, decontarea medicamentelor și a analizelor de specialitate cadrelor militare în activitate, în rezervă și în retragere;
- eliminarea diferențelor existente între pensiile militare, generate de cadrul legislativ în vigoare;
- eliberarea de adeverințe privind cuantumul veniturilor realizate în Ministerul Apărării Naționale și/sau atestarea condițiilor de muncă;
- amenajarea locurilor de veci, în cimitirele din România și din afara granițelor pentru eroii căzuți la datorie în cele două Războaie Mondiale;
- probleme salariale ale funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale;
- achiziționarea, în regim gratuit sau contra cost, de tehnică auto, materiale, și alte bunuri din patrimoniul armatei,

piese de artilerie demilitarizată pentru ambientarea monumentelor istorice;

- situația patrimonială a unor terenuri/imobile și închirierea unor spații aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale;

- acordarea unor ajutoare social, materiale și bănești;

- atestarea situației militare, a calității de deportat și de prizonier pentru părinți sau a unor rude;

- sprijin în calitate de cetățean afgan care solicită emigrarea în România.

Propunerile au fost luate în evidență și avute în vedere în procesul de elaborare a inițiativelor legislative sau de modificare a unor ordine și instrucțiuni, respectiv a normelor metodologice de aplicare a acestora.

Ministrului apărării naționale i-au fost adresate 83 de solicitări pentru primirea în audiență, în acest sens fiind organizate 14 sesiuni de audiență. Din cele 83 de solicitări, au fost primiți în audiență 67 de petiționari, 14 petiționari nu s-au prezentat invocând probleme medicale și alte motive, iar 2 petiționari au fost replanificați.

În perioada analizată, la Secția relații cu publicul, structură specializată a Secretariatului general au fost înregistrate 296 de solicitări scrise, prezentate personal la sediul Ministerului Apărării Naționale. Petiționarii în cauză au fost consiliați referitor la prevederile legale în vigoare și procedurile de obținere a documentelor necesare clarificării aspectelor prezentate, iar petițiile înaintate cu aceste ocazii au fost redirecționate spre competență soluționare structurilor cu responsabilități în domeniu.

Totodată, Secția relații cu publicul a executat controale tematice la Statul Major al Forțelor Terestre, Statul Major al Forțelor Aeriene, Statul Major al Forțelor Navale, Direcția generală pentru armamente, Direcția generală management resurse umane și Direcția generală financiar-contabilă, privind modul de gestionare și soluționare a petițiilor și cererilor de primire în audiență.

VII. CINSTIREA EROILOR NEAMULUI

În cursul anului 2022, Oficiul Național pentru Cultul Eroilor (O.N.C.E.) a derulat o serie de activități și proiecte, în conformitate cu atribuțiile stabilite prin actele normative specifice și în baza documentelor de planificare a activităților aprobate la nivelul Ministerului Apărării Naționale.

Cu privire la restaurarea mormintelor și operelor comemorative de război românești din străinătate și organizarea de ceremonii de inaugurare a obiectivelor comemorative, în anul de referință, O.N.C.E. a finanțat și a implementat, pe teritoriul Republicii Moldova, proiectele de investiție imobiliară privind restaurarea Parcele de onoare a eroilor români din Cel de al Doilea Război Mondial de la Tomai (raion Leova) și construirea Monumentului eroilor români din Cel de al Doilea Război Mondial de la Lăpușna (raion Hâncești). Proiectele comemorative s-au derulat în baza prevederilor *Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova*, semnat la Iași la 3 martie 2012 și ratificat, pentru partea română, prin *Legea nr. 57/2013*.

De asemenea, la data de 24 octombrie 2022, în contextul sărbătoririi *Zilei Armatei României*, s-a desfășurat ceremonia de inaugurare a Parcele de onoare a eroilor români din Cel de al Doilea Război Mondial de la Tomai, unde își dorm somnul de veci 60 de militari români, activitatea fiind organizată de Ambasada României la Chișinău și Biroul atașatului român al apărării în Republica Moldova.

Delegația O.N.C.E. care a participat la ceremonie a realizat, cu acest prilej, recepția la terminarea lucrărilor de restaurare și construire a celor două obiective comemorative de război românești de pe teritoriul Republicii Moldova, predarea în administrare a acestora către autoritățile locale, precum și documentarea în teren la alte obiective comemorative de război ale eroilor români în vederea fundamentării unor viitoare proiecte de reabilitare.

De asemenea, s-au întreprins demersurile necesare prevăzute de legislația națională în vigoare referitoare la elaborarea și aprobarea documentațiilor tehnice ale proiectelor de investiție imobiliară privind restaurarea Parcele de onoare ale eroilor români din Cel de al Doilea Război Mondial de la Sociteni (raionul Ialoveni), Opaci (raionul Căușeni) și Micleușeni (raionul Strășeni) din Republica Moldova. Procedura de achiziție a celor trei proiecte de investiții imobiliare se va derula în anul 2023, cu finanțare asigurată prin bugetul de stat pe anul 2023, alocat O.N.C.E., fiind cuprinse în Lista de investiții publice a Ministerului Apărării Naționale.

În contextul celebrării *Zilei Eroilor*, la data de 20 iunie 2022 s-a organizat și desfășurat ceremonia de inaugurare a Monumentului dedicat militarilor români care au murit în timpul Primului Război Mondial, amplasat în Cimitirul militar italian din localitatea Bolzano, Republica Italiană.

Proiectul de construire a operei comemorative de război românești s-a derulat în cursul anului 2021, în baza prevederilor *Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Italiene privind mormintele de război*, ratificat prin *Legea nr. 189/2016*, și a *Acordului tehnic având ca obiect autorizația pentru folosirea gratuită a unei parcele de teren aflat în proprietatea statului italian, pentru construirea operei comemorative de război dedicate eroilor români*, semnat la Roma, la 21 noiembrie 2019.

La ceremonia de inaugurare au participat miniștrii apărării din cele două state și reprezentanți ai Comisariatului general pentru omagierea morților de război din cadrul Ministerului Apărării al Republicii Italiene.

În data de 5 septembrie 2022 s-a desfășurat ceremonia militară și religioasă de la Parcela de onoare a eroilor români din Primul Război Mondial, amplasată în Cimitirul Prizonierilor de Război din localitatea Łambinowice, regiunea Opole, Polonia. La activitate a participat o delegație a Ministerului Apărării Naționale, condusă de ministrul apărării naționale, care a depus coroane de flori la mormintele eroilor români. Proiectul de restaurare a mormintelor de război s-a derulat în baza prevederilor *Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Polone privind mormintele de război*, semnat la data de 25 mai 2018, la Varșovia, și ratificat prin *Legea nr. 299/2018*.

În anul 2022 au continuat demersurile în scopul organizării și desfășurării ceremoniei de reînnoire a Parcele de onoare a eroilor români din Primul Război Mondial de la Mannheim, Germania, proiect finanțat și realizat de O.N.C.E. în anul 2019. Ca urmare a dialogului purtat cu partea germană, autoritățile germane au propus amânarea ceremoniei pentru anul 2023.

Referitor la evidența și restaurarea mormintelor și operelor comemorative de război de pe teritoriul național, digitalizarea numelor morților de război, trebuie menționată digitalizarea fișelor de evidență a mormintelor și operelor comemorative de război întocmite de proprietari/administratori în teren și mediatizarea în social-media a fișierelor digitale cu evidența centralizată a mormintelor și operelor comemorative de război, pentru fiecare din cele 41 de județe și municipiul

București, însumând 10.586 de obiective comemorative (2.465 de morminte și 8.121 opere comemorative de război).

Evidența mormintelor și a operelor comemorative de război a fost tipărită, pe suport de hârtie, în volumul *Evidența centralizată a mormintelor și a operelor comemorative de război din România*, cu sprijinul Centrului Tehnic Editorial al Armatei, reprezentând totalul mormintelor și operelor comemorative de război care figurează în baza de date a instituției.

Ca urmare a desfășurării activității de cercetare în arhive, s-au prelucrat și digitalizat date privind 24.301 morți de război români căzuți în Războiul de Independență, Primul și Al Doilea Război Mondial, înmuiați în țară și în străinătate.

Pentru a veni în sprijinul demersului de protejare a mormintelor și operelor comemorative de război de pe teritoriul național, de către autoritățile publice locale, O.N.C.E. a derulat două sesiuni de selecție publică a proiectelor de restaurare a mormintelor și operelor comemorative de război românești sau străine de pe teritoriul național, în perioadele 18 aprilie - 6 iunie 2022 și 10 iunie - 18 iulie 2022, în baza prevederilor *Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general*, cu modificările și completările ulterioare.

Ca urmare a derulării proceduri menționate, nu a fost depusă nicio cerere de finanțare.

Privitor la misiunile de documentare, inspecție și control la morminte și opere comemorative din țară, în anul 2022 s-au executat 9 misiuni de documentare, inspecție și control la 259 de morminte și opere comemorative de război din județele Vâlcea, Iași, Teleorman, Alba, Prahova și Brașov.

Ca urmare a aspectelor constatate cu prilejul misiunilor în teren, a celor semnalate de petenți, precum și a articolelor apărute în social-media, O.N.C.E. a transmis 74 de notificări către autoritățile publice locale (proprietarii și titularii dreptului de administrare a obiectivelor comemorative), solicitând întreprinderea demersurilor necesare pentru protejarea și punerea în valoare a mormintelor și operelor comemorative de război și a monitorizat implementarea acestora.

În anul 2022 s-au efectuat 4 misiuni externe în Bulgaria, Republica Moldova, Italia și Polonia având ca obiective realizarea de documentare în teren la mormintele și operele comemorative de război românești de pe teritoriul Republicii Bulgaria, recepțiile la terminarea lucrărilor de restaurare a necropolei de război românești din localitatea Tomai și a Monumentului comemorativ românesc din Lăpușna (Republica Moldova), respectiv inaugurarea Monumentului eroilor români din localitatea Bolzano (Italia) și reinaugurarea Parcele eroilor români din localitatea Łambinowice (Polonia). În cadrul acestor deplasări, au avut loc întâlniri cu reprezentanții autorităților locale, respectiv cu cei ai structurilor omoloage din cele patru state.

În anul 2022, au fost întreprinse demersuri pentru continuarea procesului de negociere a proiectului de acord interguvernamental în domeniul de specialitate cu Republica Bulgaria. Ca urmare a negocierii purtate prin corespondență, cele două părți au agreeat textul proiectului de *Acord dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Bulgaria în domeniul mormintelor și operelor comemorative de război*. Astfel, O.N.C.E. a întocmit și promovat pe circuitul de avizare proiectul de Memorandum cu tema „Aprobarea semnării Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Bulgaria privind mormintele și operele comemorative de război”. De asemenea, O.N.C.E. a încheiat 9 protocoale de colaborare cu unități de învățământ din capitală și din țară.

A fost elaborat și promovat *Programul manifestărilor prilejuite de Ziua Eroilor - 2 iunie 2022*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 713/26.05.2022*, precum și raportul către ministrul apărării naționale pentru aprobarea *Planului activităților organizate de către Ministerul Apărării Naționale cu prilejul sărbătoririi Zilei Eroilor*.

În anul 2022 s-au derulat o serie de proiecte și activități cultural-educative în scopul valorificării în plan educativ a memoriei eroilor români căzuți pentru patrie: proiectul „Un erou, o floare!” constând în efectuarea unor activități de îngrijire a cimitirelor și monumentelor din țară, ceremonia de rostire solemnă a numelor eroilor români, concursurile online „Să nu ne uităm eroii!”, „Eroul meu de ieri și de azi”, „Erou în suflet de copil”, au fost elaborate și promovate materiale documentare pe site-ul și pagina de facebook ale instituției.

VIII. PRINCIPALELE OBIECTIVE (OBIECTIVELE GENERALE) ALE MINISTERULUI APĂRĂRII NAȚIONALE PENTRU ANUL 2023

În ceea ce privește politica de apărare și planificare se are în vedere continuarea aplicării prevederilor Planului de implementare a Strategiei Naționale de Apărare a Țării (SNAT), coordonat de Departamentul Securității Naționale, care mențin trendul de continuitate a politicii de apărare în privința celor trei piloni esențiali: apartenența la NATO, calitatea de stat membru UE, precum și parteneriatul strategic cu SUA.

În anul 2023 se continuă promovarea politicii de apărare la nivelul opiniei publice prin participarea reprezentanților Ministerului Apărării Naționale la dezbaterile organizate de *thinktank*-uri, instituții de învățământ universitar și postuniversitar sau în cadrul mass-media, dar și la nivel interinstituțional.

Pe dimensiunea NATO, conform rezultatelor Summit-ului de la Madrid, din perspectiva apărării, rezultă o serie de obiective specifice pe termen lung care au reprezentat sarcini avute în vedere și pe parcursul anului 2022, respectiv implementarea măsurilor NATO privind consolidarea posturii colective, în sprijinul securității regiunii Mării Negre, în special prin asigurarea cerințelor și condițiilor necesare operaționalizării depline a Grupului de Luptă aliat din România, sub comanda Franței.

O altă linie de efort o reprezintă sprijinirea activă a eforturilor aliate privind materializarea noului construct de planificare militară a apărării NATO, inclusiv din perspectiva executabilității, precum și sprijinirea în continuare, în context NATO, a partenerilor din vecinătatea Alianței (cu accent pe Ucraina, Republica Moldova și Georgia), în ceea ce privește dezvoltarea capacităților de apărare, întărirea cooperării și a dialogului politic cu NATO, implementarea pachetelor suplimentare de sprijin adoptate la Madrid și avansarea reformelor în domeniul apărării.

De asemenea, se va promova consolidarea legăturii transatlantice cu relevanță accentuată în actualul context strategic, prin susținerea implementării declarațiilor comune privind cooperarea UE-NATO.

Se va menține participarea la misiunile și operațiile NATO, precum și angajamentele relateate proiectelor și inițiativelor dedicate dezvoltării și asigurării capabilităților și capacității colective de răspuns a Alianței (ex. Forța de Răspuns a NATO/NRF, Inițiativa privind capacitatea operațională consolidată a NATO/NRI).

Totodată, se are în vedere menținerea liniilor de efort vizând implementarea deciziilor aliate subsumate agendei NATO 2030, dedicate asigurării menținerii procesului de

adaptare a posturii colective NATO de descurajare și apărare. În acest sens, va fi acordată atenție implementării parametrilor constructului de planificare militară a apărării colective (DDA), modernizării și consolidării Structurii de Forțe a NATO în linie cu recomandările și cerințele definite la nivelul Autorităților Militare NATO și, nu în ultimul rând, promovării creșterii finanțării comune pentru bugetul activităților militare NATO.

De asemenea, vor continua demersurile dedicate consolidării prezenței aliate în Regiunea Mării Negre, ca formulă a asigurării unei posturi colective coerente și echilibrate a NATO pe Flancul de Est.

În perspectiva Summit-ului de la Vilnius din iulie 2023, accentul se va pune pe avansarea procesului de adaptare a posturii colective de descurajare și apărare și consolidarea Prezenței Înaintate NATO pe Flancul de Est, astfel încât aceasta să devină pe deplin operațională în toate domeniile. O atenție aparte va fi acordată consolidării Grupului aliat de luptă din România, adoptării planurilor aliate regionale de apărare, consolidării și articulării eforturilor NATO în sprijinul securității în regiunea Mării Negre (consolidarea posturii de descurajare și apărare, sprijinirea partenerilor vulnerabili).

Pe dimensiunea UE se va urmări dezvoltarea unui profil activ al României, atât prin participarea la procesul de luare a deciziilor în cadrul Politicii de securitate și apărare comună (PSAC) și la inițiativele și procesele de dezvoltare a capacităților în formatele de cooperare multinațională oferite de Agenția Europeană de Apărare, cât și prin contribuția la operațiile și misiunile desfășurate sub egida UE.

Principalele obiective pentru anul 2023 vizează:

- asigurarea unei contribuții de substanță la procesul de implementare a Busolei Strategice, în concordanță cu interesele României de securitate și apărare;
- consolidarea rolului și prezenței naționale în operațiile și misiunile militare și civile ale Uniunii Europene;
- participarea la consolidarea industriei europene de apărare și a cercetării-dezvoltării în domeniul apărării prin susținerea participării industriei naționale de apărare la proiectele lansate în cadrul Fondului European de Apărare (EDF);
- adaptarea cadrului legislativ național pentru atragerea finanțării aferente Regulamentului Parlamentului European (PE) și al Consiliului UE care stabilește un program de consolidare a industriei de apărare prin achiziții colaborative (EDIRPA);
- intensificarea participării României în cadrul Cooperării Structurate Permanente (PESCO) și al inițiativelor europene din domeniul apărării, în coerență cu angajamentele asumate în cadrul NATO.

Se are în vedere continuarea implementării priorităților strategice și a liniilor de efort în relația cu partenerul american, cuprinse în cadrul Foi de parcurs dedicate cooperării în domeniul apărării pentru perioada 2020-2030 (Roadmap) și evaluarea stadiului implementării acestora, cu prilejul reuniunii Grupului de nivel înalt în domeniul apărării (High Level Defense Group/HLDG), din luna mai 2023.

O linie de efort extrem de importantă pentru România, în planul relației cu SUA, o constituie, în anul 2023, continuarea implicării active în scopul promovării intereselor naționale, în perspectiva concretizării demersurilor inițiate la nivelul autorităților de la Washington pentru elaborarea unei Strategii la Marea Neagră.

Se va asigura sprijinul națiunii gazdă pentru facilitarea desfășurării activităților de mentenanță a sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al SUA, instalat la Deveselu, planificate pentru perioada iunie-septembrie 2023.

De asemenea, se va monitoriza implementarea deciziilor adoptate la Summit-ul de la Madrid pe linia adaptării posturii aliate de descurajare și apărare pe flancul estic și va crește cooperarea cu SUA în scopul consolidării prezenței forțelor SUA în România, prin dislocări de noi forțe și capacități.

Se va urmări continuarea demersurilor în plan bilateral cu SUA și acordarea unei importanțe deosebite planificării și executării, de către forțele SUA, a exercițiilor militare bilaterale și multinaționale în Europa și în regiunea Mării Negre (precum DEFENDER EUROPE 23, AUSTERE CHALLENGE 23).

În planul dezvoltării infrastructurii militare se are în vedere asigurarea sprijinului necesar pentru facilitarea desfășurării activităților forțelor SUA în România, în special în ceea ce privește continuarea dezvoltării și extinderii facilităților militare puse la dispoziția forțelor SUA, respectiv Bazele Aeriene de la Mihail Kogălniceanu și Câmpia Turzii, în scopul adaptării acestora la noile cerințe operaționale.

În vederea derulării în condiții optime a programelor majore de înzestrare cu partenerul american, este necesară intensificarea dialogului și continuarea demersurilor, pe paliere multiple, în scopul identificării unor soluții practice pentru reducerea/eliminarea întârzierilor și respectării calendarului agreed inițial pentru livrarea echipamentelor militare.

Discuțiile constante la nivel strategic, intensificarea dialogului politic, cooperarea internațională în domeniul apărării, atât în plan bilateral, cât și în format multinațional, în cadrul organizațiilor internaționale din care facem parte, realizarea unei coordonări constante și eficiente pe teme de interes pentru țara noastră, continuarea asigurării securității la Marea Neagră, atât direct, cât și prin cooperarea în cadrul organizațiilor internaționale și consolidarea rezilienței strategice transatlantice, rămân unii din factorii esențiali în atingerea obiectivelor asumate de România.

Prioritățile de cooperare internațională în domeniul apărării, pentru perioada următoare, vizează: implementarea politicilor de cooperare internațională, contribuind la derularea programelor de instruire și pregătire ale Armatei Române cu partenerii externi, îndeplinirea obligațiilor ce ne revin în conformitate cu angajamentele asumate la nivel NATO, UE, ONU, OSCE și în cadrul inițiativelor regionale, precum și sprijinirea promovării intereselor strategice ale statului român în regiunea sud-est europeană.

De asemenea, o atenție deosebită va fi acordată, și în anul 2023, dezvoltării cadrului juridic al cooperării internaționale în domeniul apărării, atât la nivel bilateral, cât și multilateral.

În același timp vor continua demersurile pentru prevenirea surprinderii strategice, prin informarea factorilor de decizie politico-militari și militari cu privire la riscurile și amenințările militare și nonmilitare la adresa securității naționale a României în domeniul militar.

Elaborarea *Directivei de planificare a apărării (DPA) 2024-2033* constituie unul din principalele obiective pentru anul 2023.

Alocarea, începând cu anul 2023, a minimum 2,5% din PIB pentru apărare (2,53% din PIB la data aprobării legii bugetului, respectiv 2,46% din PIB = 1.599,5 mld. lei, potrivit Proiecției principalilor indicatori macroeconomici publicate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză în data de 26 ianuarie 2023), din care peste 37% pentru echipamente majore, va avea un impact semnificativ în ceea ce privește îndeplinirea principalelor obiective ale politicii de apărare, prin dezvoltarea capacității de apărare națională și a nivelului de reacție, asigurarea ofertei naționale relevante pentru implementarea inițiativelor NATO în planul dezvoltării capacității colective de reacție a Alianței, participarea la

inițiative și proiecte aliate vizând dezvoltarea de capacități aliate comune, participarea la misiuni și operații NATO, contribuția la implementarea prezenței aliate înaintate pe teritoriul altor aliați estici.

În paralel, bugetul repartizat pentru anul 2023, va permite continuarea promovării profilului României ca pilon de securitate și stabilitate în regiune, monitorizarea, stimularea și asigurarea progreselor determinante în ceea ce privește consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare în Sud-Estul Europei și regiunea Mării Negre pe toate cele cinci componente operaționale (terestru, aerian, maritim, cibernetic și spațial) și creșterea capacității de luptă a marilor unități și a unităților militare, cu accent pe cele angajate/asumate la NATO.

Pe acest fond, principalele linii de efort, care vor asigura un accent superior profilului strategic al României în cadrul NATO, vor urmări implementarea programelor și proiectelor în planul modernizării, înzestrării și operaționalizării structurilor de forțe, care vor determina un nivel calitativ superior și semnificativ al contribuției naționale la arhitectura colectivă de securitate și apărare NATO.

În cadrul NDPP, în anul 2023, se va demara procesul de completare a Chestionarului NATO privind capacitățile pentru apărare 2023 (*Defence Planning Capability Survey 2023/DPCS2023*), ca parte a unei noi etape a 5-a.

Totodată, va continua participarea la programele de dezvoltare a capacităților în format multinațional (Smart Defence, DEU FNC, Pooling & Sharing, PESCO), inclusiv prin utilizarea cu maximă eficiență a oportunităților ce derivă din alăturarea României la noile inițiative/programe multilaterale de cooperare, precum proiectele NATO de mare vizibilitate (HVP) din domeniul munițiilor cu rol decisiv în luptă (LBDM și ABDM), al asigurării managementului stocurilor de muniții (MAWI) sau al dezvoltării/modernizării armei geniu (Mob-CMob). În plus, vor fi evaluate, cu celeritate, oportunitățile ce derivă din alăturarea la alte inițiative de dezvoltare în comun a capacităților.

În domeniul managementului resurselor umane, obiectivul prioritar îl constituie crearea unui nou cadru normativ care să permită maximizarea utilizării resursei umane, generat prin adoptarea proiectelor noului *Statut al cadrelor militare* și al noului *Ghid al carierei militare*.

Totodată, politicile de resurse umane vor urmări realizarea stratificării tuturor structurilor militare, prin îmbunătățirea reglementării modului de definire a funcțiilor militare cu impact asupra planificării viabile a asigurării cu resurse umane. Aceste politici vor genera pârgurile necesare pentru creșterea gradului de control asupra fluxurilor de personal, concomitent cu creșterea nivelului și rapidității de adaptare a absolvenților programelor de formare inițială la nevoile reale ale Armatei României.

Se vor continua derularea programelor de înzestrare inițiate, precum și pregătirea inițierii și derulării altor programe de înzestrare în vederea asigurării de noi capacități structurii de forțe ale Armatei Române, astfel: *Transportor blindat pentru trupe 8x8 PIRANHA 5 - TBT, Sistem lansator multiplu de rachete cu bătaie mare MLRS (HIMARS), Platforme de transport auto multifuncționale - pe roți, Sistem de instalații mobile de lansare rachete antinavă - SIML, Sistem de rachete sol-aer cu bătaie mare - HSAM (PATRIOT), Avion multirol al Forțelor Aeriene, Radar tridimensional cu distanță mare de descoperire, mobil - TPS 77, Sistem de senzori terestri telecomandați - UGS, Sistem radar de supraveghere terestră GSR pentru Forțe Terestre - ALERT, Sistem sprijin de foc indirect nivel divizionar, Revitalizarea și modernizarea aeronavelor IAR-99 din*

dotarea Ministerului Apărării Naționale, Echipamente și sisteme de detecție, Avertizare, decontaminare și protecție (individuală și colectivă) CBRN, Sistem de rachete antiaeriene cu rază foarte scurtă de acțiune, portabil (MANPAD), Sisteme UAS (Unmanned Aircraft System)/Capabilități ISR, Autovehicule tactice blindate de tip ușor - ATBTU, Sistemul Integrat de Comunicații și Informatică pentru Batalion (SICIB), Punct de comandă - tip brigadă (PC Bg), Sistem de război electronic mobil, Modernizare sistem artilerie antiaeriană Oerlikon Model GDF 103 la standardul sistem artilerie antiaeriană cu capacități C-RAM, Sistem armament individual tip NATO, Aparatură optică și optoelectronică și Sistem de apărare și securitate cibernetică, Tanc principal de luptă, Sistem obuzier cal. 155 mm de nivel Batalion, Vânător de mine, Vedeta de intervenție pentru scafandri, Vehicule amfibii de asalt tip AAV-7, Submarin împotriva amenințărilor de suprafață și subacvatice, Mașina de luptă a infanteriei, pe șenile - MLI, Sistem integrat de arme SHORAD - VSHORAD.

De asemenea, se continuă proiectele CDI finanțate din bugetul național cuprinse în PSCD al MAPN și PNCDI, precum și participarea la noi competiții, atât în plan intern, cât și în plan extern.

Alte priorități vizează implementarea Strategiei MAPN în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru perioada 2021-2027, accentuarea caracterului aplicativ al activităților de cercetare-dezvoltare, precum și optimizarea gradului de valorificare a rezultatelor activității CDI la beneficiari MAPN.

În același timp se vor sprijini operatorii economici din industria națională de apărare, prin derularea activităților de testare, evaluare și omologare a produselor realizate de către operatorii economici specializați și nu în ultimul rând se vor desfășura activități de cooperare cu instituțiile civile de cercetare-dezvoltare pentru refacerea și consolidarea legăturilor instituționale între entitățile de cercetare-dezvoltare, cele de industrializare și beneficiari din MAPN.

În cursul anului 2023 vor fi derulate procedurile de achiziție pentru încheierea contractelor de proiectare și execuție lucrări pentru obiectivele de investiție NSIP 3AF35024 și 3AF35025 din cazarma 888 Mihail Kogălniceanu, 3AF35028 din cazarma 727 Borcea și reabilitarea a trei pavilioane (D, E, Ș) din cazarma 1026 Tunari, incluse în cadrul proiectului 3RS35002-01, respectiv contractelor de execuție lucrări pentru obiectivele 3AF35019 din cazarma 727 Borcea și 3NB35001-M, 3NB35002-M, 3NB35003-M, 3NB35005-M din cazarma 2918 Constanța.

Proiecte NSIP de perspectivă (2023-2027) aprobate de către NATO, director de program Statul Major al Forțelor Aeriene/Statul Major al Forțelor Navale:

- realizarea de facilități de depozitare a carburanților pentru aeronave NATO - Fetești;
- asigurarea de facilități pentru carburanți - lubrifianți - Mangalia;
- asigurarea de facilități de andocare pentru nave NATO de dimensiuni medii - Murfatlar.

În domeniul calitatea vieții personalului principalele obiective urmărite pentru anul 2023 sunt:

- flexibilizarea soluționării problemelor sociale ale personalului armatei, veteranilor, invalizilor, văduvelor de război și văduvelor veteranilor de război, cadrelor militare în rezervă/retragere, a veteranilor, răniților și invalizilor care au participat la acțiuni militare, precum și a urmașilor celor decedați în acțiuni militare, prin revizuirea cadrului normativ, identificarea și soluționarea problemelor sociale cu care se confruntă personalul armatei, acordarea asistenței în

domeniul social personalului militar în rezervă și retragere și inițierea unor proiecte/activități sociale în parteneriat cu autoritățile publice locale, ONG-uri și alte entități de profil;

- îmbunătățirea programelor dedicate protejării drepturilor veteranilor din teatrele de operații, răniților, familiilor și urmașilor celor decedați: „Mândru de părinții mei”, Sărbătorirea zilei de 1 Iunie - Ziua Copilului, „Crăciunul se sărbătorește în marea familie a Armatei României”;

- extinderea programelor „Acasă la Veterani” și „Vieți Centenare”;

- planificarea, organizarea și desfășurarea activităților cu prilejul sărbătoririi „Zilei Veteranilor de Război - 29 Aprilie”;

- monitorizarea și optimizarea la nivel național a modului în care sunt rezolvate/asigurate problemele/drepturile

specifice veteranilor de război, răniților, invalizilor și văduvelor de război;

- copreședinția Rețelei Globale a Punctelor Focale Naționale pe domeniul „Femeile, Pacea și Securitatea”, alături de SUA.

De asemenea, în domeniul legislativ obiectivele principale pentru anul 2023 privesc implicarea activă a personalului din structurile de specialitate în procesul de adoptare a proiectelor de acte normative aflate în procedură parlamentară și intensificarea colaborării cu organizațiile neguvernamentale.

(369.337)